

ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Γ.Ε.Μ.Η. 057659404000
(πρώην ΑΡ.Μ.Α.Ε. 27948/06/Β/92/11)

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ 2019

για τη χρήση
που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019
(1^η Ιανουαρίου – 31^η Δεκεμβρίου 2019)

Σύμφωνα με τα
Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
& το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007

ΙΟΥΝΙΟΣ 2020

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου για τη χρήση 2019 που περιλαμβάνονται στις σελίδες 31 έως 95 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι αυτές που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας την Τρίτη 30 Ιουνίου 2020 και τελούν υπό την έγκριση της επόμενης τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	5
B. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	6
Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ – ΛΟΓΙΣΤΗ	24
Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	31
ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2019	31
Δ1. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	32
Δ2. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....	33
Δ3. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....	34
Δ4. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΟΜΙΛΟΥ	35
Δ5. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....	36
Δ6. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....	37
Δ7. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	38
1. Γενικές πληροφορίες	38
2. Βάση κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων.....	38
2.1 Βάση κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων	38
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.....	38
3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών	39
3.1 Ενοποίηση	39
3.2 Μετατροπή ξένου νομίσματος	41
3.3 Αναγνώριση Εσόδων.....	42
3.4 Ενσώματα Πάγια περιουσιακά στοιχεία	43
3.5 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	43
3.6 Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων	44
3.7 Απαιτήσεις από πελάτες.....	45
3.8 Χρηματοοικονομικά μέσα.....	45
3.9 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.....	46
3.10 Μετοχικό Κεφάλαιο	46
3.11 Δανειακές υποχρεώσεις	46

3.12 Μισθώσεις (βάσει των οριζόμενων στο ΔΠΧΑ 16)	47
3.13 Κρατικές επιχορηγήσεις.....	47
3.14 Παροχές στο προσωπικό	48
3.15 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις.....	49
3.16 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	49
3.17 Κέρδη / (Ζημίες) ανά μετοχή	50
3.18 Μερίσματα.....	50
4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοικήσεως.....	50
5. Νέα πρότυπα, ερμηνείες και τροποποίηση υφιστάμενων προτύπων	52
6. Πληροφόρηση κατά τομέα.....	58
7. Άλλα Έσοδα	60
8. Άλλα Έξοδα	61
9. Αποσβέσεις.....	61
10. Κόστος μισθοδοσίας	61
11. Χρηματοοικονομικό κόστος.....	62
12. Φόρος εισοδήματος.....	62
13. Κέρδη / (Ζημίες) ανά μετοχή	68
14. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία.....	68
15. Άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	71
16. Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες	73
17. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες.....	74
18. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	76
19. Πελάτες και απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	77
20. Λοιπές απαιτήσεις	80
21. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.....	80
22. Μετοχικό κεφάλαιο, υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές	81
23. Αποθεματικά εύλογης αξίας.....	82
24. Λοιπά αποθεματικά	83

25.	Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	83
26.	Υποχρεώσεις από μισθώσεις	84
27.	Προβλέψεις για παροχές στους εργαζομένους.....	85
28.	Λοιπές προβλέψεις	86
29.	Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων.....	86
30.	Προμηθευτές.....	87
31.	Λοιπές υποχρεώσεις	87
32.	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	88
33.	Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών.....	88
34.	Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου.....	90
35.	Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις.....	92
36.	Μερίσματα.....	94
37.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς.....	94
Ε. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΟΥ Ν. 3401/2005		96

Α. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 2 του Ν. 3556/2007)

Τα κατωτέρω μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ανωνύμου Εταιρείας «**ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**» :

- 1) Πάρις Κοκορότσικος, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος
- 2) Ευστάθιος Ταυρίδης, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος
- 3) Ανέστης Κερεμλόγλου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ειδικά προς τούτο ορισθείς από το Διοικητικό Συμβούλιο,

Υπό την ιδιότητά μας,

ΔΗΛΩΝΟΥΜΕ ΟΤΙ

α. εξ' όσων γνωρίζουμε, οι συνημμένες ατομικές και ενοποιημένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019 και για τη χρήση από 1^η Ιανουαρίου 2019 έως την 31^η Δεκεμβρίου 2019, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς που έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού των ιδίων κεφαλαίων, προβλέψεων & υποχρεώσεων της «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ», καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.

β. εξ' όσων γνωρίζουμε, η συνημμένη Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις, την οικονομική θέση της Εταιρείας «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ», καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Θεσσαλονίκη, την 30-6-2020

Οι Δηλούντες

Ο πρόεδρος του Δ.
Συμβουλίου και
Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Αντιπρόεδρος του Δ.
Συμβουλίου και
Διευθύνων Σύμβουλος

Το μέλος

Πάρις Κοκορότσικος
ΑΔΤ.: ΑΚ 880014

Ευστάθιος Ταυρίδης
ΑΔΤ.: ΑΗ 177920

Ανέστης Κερεμλόγλου
ΑΔΤ.: Χ 232248

Β. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ»

(επί των ενοποιημένων και ατομικών Οικονομικών Καταστάσεων
της χρήσης από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2019)
(σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4, του Ν. 3556/2007)

Κύριοι Μέτοχοι,

Σας υποβάλλουμε, σύμφωνα με το Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας, την Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση (01/01/2019 – 31/12/2019), η οποία καταρτίσθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 150 του 49 του Ν.4548/2018, τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007 καθώς και τις κατ' εξουσιοδότηση του ίδιου Νόμου εκδοθείσες εκτελεστικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Σκοπός της Έκθεσης είναι η ενημέρωση των επενδυτών για :

- i. Τις χρηματοοικονομικές εξελίξεις, τα αποτελέσματα, τη συνολική πορεία της Εταιρείας και του Ομίλου κατά τη διάρκεια της χρήσης 2019 καθώς και τις μεταβολές που επήλθαν.
- ii. Τα σημαντικά γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της χρήσης 2019 όσο και μετά τη λήξη αυτής και μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας Έκθεσης.
- iii. Τις προοπτικές εξέλιξης.
- iv. Τους κινδύνους και αβεβαιότητες που ενδέχεται να αντιμετωπίσει η Εταιρεία και ο Όμιλος.
- v. Την Εταιρική κοινωνική ευθύνη.
- vi. Τις συναλλαγές που έγιναν μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων.
- vii. Την Εταιρική διακυβέρνηση.

B1. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Για άλλη μια χρονιά, σε μακροοικονομικό επίπεδο, η κατάσταση δεν διαφοροποιήθηκε σημαντικά. Το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν αυξήθηκε ελαφρώς κατά 1,9% περίπου. Και για το 2019 η αύξηση αυτή κυμάνθηκε σε επίπεδο μικρότερο του προϋπολογιζόμενου, ενώ το 4ο τρίμηνο του 2019 χαρακτηρίστηκε από κάμψη επενδύσεων και κατανάλωσης.

Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις δεν έχουν προχωρήσει, το Δημόσιο εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει σημαντικό μέρος της οικονομίας, η υψηλή φορολογία και οι ασφαλιστικές εισφορές λειτουργούν ως αντικίνητρο για νέες επενδύσεις ενώ τα ενδογενή αίτια της ελληνικής κρίσης δεν έχουν ουσιαστικά αντιμετωπιστεί, με συνέπεια η Ελληνική οικονομία να παραμένει καθηλωμένη με μόνες καλές επιδόσεις στον κλάδο του τουρισμού.

Μια σημαντική παράμετρος που επηρέασε θετικά τόσο τους μακροπρόθεσμους χρηματοοικονομικούς δείκτες όσο και την οικονομία σε μικροοικονομικό επίπεδο, ήταν η αλλαγή κυβέρνησης που συνέβη τον Ιούλιο του 2019. Τούτο συνέβη διότι επαληθεύτηκε ο άτυπος κανόνας που θέλει κάθε καινούργια κυβέρνηση, στο πρώτο διάστημα της διακυβέρνησής της, να προσπαθεί να επιδείξει ιδιαίτερη ταχύτητα στην υλοποίηση τους προγράμματος της. Το γεγονός αυτό επηρέασε θετικά και τον συμβουλευτικό κλάδο καθώς φαίνεται να επιταχύνεται ο ρυθμός υλοποίησης του προγράμματος ΕΣΠΑ 2014 – 2020. Ρυθμός ο οποίος πρέπει να επισημάνουμε – όπως άλλωστε είχαμε αναφέρει στην περσινή μας έκθεση – ότι είχε ήδη επιταχυνθεί, αρχής γενομένης από το δεύτερο εξάμηνο του 2018.

Ός εκ τούτου, ο κλάδος εντός του οποίου δραστηριοποιείται η εταιρία, παρουσιάζει σημαντικές ευκαιρίες και προοπτικές οι οποίες μάλιστα εμφανίζονται ακόμα πιο ενθαρρυντικές εάν αναλογιστεί κανείς ότι παράλληλα με την απορρόφηση του τρέχοντος προγράμματος ΕΣΠΑ στο οποίο οι προς διάθεση πόροι υπερβαίνουν τα 15 δις ευρώ, ήδη ξεκίνησε ο σχεδιασμός του νέου προγράμματος για τη χρονική περίοδο 2021 – 2027. Ταυτόχρονα με αφορμή το πρόβλημα του Covid – 19 έχει γίνει γνωστό ότι θα εισρεύσουν στην ελληνική οικονομία τα επόμενα χρόνια κονδύλια τα οποία θα ανέλθουν σε περίπου 32 δις ευρώ, γεγονός το οποίο αναμένεται να τονώσει την Ελληνική οικονομία.

Όσον αφορά την εταιρία το 2019 ήταν αντιπροσωπευτικό των δυνατοτήτων της και αυτό αποτυπώνεται στο ισολογισμό της συγκεκριμένης χρήσης. Υπάρχει αλματώδης αύξηση του κύκλου εργασιών και επιστροφή σε κερδοφορία (και αυτό αφορούσε όλα τα τμήματα της εταιρίας). Εξίσου σημαντικό είναι και το γεγονός ότι στο κλείσιμο της χρονιάς η εταιρία εμφανίζει ένα σημαντικό ανεκτέλεστο ύψος συμβατοποιημένων έργων. Η επιλογή της εταιρίας να διατηρήσει το εξειδικευμένο προσωπικό της ώστε να ανταποκριθεί τόσο στις προτάσεις που έπρεπε να υποβάλλει όσο και στην υλοποίηση των έργων που συμβατοποίησε (αν και δημιούργησε πρόβλημα με την καταγραφή ζημιών τα προηγούμενα χρόνια) τελικά φάνηκε ότι με βάση και τα σημερινά αποτελέσματα, ήταν η πλέον σωστή επιλογή από το αποτέλεσμα που υπάρχει σήμερα.

Ένας από τους πρωταρχικούς στόχους για το 2019 ήταν η ρύθμιση των δανειακών υποχρεώσεων της εταιρίας με όλες τις συνεργαζόμενες τράπεζες, στόχος ο οποίος επιτεύχθηκε με επωφελής για την εταιρία όρους, μειώνοντας το χρηματοοικονομικό της κόστος για τα επόμενα χρόνια. Η εξυπηρέτηση των ως άνω δανείων γίνεται πλέον από την αποδοτικότερη αξιοποίηση των ακινήτων της και τη εκχώρηση των σχετικών ενοικίων που αντιστοιχούν πλέον σε ένα ποσό της τάξης των 180.000 ευρώ σε ετήσια βάση.

Τα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας εμφανίζονται συνοπτικά στον παρακάτω πίνακα:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Κύκλος Εργασιών	3.823.200,16	2.495.694,49	3.083.618,19	1.002.994,52
Μικτά αποτελέσματα	1.267.813,28	(375.650,38)	702.588,11	(654.442,07)
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	580.641,16	(1.337.764,01)	333.819,29	(1.087.065,92)
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρων	401.168,47	(1.962.960,05)	343.409,60	(1.477.300,20)
Κέρδη / (ζημίες) μετά από φόρους (Α)	231.922,42	(1.848.451,79)	174.229,55	(1.332.702,21)
Διακοπτόμενες δραστηριότητες	43.275,51	(4.505,37)	-	-
Κατανέμονται σε:				
- Ιδιοκτήτες μητρικής	238.493,39	(1.778.183,86)	174.229,55	(1.332.702,21)
- Μη ελέγχουσες συμμετοχές	36.704,54	(74.773,30)	-	-
Λοιπά συνολικά (έξοδα) / έσοδα μετά από φόρους (Β)	313.012,57	145.684,65	310.555,96	146.266,76
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους (Α) + (Β)	588.210,50	(1.707.272,51)	484.785,50	(1.186.435,45)
Κατανέμονται σε:				
- Ιδιοκτήτες μητρικής	550.876,35	(1.632.269,35)	484.785,50	(1.186.435,45)
- Μη ελέγχουσες συμμετοχές	37.334,15	(75.003,16)	-	-

➤ **Κύκλος εργασιών**

Η υλοποίηση έργων στο εξωτερικό από την Εταιρεία ήταν ο κυριότερος παράγοντας της σημαντικής αύξησης του κύκλου εργασιών από € 1.003 χιλιάδες το 2018 σε € 3.084 χιλιάδες το 2019.

Αντίστοιχη είναι η απεικόνιση και σε επίπεδο Ομίλου με αύξηση του κύκλου εργασιών από € 2.496 χιλιάδες το 2018 σε € 3.823 χιλιάδες το 2019 που οφείλεται κυρίως στην σημαντική αύξηση του κύκλου εργασιών της μητρικής.

➤ **Κόστος πωλήσεων – μικτά αποτελέσματα**

Το κόστος πωλήσεων μειώθηκε κατά 11 % για τον Όμιλο ενώ αυξήθηκε κατά 44 % για την Εταιρεία.

➤ **Άλλα έσοδα**

Τα άλλα έσοδα μειώθηκαν (3%) σε επίπεδο Ομίλου στις € 465 χιλιάδες έναντι € 480 χιλιάδες το 2018.

Αντίστοιχα τα άλλα έσοδα της Εταιρείας αυξήθηκαν στα € 470 χιλιάδες το 2019 από € 339 χιλιάδες το 2018.

➤ **Έξοδα διάθεσης**

Τα έξοδα διάθεσης μειώθηκαν από € 345 χιλιάδες το 2018 σε € 274 χιλιάδες το 2019 κυρίως λόγω της προώθησης νέων υπηρεσιών και προτάσεων οι οποίες θα φέρουν έσοδα τα επόμενα χρόνια.

Αντίστοιχα σε επίπεδο Ομίλου τα έξοδα μειώθηκαν από € 619 χιλιάδες το 2018 σε € 376 χιλιάδες το 2019.

➤ **Έξοδα διοίκησης**

Τα έξοδα διοίκησης στην Εταιρεία αυξήθηκαν, € 407 χιλιάδες το 2019 έναντι € 334 χιλιάδων του 2018.

Αντίθετα στον Όμιλο μειώθηκαν από € 666 χιλιάδες το 2018 σε € 596 χιλιάδες το 2019.

➤ **Άλλα έξοδα**

Σε επίπεδο Ομίλου τα άλλα έξοδα κυμάνθηκαν στα € 180 χιλιάδες έναντι € 169 χιλιάδων και της Εταιρείας στα € 158 χιλιάδες έναντι € 92 χιλιάδων.

➤ **Αποτελέσματα προ φόρων**

Η αύξηση του κύκλου εργασιών οδήγησε την Εταιρεία να παρουσιάσει κέρδη προ φόρων ποσού € 343 χιλιάδες έναντι ζημιών € -1.477 χιλιάδων του 2018.

Αντίστοιχα ο Όμιλος παρουσιάζει το 2019 κέρδη € 401 χιλιάδες έναντι ζημιών € - 1.963 χιλιάδων του 2018.

➤ **Καθαρά αποτελέσματα μετά από φόρους**

Στα αποτελέσματα μετά από φόρους ο Όμιλος εμφάνισε κέρδη € 275 χιλιάδων έναντι ζημιών € -1.852 χιλιάδων το 2018 και αντίστοιχα η Εταιρεία κέρδη € 174 χιλιάδων έναντι ζημιών € -1.333 χιλιάδων του 2018. Λόγω των συσσωρευμένων φορολογικών ζημιών που εμφανίζει η Εταιρεία, δεν προβλέπεται εκταμίευση για φόρο εισοδήματος το έτος 2019.

➤ **Δάνεια – Χρηματοοικονομικό Κόστος**

Η προσπάθεια του Ομίλου συνεχίσθηκε με στόχο τη διατήρηση του δανεισμού σε σταθερά επίπεδα συγκριτικά με το 2018 όπως και την εξυπηρέτηση τους. Έτσι ο συνολικός τραπεζικός δανεισμός (μακροπρόθεσμος, βραχυπρόθεσμος και υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις) του Ομίλου το 2019 αυξήθηκε κατά € 269 χιλ και ανέρχεται στα € 4.423 εκατ. έναντι € 4.154 εκατ. την 31/12/2018 και της Εταιρείας σε € 3.870 εκατ. έναντι € 3.610 εκατ. την 31/12/2018.

Το χρηματοοικονομικό κόστος του Ομίλου για το 2019 παρέμεινε σταθερό, με μια μείωση, στις € 197 χιλιάδες έναντι € 225 χιλιάδων το 2018 και της Εταιρείας σε € 173 χιλιάδες έναντι € 200 χιλιάδων.

➤ **Ταμειακά διαθέσιμα**

Τα ταμειακά διαθέσιμα σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας την 31/12/2019 ήταν € 318 χιλιάδες και € 51 χιλιάδες αντίστοιχα έναντι € 554 χιλιάδες και € 27 χιλιάδες την 31/12/2018.

➤ **Χρηματοοικονομικοί Δείκτες**

	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	31.12.2019		31.12.2018		31.12.2019		31.12.2018	
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	2.519.577,94	=	3.061.434,90	=	1.989.420,18	=	1.232.502,72	=
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	6.999.230,25	36,00%	7.223.758,48	42,38%	6.660.387,16	29,87%	5.648.794,98	21,82%
Πάγια στοιχεία Ενεργητικού	4.479.652,31	=	4.162.323,58	=	4.670.966,98	=	4.416.292,26	=
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	6.999.230,25	64,00%	7.223.758,48	57,62%	6.660.387,16	70,13%	5.648.794,98	78,18%
Ίδια Κεφάλαια	(1.141.651,94)	=	(1.103.456,46)	=	(602.962,15)	=	(1.087.385,09)	=
Σύνολο Υποχρεώσεων	8.140.882,19	-14,02%	8.327.214,94	-13,25%	7.263.349,32	-8,30%	6.736.180,07	-16,14%
Σύνολο Υποχρεώσεων	8.140.882,19	=	8.327.214,94	=	7.263.349,32	=	6.736.180,07	=
Σύνολο Ιδίων Κεφαλ. + Υποχρεώσεων	6.999.230,25	116,31%	7.223.758,48	115,28%	6.660.387,17	109,05%	5.648.794,98	119,25%
Ίδια Κεφάλαια	(1.141.651,94)	=	(1.103.456,46)	=	(602.962,15)	=	(1.087.385,09)	=
Σύνολο Ιδίων Κεφαλ. + Υποχρεώσεων	6.999.230,25	-16,31%	7.223.758,48	-15,28%	6.660.387,17	-9,05%	5.648.794,98	-19,25%
Κυκλοφορούντα περιουσ. Στοιχεία	2.519.577,94	=	3.061.434,90	=	1.989.420,18	=	1.232.502,72	=
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	4.238.446,29	59,45%	6.099.679,77	50,19%	3.347.724,02	59,43%	4.656.411,72	26,47%

➤ Εναλλακτικοί δείκτες μέτρησης απόδοσης (ΕΔΜΑ)

Ο μόνος εναλλακτικός δείκτης μέτρησης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος είναι τα λειτουργικά αποτελέσματα προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (EBITDA).

Ο Όμιλος ορίζει το μέγεθος EBITDA ως τα κέρδη / (ζημίες) από λειτουργικές δραστηριότητες προσαρμοσμένα για συνολικές αποσβέσεις (ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων) και εξαιρουμένης της επίδρασης των αποσβέσεων επιχορηγήσεων παγίων και συμμετοχών και των απομειώσεων ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων. Ο τρόπος υπολογισμού του εν λόγω δείκτη παρατίθεται ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
(Ζημίες) / Κέρδη από Λειτουργικές Δραστηριότητες	580.641,16	(1.350.189,93)	333.819,29	(1.087.065,92)
Αποσβέσεις παγίων	158.187,49	164.312,93	158.007,49	132.678,78
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων	(24.788,87)	(24.198,27)	(24.788,87)	(24.198,27)
Απομείωση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	-	1.241,00	-	1.241,00
	714.039,77	(1.208.834,27)	467.037,91	(977.344,41)

➤ Μέρισμα

Ως αποτέλεσμα των σωρευμένων ζημιών από προηγούμενες χρήσεις, η Εταιρεία δεν έχει τη δυνατότητα διανομής μερίσματος.

B2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

α) Σημαντικά γεγονότα κατά τη διάρκεια της χρήσης 2019

Όπως αναφέρθηκε και στην ετήσια χρηματοοικονομική έκθεση της προηγούμενης χρήσης 2018, την 21^η Φεβρουαρίου 2019, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε την πώληση της μετοχικής συμμετοχής την οποία διατηρούσε η Εταιρεία στο Κεφάλαιο της Ανωνύμου Εταιρείας με την επωνυμία «ΓΝΩΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.». Η μεταβίβαση των μετοχών ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2019. Από την πώληση προέκυψε κέρδος για την Εταιρεία και τον Όμιλο ποσού 242 χιλ. ευρώ και 85 χιλ. ευρώ αντίστοιχα.

β) Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας Έκθεσης

Η ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε. από τις πρώτες στιγμές της εμφάνισης του COVID19, παρακολουθεί στενά όλες τις εξελίξεις σε εθνικό αλλά και διεθνές επίπεδο, πλήρως ευθυγραμμισμένη με όλα τα πρωτόκολλα και τις οδηγίες της ελληνικής κυβέρνησης και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, έχει διασφαλίσει την ασφάλεια και υγεία του προσωπικού μας αλλά και την εύρυθμη επιχειρησιακή λειτουργία όλων των δραστηριοτήτων μας.

Αναφορικά με την ασφάλεια των ανθρώπων μας, από την πρώτη στιγμή δεσμευτήκαμε να μειώσουμε την εξάπλωση του ιού. Όλοι οι εργαζόμενοι που μπορούν να εργαστούν από το σπίτι εφαρμόζουν ήδη την τηλεργασία, ενώ τα ταξίδια έχουν σταματήσει. Έχουμε ήδη εφαρμόσει ολοκληρωμένα σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας για την παρακολούθηση και την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στις δραστηριότητές μας, ενώ έχει ήδη δημιουργηθεί μία εφεδρική ομάδα εργαζομένων για τυχόν έκτακτες ανάγκες. Η ομάδα ασφαλείας που εργάζεται στις εγκαταστάσεις λειτουργεί "σε κατάσταση κοινωνικής αποστασιοποίησης" σύμφωνα με όλα τα πρωτόκολλα ασφαλείας και τα νέα μέτρα πρόληψης και ασφαλείας που απαιτούνται.

Διανύοντας με σθένος αυτήν την παγκοσμίως πρωτόγνωρη περίοδο, οι όποιες επιπτώσεις στα αποτελέσματα θα εξαρτηθούν από τις αναδυόμενες εξελίξεις, οι οποίες είναι προφανώς πέρα από τον έλεγχο οποιουδήποτε οργανισμού, και δεν μπορούν να εκτιμηθούν εύλογα επί του παρόντος.

Η ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε., με αίσθημα ευθύνης και σεβασμό στην κοινωνία αλλά και στο κύρος της, θέτει ως απόλυτη προτεραιότητα την ασφάλεια και υγεία του προσωπικού, παρακολουθεί διαρκώς τα νέα δεδομένα και εφαρμόζει τις απαιτούμενες ενέργειες ώστε να διασφαλίζει τη λειτουργία και τη δυναμική του Ομίλου μας.

Σημειώνεται ότι οι ενδεχόμενες επιπτώσεις του COVID -19 δεν έχουν ληφθεί υπόψη καθώς το γεγονός αυτό αποτελεί μεταγενέστερο μη διορθωτικό γεγονός σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΔΛΠ 10 «Γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς».

Υπογραφές νέων συμβάσεων έργων

Στο πρώτο τετράμηνο του 2020 υπεγράφησαν νέες συμβάσεις έργων αξίας περίπου € 0,5 εκ. και είναι προς υπογραφή σύμβαση ύψους € 1 εκ. καθώς και έχουν υποβληθεί προτάσεις σε διαγωνισμούς και προσφορές υπηρεσιών ύψους € 700 εκ.

Δεν υπήρξαν γεγονότα μεταγενέστερα των Οικονομικών Καταστάσεων που να αφορούν είτε τον Όμιλο είτε την Εταιρεία, για τα οποία να επιβάλλεται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς είτε αναφορά είτε διαφοροποίηση στα κονδύλια των δημοσιευμένων Οικονομικών Καταστάσεων.

B3. ΣΤΟΧΟΙ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Η Διοίκηση της εταιρίας εκτιμά ότι η ανοδική πορεία του 2019 θα συνεχιστεί και κατά το 2020, καθώς η εταιρία συμμετέχει σε πλήθος νέων διαγωνισμών με μεγάλες πιθανότητες να της ανατεθεί σημαντικός αριθμός νέων έργων, ενώ έχει ήδη σημαντικό ανεκτέλεστο από συμβάσεις οι οποίες έχουν ήδη συναφθεί.

Η Διοίκηση της εταιρίας σημειώνει ότι δεν δύναται να εκτιμήσει τις συνολικές επιπτώσεις που μπορεί να έχει στα αποτελέσματα της εταιρίας κατά το 2020 η πρόσφατη κρίση του COVID19, εκτιμά όμως ότι μέχρι τώρα (και παρά την μερική επιβράδυνση την οποία έχει προκαλέσει στις διαδικασίες προκήρυξης και ανάθεσης κάποιων έργων), δεν έχει σημαντική αρνητική επίδραση στην δραστηριότητα της εταιρίας.

Ο στρατηγικός στόχος του Ομίλου, δεδομένης της συνεχιζόμενης αβεβαιότητας στις αγορές εστιάζεται στη διαχείριση των κινδύνων ρευστότητας και την ανάπτυξη σχεδίου για την άμβλυνση των αρνητικών επιπτώσεων καθώς και για την διατήρηση και ενίσχυση ταυτόχρονα της θέσης του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό παρέχοντας υπηρεσίες υψηλού επιπέδου. Η Διοίκηση του Ομίλου έχει προβεί τα τελευταία χρόνια σε ενέργειες για την προσαρμογή του Ομίλου στο δυσμενές οικονομικό περιβάλλον, λαμβάνοντας όλα τα αναγκαία μέτρα (αναδιοργάνωση τμημάτων και προσωπικού) για μείωση και εξορθολογισμό του κόστους λειτουργίας της Εταιρείας, αναδιάρθρωση τραπεζικού δανεισμού, εκμετάλλευση στοιχείων του ενεργητικού της που θα επιφέρουν ωφέλειες και δεν θα διαταράξουν την ομαλή λειτουργία του Ομίλου με απώτερο στόχο τη βιωσιμότητα, διατήρηση και ανάπτυξη των οικονομικών μεγεθών του.

Οι εντεινόμενες προσπάθειες ανάπτυξης νέων εργασιών στην Αθήνα (στα πλαίσια υποστήριξης Υπουργείων και ΔΕΚΟ) καθώς και οι νέες δραστηριότητες σε τρίτες χώρες (όπως για παράδειγμα οι συνεχιζόμενες δραστηριότητες στα πλαίσια των έργων της Παγκόσμιας Τράπεζας στο Καζακστάν), έχουν εξασφαλίσει για το 2020 την συνέχιση της θετικής πορείας της Εταιρείας. Η Διοίκηση της Εταιρείας πιστεύει ότι οι κίνδυνοι για την εταιρεία, είναι «διαχειρίσιμοι» και αντιμετωπίζονται από την Εταιρεία με ένα συνδυασμό πράξεων και ενεργειών. Λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη αστάθεια των τελευταίων ετών, τα κλαδικά προβλήματα και την καθυστέρηση στη χάραξη ενός μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη της χώρας θα πρέπει να αναφερθεί ότι η Διοίκηση του Ομίλου είναι συγκρατημένα αισιόδοξη για την περαιτέρω ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του, παρά το γεγονός ότι υπάρχουν για το επόμενο διάστημα των τουλάχιστον πέντε (5) ετών, (που αφορούν την νέα προγραμματική περίοδο 2021 – 2027) πλήθος έργων συμβουλευτικών υπηρεσιών που θα δικαιολογούσαν περαιτέρω αισιοδοξία. Το 65% του νέου ΕΣΠΑ ύψους 28 δις ευρώ

κατευθύνεται προς υπηρεσίες και έργα, Βιομηχανικής Ανασυγκρότησης, Βιομηχανίας 4.0 Καινοτομίας, Τεχνολογίας και κλιματικής αλλαγής, ενώ η κρίση του COVID19 δημιουργεί την ανάγκη για την λήψη υπηρεσιών από Υπουργεία και Οργανισμούς, τις οποίες προσφέρει η εταιρία.

Η Διοίκηση εκτιμά ότι με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, την εμπειρία και την υπάρχουσα θέση του Ομίλου αλλά και την έως τώρα συμμετοχή σε διαγωνισμούς νέων έργων, ότι θα αναλάβει σημαντικό μέρος των νέων αναθέσεων. Τέτοια προγραμματικά πλαίσια έργων είναι:

1. Το νέο ΕΣΠΑ - το οποίο σχεδιάζεται τώρα - περιέχει σημαντικούς πόρους εκ των οποίων ένα μεγάλο μέρος αφορά έργα συμβουλευτικής, έργα για την καινοτομία, την τεχνολογία, την καταπολέμηση της ανεργίας και φτώχειας, νέας επιχειρηματικότητας, όπου η Εταιρεία έχει αναπτύξει εξειδίκευση και εμπειρία. Η Εταιρεία αναμένει ότι θα αναλάβει ένα μέρος αυτών των έργων λόγω:

- Της αναγνωσιμότητας και της σοβαρότητας που της προσφέρει το γεγονός ότι είναι η μοναδική στον Ελληνικό χώρο Εταιρεία του είδους της, η οποία είναι εισηγμένη στο Χ.Α.

- Της συσσωρευμένης εμπειρίας εκτέλεσης εξαιρετικά δύσκολων και πολύπλοκων έργων.

- Της αλλαγής, προς όφελός της, των συνθηκών του ανταγωνισμού τον οποίο αντιμετωπίζει στους διαγωνισμούς στους οποίους συμμετέχει, καθώς είναι συχνότατο το φαινόμενο λόγω της οικονομικής κρίσης οι ανταγωνιστές να μην είναι σε θέση να συμμετέχουν στους σχετικούς διαγωνισμούς.

2. Το τρέχον ΕΣΠΑ έχει προς απορρόφηση 6,5 δις μέχρι το 2023 και έχουν επιταχυνθεί οι ρυθμοί υλοποίησής του.

3. Τα νέα Ταμεία για την Ανασυγκρότηση λόγω επιπτώσεων του COVID-19 (Recovery fund, 3,2 δις ευρώ για Ελλάδα) προσφέρουν ευκαιρίες για συμβουλευτικές υπηρεσίες.

4. Ο χώρος της συμβουλευτικής σε θέματα επιχειρηματικότητας και καινοτομίας έχει αυξημένη ζήτηση ιδίως τώρα στην περίοδο της οικονομικής κρίσης καθώς με βάση τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την υλοποίηση των όρων του Μνημονίου το Ελληνικό Δημόσιο έχει αυξημένες ανάγκες λήψης Συμβουλευτικών υπηρεσιών (σύμβουλος αποκρατικοποιήσεων, συγχώνευσης οργανισμών, κατάργησης οργανισμών κ.λπ.). Η εφαρμογή των συμβάσεων προβλέπει πολλές συμβουλευτικές υπηρεσίες και παρέχει στην Εταιρεία σημαντικές ευκαιρίες.

5. Υπάρχουν τεράστιες ανάγκες αναδιοργάνωσης των Ελληνικών επιχειρήσεων λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης και ύφεσης. Η Εταιρεία με στοχευμένες ενέργειες και εξειδικευμένο προσωπικό είναι έτοιμη να αναλάβει σημαντικά έργα.

6. Η Εταιρεία έχει επενδύσει σε μάρκετινγκ και σε εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο στοχεύει στη συνέχιση της παρουσίας της σε δυναμικές αγορές του εξωτερικού, όπως Ρουμανία και Καζακστάν. Τα ανωτέρω αποτελούν χώρους υπηρεσιών όπου ο Όμιλος «Ευρωσύμβουλοι Α.Ε» έχει και προϋπηρεσία αλλά και συγκριτικό πλεονέκτημα λόγω της ήδη υπάρχουσας παρουσίας που διαθέτει στο εξωτερικό.

7. Η Εταιρεία συνεχίζει να βρίσκεται σε τακτικές επαφές με τις συστημικές τράπεζες και στοχεύει με πολύ συγκεκριμένες ενέργειες στην ανάληψη διαχείρισης προβληματικών δανείων πελατών των τραπεζών.

8. Επίσης:

- Στην χρήση 2019, ενεργοποιήθηκαν τα μεγάλα έργα της Παγκόσμιας Τράπεζας, τα οποία συνεχίζουν και το 2020 και ολοκληρώνονται εντός του 2021 που παράλληλα με τα πολλά νέα έργα του ΕΣΠΑ, συμβάλλουν στην οικονομική σταθερότητα της εταιρείας.

- Ο Ιδιωτικός τομέας της εταιρείας αναπτύσσει υπηρεσίες για θέματα ενεργειακής βελτιστοποίησης, υποστήριξης των τεχνολογικών επενδύσεων για εξωστρέφεια.

Σε κάθε περίπτωση το κρίσιμο για την εξέλιξη της δραστηριότητας του Ομίλου είναι το ύψος των νέων συμβολαίων που θα υπογράψει στα επόμενα δυο έτη για να συνεχίσει την υγιή δραστηριότητα και ομαλή λειτουργία για τα επόμενα έτη. Η Εταιρεία έχει ακόμη ανεκτέλεστο ύψος συμβάσεων € 6,5 εκατομμυρίων , ενώ συμμετέχει και σε Διαγωνισμούς σε εξέλιξη και προτάσεις που υπερβαίνουν τα € 5 εκ. Με βάση τα ανωτέρω και με την προϋπόθεση ότι θα ξεκινήσει άμεσα η υλοποίηση των προγραμμάτων η λειτουργία της Εταιρείας και του Ομίλου θα είναι διασφαλισμένη για τα επόμενα έτη.

Η διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί καθημερινά και στενά τις τρέχουσες εξελίξεις και ανάλογα προσαρμόζει τους βασικούς πυλώνες του στρατηγικού τριετούς σχεδίου της. Ο βασικός στόχος είναι η έγκαιρη και προληπτική αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών της συνεχόμενης κρίσης και η δημιουργία παράλληλα των επιχειρηματικών ευκαιριών, μέσω συνεργασιών με ομοειδείς εταιρίες του κλάδου που θα προσδώσουν αξία στον όμιλο, μετόχους και προσωπικό.

B4. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

1. Κίνδυνος ρευστότητας

Η παρατεταμένη οικονομική κρίση που οδήγησε σε σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών και η δύσκολη θέση που έχουν βρεθεί τα τραπεζικά ιδρύματα στην Ελλάδα έχει ως αποτέλεσμα τη δυσκολία πρόσβασης σε νέες πιστώσεις για τον Όμιλο.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση και σε κυλιόμενη περίοδο ενός, δυο και τριών μηνών. Η Διοίκηση του Ομίλου αναγνωρίζοντας την ύπαρξη του κινδύνου ρευστότητας έλαβε και λαμβάνει πρόσθετα μέτρα για την ελαχιστοποίηση του. Συγκεκριμένα:

α) Αναδιοργάνωση τμημάτων, μείωση προσωπικού και εξόδων.

β) η Εταιρεία μετά από διαπραγματεύσεις με τις συνεργαζόμενες τράπεζες αναδιάρθρωσε υφιστάμενα δάνεια μειώνοντας σημαντικά το μηνιαίο χρεολύσιο καθώς και τα περιθώρια επιτοκίων και προμήθειες με στόχο την βελτίωση της ταμειακής της ρευστότητας.

γ) Η Εταιρεία στα πλαίσια της στρατηγικής της να απεμπλακεί από συμμετοχές σε εταιρείες που δεν συνάδουν με το βασικό αντικείμενο της, θα αξιοποιήσει αυτά τα στοιχεία του ενεργητικού της για την αντιμετώπιση και βελτίωση της ταμειακής της ρευστότητας.

δ) Αν και τα ανωτέρω επαρκούν για την κάλυψη των κινδύνων ρευστότητας, η μητρική Εταιρεία δύναται περαιτέρω να προβεί σε κάλυψη ρευστότητας με την εκχώρηση σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συμβάσεων πελατών της.

Αναφορικά με τη ρευστότητα, αξίζει να σημειωθεί ότι οι περισσότεροι πελάτες εξυπηρετούν τα υπόλοιπά τους με ρυθμό πολύ καλύτερο από αυτόν του παρελθόντος λόγω της ανάγκης για αυξημένη απορρόφηση στο ΕΣΠΑ.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι με βάση την ιστορική πορεία του στην ελληνική και εξωτερική αγορά, ο Όμιλος χαίρει μεγάλης αξιοπιστίας έναντι των τραπεζών, συνεργατών και προμηθευτών.

2. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Συναλλαγματικός είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εξαιτίας των αλλαγών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Δεδομένου ότι η πλειοψηφία των συναλλαγών, των υπολοίπων αλλά και των δανειακών υποχρεώσεων του Ομίλου είναι σε ευρώ, η έκθεση σε συναλλαγματικούς κινδύνους κρίνεται ασήμαντη.

3. Κίνδυνος επιτοκίου

Ο Όμιλος επιδιώκει την επίτευξη της βέλτιστης σχέσης μεταξύ του κόστους δανεισμού και των πιθανών επιπτώσεων στα κέρδη και τις ταμειακές ροές που μπορεί να επιφέρουν οι μεταβολές των επιτοκίων. Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων καθώς και τις χρηματοδοτικές του ανάγκες. Όλες οι συμβάσεις των δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας έχουν συναφθεί σε ευρώ και υπόκεινται σε κυμαινόμενο επιτόκιο. Σε κάθε περίπτωση ενόψει του ότι ο δανεισμός της Εταιρείας είναι συνδεδεμένος με το Euribor, η μείωση ή αύξησή του έχει άμεσο θετικό ή αρνητικό αντίκτυπο στις χρηματοοικονομικές δαπάνες της Εταιρείας και του Ομίλου. Αύξηση ή μείωση κατά 1% του Euribor αυξάνει ή μειώνει το χρηματοοικονομικό κόστος του Ομίλου περίπου κατά € 44 χιλιάδες ευρώ και της Εταιρείας κατά € 39 χιλιάδες ευρώ και η σχετική επίπτωση στα αποτελέσματα του Ομίλου και Εταιρείας δεν θα είναι σημαντική.

4. Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος δεν έχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου έναντι των συμβαλλόμενων μερών λόγω της ευρείας πελατειακής βάσης. Ο πιστωτικός κίνδυνος των πελατών αξιολογείται από κάθε Εταιρεία του Ομίλου με βάση την καθιερωμένη πολιτική και τις σχετικές διαδικασίες. Η ενηλικίωση των υπολοίπων των πελατών και η χρηματοοικονομική τους κατάσταση παρακολουθείται από τους Υπευθύνους των έργων και τη Διοίκηση / Νομικούς Συμβούλους αντίστοιχα. Στην παρούσα φάση ο Πιστωτικός κίνδυνος έχει ελαχιστοποιηθεί. Η συντριπτική πλειοψηφία των έργων που υλοποιούνται είναι ενταγμένα στο ΕΣΠΑ, με απολύτως διασφαλισμένους πόρους, και ο όποιος κίνδυνος δημιουργείται από την καθυστέρηση στην υλοποίηση, παραλαβή και πληρωμή τους λόγω της γραφειοκρατίας του Ελληνικού Δημοσίου. Και στον τομέα όμως αυτό η ανάγκη για ταχύτερη απορρόφηση των σχετικών κονδυλίων του ΕΣΠΑ λόγω της επικείμενης λήξης του προγράμματος έχει οδηγήσει στην ελαχιστοποίηση των προαναφερθέντων καθυστερήσεων.

5. Λειτουργικός Κίνδυνος

α) Γενικοί κίνδυνοι

Ο κύριος λειτουργικός κίνδυνος προέρχεται από την πιθανότητα καθυστέρησης, ειδικά στην Ελλάδα, ενεργοποίησης των προγραμμάτων και έργων που αφορούν τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και σχετίζονται με τις δραστηριότητες της Εταιρείας.

Παρόλη την καθυστέρηση λόγω της παρατεταμένης μεταβατικής περιόδου που έχει εισέλθει η χώρα στους τελευταίους δεκαπέντε μήνες, ακόμη υπάρχει συγκρατημένη αισιοδοξία στη Διοίκηση του Ομίλου για το γεγονός ότι τα κονδύλια του ΕΣΠΑ είναι αυτά που άμεσα μπορούν να εκταμιευθούν για την ώθηση της ελληνικής οικονομίας και ως αποτέλεσμα ο ρυθμός απορρόφησης του ΕΣΠΑ αναμένεται να αρχίσει να αυξάνεται σε μεγαλύτερους ρυθμούς έως τα τέλη του έτους.

β) Κίνδυνοι από τη δραστηριότητα στο εξωτερικό

Αξίζει να αναφερθεί ότι στη θυγατρική Εταιρεία EUROCONSULTANTS INTERNATIONAL, στην οποία ανήκουν κάποιες θυγατρικές εταιρείες του εξωτερικού, η συνολική λογιστική τους αξία δεν ξεπερνά τις 150 χιλιάδες ευρώ. Ο κίνδυνος από τις εταιρείες του δικτύου του εξωτερικού ελαχιστοποιείται από το γεγονός ότι η μητρική Εταιρεία ενσωματώνει τους ενδεχόμενους κινδύνους από την μείωση της αξίας των συμμετοχών προβαίνοντας στις ανάλογες προβλέψεις απομείωσης. Οι προσδοκίες για την επόμενη φάση ανάπτυξης του Ομίλου βασίζονται εν πολλοίς και στην επιτυχή αναδιοργάνωση του ανωτέρω δικτύου με συνεργασίες στην Αίγυπτο, Αμπόυ Ντάμπι και Ρουμανία. Η Διοίκηση του Ομίλου αναμένει θετική συνεισφορά στον κύκλο εργασιών και στα αποτελέσματά της για την επόμενη 5ετία από χώρες του δικτύου όπως τη Βουλγαρία, Κροατία και την Κύπρο, οι οποίες υλοποιούν προγράμματα με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

γ) Κίνδυνοι από επενδυτικές συμμετοχές

Μια από τις δραστηριότητες της ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ αποτελεί και η επένδυση σε υποδομές ανάπτυξης καινοτομικής επιχειρηματικότητας καθώς και σε νέες καινοτόμες επιχειρήσεις με διεθνείς προοπτικές. Παράλληλα, η Διοίκηση της Εταιρείας συνεχίζει εντατικά την διαδικασία πώλησης συμμετοχών της σε εταιρείες που δεν συνάδουν με τη βασική της δραστηριότητα. Επισημαίνουμε ότι για συγκεκριμένες συμμετοχές, η Εταιρεία έχει ήδη προβεί στη διενέργεια σημαντικών προβλέψεων απομείωσης.

B5. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Ο Όμιλος ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ καθημερινά είναι αντιμέτωπος με ποικίλες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις και πιέσεις οι οποίες επηρεάζουν την αποδοτικότητα του και την υπόστασή του ως μέλος του κοινωνικού γίνεσθαι. Ο Όμιλος τελευταία ενσωμάτωσε το πνεύμα της εταιρικής υπευθυνότητας και επένδυσε στην δημιουργία μίας αμφίδρομης σχέσης με το περιβάλλον στο οποίο επιχειρεί.

B6. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Τα ποσά των πωλήσεων και αγορών σωρευτικά από την έναρξη της οικονομικής χρήσεως και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου στη λήξη της τρέχουσας χρήσης, που έχουν προκύψει από συναλλαγές τους με τα συνδεδεμένα, κατά την έννοια του Δ.Λ.Π. 24, προς αυτά μέρη παρουσιάζονται παρακάτω :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1- 31.12.2019	1.1- 31.12.2018	1.1- 31.12.2019	1.1- 31.12.2018
Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη				
- Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	33.293,88	61.282,77	326.561,44	131.298,85
- Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	35.515,21	11.239,70	80.455,21	186.071,27
- Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών Διοίκησης	176.503,03	247.500,54	176.503,03	138.000,54
	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1- 31.12.2019	1.1- 31.12.2018	1.1- 31.12.2019	1.1- 31.12.2018
Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη				
- Απαιτήσεις	15.316,64	39.074,06	119.929,44	114.582,98
- Υποχρεώσεις	15.562,91	28.351,53	26.187,91	87.279,32
- Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη Διοίκησης	32.875,15	26.346,90	7.938,99	-
- Υποχρεώσεις προς διευθυντικά στελέχη και μέλη Διοίκησης	17.958,93	87.918,24	15.983,30	16.295,88
- Υποχρεώσεις προς διευθυντικά στελέχη από ταμειακή διευκόλυνση	209.958,84	254.955,00	209.958,84	254.955,00

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, για την περίοδο 1.1 – 31.12.2019, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

31/12/2019	Πωλήσεις / Έσοδα	Αγορές / Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Θυγατρικές				
EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. G.S.C.	287.867,56	-	72.894,50	10.625,00
ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ Α.Ε.	600,00	-	3.264,60	-
FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS L.t.d.	4.800,00	44.940,00	28.453,70	-
	293.267,56	44.940,00	104.612,80	10.625,00
Συγγενείς				
ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.	33.293,88	24.293,21	5.033,44	140,61
LOCUS ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Ε.Π.Ε.	-	11.222,00	10.283,20	-
EUCONS GROUP L.L.C.	-	-	-	15.422,30
	33.293,88	35.515,21	15.316,64	15.562,91
ΣΥΝΟΛΟ	326.561,44	80.455,21	119.929,44	26.187,91

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, για τη συγκριτική περίοδο 1.1 – 31.12.2018, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

31/12/2018	Πωλήσεις / Έσοδα	Αγορές / Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Θυγατρικές				
EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. G.S.C.	-	-	90,00	10.625,00
ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ Α.Ε.	600,00	-	-	-
FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS L.t.d.	9.191,00	47.910,00	23.653,70	-
EUROCONSULTANTS HRVATSKA D.O.O.	-	-	-	-
Croatia	-	-	6.500,00	-
ΓΝΩΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.	60.641,12	126.921,57	44.235,59	48.302,79
	70.432,12	174.831,57	74.479,29	58.927,79
Συγγενείς				
ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.	60.866,73	3.639,70	28.274,97	4.513,23
LOCUS ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Ε.Π.Ε.	-	7.600,00	10.283,20	8.416,00
EUCONS GROUP L.L.C.	-	-	-	15.422,30
	60.866,73	11.239,70	38.558,17	28.351,53
Κοινοπραξίες				
Κ/Ξ ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΒΑΣ. ΣΥΣΜ. Α.Ε.	-	-	1.545,52	-
	-	-	1.545,52	-
ΣΥΝΟΛΟ	131.298,85	186.071,27	114.582,98	87.279,32

Τα ανοιχτά υπόλοιπα τέλους χρήσεως είναι χωρίς εξασφαλίσεις. Δεν έχουν παρασχεθεί ή ληφθεί εγγυήσεις για τις παραπάνω απαιτήσεις.

Οι πωλήσεις και αγορές που εμφανίζονται στους ανωτέρω πίνακες αφορούν την παροχή υπηρεσιών από και προς τις θυγατρικές και λοιπές εταιρείες του Ομίλου. Οι συναλλαγές της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνηθείς όρους της αγοράς και δεν υφίστανται μεταξύ της Μητρικής Εταιρείας και των θυγατρικών εταιριών ειδικές συμφωνίες ή συνεργασίες.

B7. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Η Εταιρεία εφαρμόζει τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης κυρίως μέσω της υιοθέτησης κανόνων όπως αυτές ορίζονται από τη σχετική νομοθεσία: Ν. 3016/2002, Ν. 3693/2008, Ν. 3884/2010, λαμβάνοντας υπόψη και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Σ.Ε.Β.

1. Κώδικας εταιρικής διακυβέρνησης

Η Εταιρεία σε συνέπεια με ότι προβλέπεται στο Νόμο 3873/2010 έχει υιοθετήσει αυτοβούλως και εφαρμόζει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που είναι αναρτημένος στον ιστότοπο www.euroconsultants.gr της Εταιρείας.

2. Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρεία επιπλέον των προβλέψεων του νόμου

Η Εταιρεία δεν έχει υιοθετήσει πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης πέραν των όσων προβλέπονται από το Νόμο.

3. Περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου

Το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζει την ευθύνη του για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Προς τούτο έχει θεσπίσει συστήματα και διαδικασίες ώστε αυτές να συντάσσονται έγκαιρα και να είναι κατά τρόπο σχετικό απαλλαγμένες λαθών και αξιόπιστες. Προϋπόθεση τούτου είναι η υιοθέτηση και συντήρηση κατάλληλου Λογιστικού Συστήματος ώστε να επιτυγχάνεται προσήκουσα Λογιστική αποτύπωση των οικονομικών συναλλαγών και να διασφαλίζεται έγκυρο σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης.

Κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος είναι:

- Οργανόγραμμα
- Διαχωρισμός ευθυνών
- Αλληλουχία ελέγχων και
- Διοικητική πληροφόρηση

Η Εταιρεία διαθέτει σαφές οργανόγραμμα με διακριτή ιεράρχηση και σημείο αναφοράς εκάστης θέσεως. Η περιγραφή θέσεων και αρμοδιοτήτων είναι λεπτομερής και αδιαμφισβήτητη σε βαθμό που να διευκολύνεται η περιοδική εναλλαγή προσωπικού ώστε να προλαμβάνεται ταύτιση ατόμων και αρμοδιοτήτων.

Προβλέπεται διαχωρισμός ευθυνών κατά τη διαδικασία εκτέλεσης των καθηκόντων και η υιοθετημένη αρχή ελέγχου και ανεξάρτητου επανέλεγχου προλαμβάνει λάθη και προστατεύει τα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας από ηθελημένη ή αθέλητη διαρροή.

Επιδιώκεται περιοδική και έγκαιρη πληροφόρηση της Διοίκησης μέσω ενός ολοκληρωμένου συστήματος Διοικητικής Πληροφόρησης που περιλαμβάνει:

- Προϋπολογισμό – απολογισμό κατανεμημένο σε μηνιαίες περιόδους
- Ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις και
- Διαχείριση αποκλίσεων μεταξύ στόχων και πραγματικότητας μέσω αναζήτησης αιτιών και εισηγήσεων αναπροσαρμογών.

Μηχανογραφικά προγράμματα

Οι Οικονομικές Υπηρεσίες υποστηρίζονται από αξιόπιστο Μηχανογραφικό Σύστημα που επιτρέπει τη δημιουργία σχολαστικής βάσης δεδομένων δημιουργώντας τις προϋποθέσεις άντλησης έγκαιρης και έγκυρης πληροφόρησης.

Εσωτερικός έλεγχος

Λειτουργεί Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου κατάλληλα στελεχωμένη με επαρκώς καταρτισμένα άτομα η οποία λειτουργεί βάσει προγράμματος με απ' ευθείας αναφορά προς το Διοικητικό Συμβούλιο. Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου επιλαμβάνεται σχολαστικής επισκόπησης των διαδικασιών σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων περιοδικά και ετησίως συμβάλλοντας στην επιδίωξη της πληρότητας και αξιοπιστίας αυτών.

Διαχείριση κινδύνων

Μέσω περιγραφής διαδικασιών και αντίστοιχης ανάθεσης αρμοδιοτήτων και συνεχούς εποπτείας τήρησης τούτων στην καθημερινή πρακτική, η Εταιρεία ενεργεί με προληπτικό τρόπο έναντι ανεπιθύμητων καταστάσεων, διαχειριζόμενη τους κινδύνους που υφίστανται για λάθη και παραλήψεις στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Στα πλαίσια αυτής της επιδίωξης έχουν θεσπιστεί και πραγματοποιούνται περιοδικές συναντήσεις των εμπλεκόμενων στη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων τόσο κατά τη διάρκεια της σύνταξης όσο και με την ολοκλήρωση τους ώστε μέσω της ανάλυσης συγκριτικών μεγεθών να εντοπίζονται και να αιτιολογούνται σημαντικές αποκλίσεις.

4. Αναφορά σε πληροφοριακά στοιχεία (γ), (δ), (στ), (η) και (θ) της παραγράφου 1 του άρθρου 10 της οδηγίας 2004/25/ΕΚ

Οι ανωτέρω απαιτούμενες πληροφορίες έχουν αναπτυχθεί αναλυτικά στην Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο Β8.

5. Πληροφοριακά στοιχεία για τον τρόπο λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων και τις βασικές εξουσίες της καθώς και περιγραφή των δικαιωμάτων των Μετόχων και του τρόπου άσκησής τους

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο Διοίκησης της Εταιρείας και συνέρχεται σε τακτική συνεδρία μια φορά το χρόνο έπειτα από πρόσκληση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Μέτοχοι που αντιπροσωπεύουν το 1/20 του μετοχικού κεφαλαίου μπορούν να συγκαλέσουν Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων και να προσθέσουν θέματα στην Ημερήσια διάταξη.

Για τη λήψη ορισμένων σημαντικών αποφάσεων, όπως τροποποίηση του καταστατικού, συγχώνευση, κ.α. απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την προετοιμασία της Γενικής Συνέλευσης και την ενημέρωση των Μετόχων ως προς τα δικαιώματά τους και ως προς τα θέματα της Ημερησίας διάταξης. Στα πλαίσια αυτής της ευθύνης το Διοικητικό Συμβούλιο 20 ημέρες πριν τη Γενική Συνέλευση αναρτά στον ιστότοπο της Εταιρείας τις ακόλουθες πληροφορίες:

- Την ημερομηνία, τον τόπο και την ώρα της σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης.
- Τα θέματα της ημερήσιας διάταξης
- Τους μετόχους που έχουν δικαίωμα συμμετοχής
- Ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα μπορέσουν να μετάσχουν στη συνέλευση και να ασκήσουν τα δικαιώματά τους αυτοπροσώπως ή δι' αντιπροσώπου

Στη Γενική Συνέλευση οι Μέτοχοι παρίστανται είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω αντιπροσώπων.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος και ο Γενικός Διευθυντής παρίστανται στη Γενική Συνέλευση, παρουσιάζουν τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης, απαντούν σε ερωτήσεις και παρέχουν διευκρινίσεις στους Μετόχους.

Της συνεδρίασης προεδρεύει προσωρινά ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας ενώ χρέη γραμματέα εκτελεί ο Νομικός Σύμβουλος της Εταιρείας. Μετά την επικύρωση του Πίνακα των Μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου, εκλέγεται οριστικός Πρόεδρος και γραμματέας.

Οι αποφάσεις λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και τις προβλέψεις του Καταστατικού.

Περίληψη των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αναρτάται στον ιστότοπο της Εταιρείας.

6. Σύνθεση και τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και τυχόν άλλων διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων ή επιτροπών της Εταιρείας

Σύνθεση και τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Εταιρεία διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που δύναται να αποτελείται από επτά (7) έως δεκαπέντε (15) συμβούλους.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας για τετραετή θητεία, που παρατείνεται αυτόματα μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη τακτική γενική συνέλευση. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να επανεκλεγούν.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου την 31.12.2019 ήταν:

1. Ο κ. Πάρις Κοκορότσικος του Στέργιου, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
2. Ο κ. Ευστάθιος Ταυρίδης του Γαβριήλ, Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος.
3. Ο κ. Ανέστης Κερεμλόγλου του Αντωνίου, Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
4. Ο κ. Ευάγγελος Πούλιος του Νικολάου, Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
5. Ο κ. Αβραάμ Γούναρης του Κωνσταντίνου, Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
6. Ο κ. Σπυρίδων Παπασπύρου του Αθανασίου, Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
7. Ο κ. Παντελής Σκαρλάτος του Χρήστου, μη Εκτελεστικό Μέλος του ΔΣ

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο, αμέσως μετά την εκλογή του, συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα, εκλέγοντας τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρό του.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εκλέγει έναν ή δύο διευθύνοντες συμβούλους από τα μέλη του ή και μη μέλη του, καθορίζοντας συγχρόνως και τις αρμοδιότητές τους.

3. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου διευθύνει τις συνεδριάσεις. Τον Πρόεδρο όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει σε όλη την έκταση των αρμοδιοτήτων του ο Αντιπρόεδρος και αυτόν, όταν κωλύεται, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος.

4. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει και το πρόσωπο που είναι εξουσιοδοτημένο για την παραλαβή των προς την Εταιρεία κοινοποιούμενων εγγράφων.

5. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να αναθέτει την άσκηση όλων των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του ή μέρους αυτών, όπως και την εκπροσώπηση της Εταιρείας, σε ένα ή περισσότερα

πρόσωπα, μέλη του ή μη. Μπορεί επίσης να αναθέτει τον Εσωτερικό Έλεγχο της Εταιρείας σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα μη μέλη του ή εάν ο νόμος δεν το απαγορεύει και σε μέλη αυτού. Τα πρόσωπα αυτά, εφόσον προβλέπεται από τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν περαιτέρω να αναθέτουν την άσκηση των εξουσιών που τους ανατέθηκαν ή μέρος αυτών σε άλλα πρόσωπα, μέλη ή μη, του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Εταιρεία αναλαμβάνει υποχρεώσεις και δεσμεύεται απέναντι σε οποιοδήποτε τρίτο εφόσον υπογράψει κάτω από την εταιρική επωνυμία ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο νόμιμος αναπληρωτής του ή άλλος σύμφωνα με τις εξουσιοδοτήσεις που κάθε φορά θα παρέχει το Διοικητικό Συμβούλιο.

Επιτροπή Ελέγχου, υπεύθυνη για την παρακολούθηση της διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και του συστήματος διαχείρισης κινδύνων, της ορθής λειτουργίας της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και για την εποπτεία και την παρακολούθηση του τακτικού ελέγχου και των θεμάτων που αφορούν στην αντικειμενικότητα και την ανεξαρτησία των νόμιμων ελεγκτών. Η ως άνω Επιτροπή ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και στελεχώνεται από 3 μη εκτελεστικά μέλη εκ των οποίων ένα αναλαμβάνει τα χρέη του Προέδρου της Επιτροπής και τα υπόλοιπα 2 αποτελούν τα μέλη αυτής, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις οι οποίες είναι αναρτημένες στον ιστότοπο www.euroconsultants.gr.

Τα μέλη της επιτροπής ελέγχου είναι:

- Ανέστης Κερεμλόγλου, Πρόεδρος
- Ευάγγελος Πούλιος, Μέλος
- Σπυρίδων Παπασπύρου, Μέλος

Επιτροπή Υποβολής Υποψηφιοτήτων Δ.Σ. και Αμοιβών, υπεύθυνη για τη διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων για εκλογή στο Δ.Σ. και για την προετοιμασία εμπεριστατωμένων προτάσεων για τον καθορισμό των αμοιβών των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. και των βασικών ανώτατων στελεχών της Εταιρείας. Η ως άνω Επιτροπή, επίσης ορίζεται από το Δ.Σ. και στελεχώνεται από 3 μη εκτελεστικά μέλη στην πλειονότητά τους ανεξάρτητα εκ των οποίων ένα αναλαμβάνει τα χρέη του Προέδρου της Επιτροπής και τα υπόλοιπα 2 αποτελούν τα μέλη αυτής.

Τα μέλη της επιτροπής Υποψηφιοτήτων ΔΣ και αμοιβών είναι:

- Ευάγγελος Πούλιος, Πρόεδρος
- Αβραάμ Γούναρης, Μέλος
- Ανέστης Κερεμλόγλου, Μέλος

**Β8. ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
«ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ»
(σύμφωνα με τις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007)**

Παραθέτουμε παρακάτω τις αναλυτικές πληροφορίες και επεξηγήσεις που ζητούνται επ' αυτών για τη χρήση 2019 (1 Ιανουαρίου 2019 – 31 Δεκεμβρίου 2019):

1. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε 3.337.533 € διαιρούμενο σε 11.125.110 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας εξήντα λεπτών του ευρώ (0,30€) εκάστη και είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο. Όλες οι μετοχές είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών, στην κατηγορία Μεσαίας και Μικρής Κεφαλαιοποίησης. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι κοινές ονομαστικές με δικαίωμα ψήφου.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο νόμος και δεν υφίστανται εκ του καταστατικού της περιορισμοί στη μεταβίβαση τους, δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται στο σύνολο τους για άυλες μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 9 και 11 του Ν. 3556/2007

Κατά την 31.12.2019 οι μέτοχοι (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) που κατείχαν άμεσα ή έμμεσα ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του συνολικού αριθμού των μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Ονοματεπώνυμο Μετόχου	Κατεχόμενες Μετοχές	Ποσοστό % επί του Μετοχικού Κεφαλαίου
WW INVESTMENTS LLC	2.360.749	21,22%
ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ Ε.Π.Ε.	1.436.716	12,91%
Ευστάθιος Ταυρίδης του Γαβριήλ	1.126.327	10,12%
Πάρις Κοκορότσικος του Στέργιου	1.103.542	9,92%
Prime Insurance Company Limited	800.131	7,19%
Σύνολο	7.556.396	67,91%

4. Κάτοχοι κάθε είδους μετοχών που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται από το καταστατικό της Εταιρείας περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου.

6. Συμφωνίες μεταξύ των μετόχων της Εταιρείας

Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, ούτε προβλέπεται στο Καταστατικό της δυνατότητα συμφωνιών μετόχων που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου.

7. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης του καταστατικού που διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Ν.4548/2018

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της και την τροποποίηση των διατάξεων του καταστατικού δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Ν.4548/2018.

8. Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου ή ορισμένων μελών του για έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών σύμφωνα με το άρθρο 49 του Ν.4548/2018.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 49 του Ν.4548/2018, η Εταιρεία δύναται να αποκτήσει δικές της μετοχές, μόνο μετά από έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, μέχρι του 1/10 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, με τους ειδικότερους όρους και διαδικασίες που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 49 του Ν.4548/2018. Δεν υπάρχει αντίθετη διάταξη στο καταστατικό της Εταιρείας.

9. Σημαντική συμφωνία που έχει συνάψει η Εταιρεία και η οποία τίθεται σε ισχύ, τροποποιείται ή λήγει σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα της συμφωνίας αυτής

Δεν υφίσταται τέτοια συμφωνία.

10. Κάθε συμφωνία που η Εταιρεία έχει συνάψει με τα μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου ή με το προσωπικό της η οποία προβλέπει αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησης τους εξαιτίας της δημόσιας πρότασης

Δεν υφίσταται οιαδήποτε συμφωνία μεταξύ της Εταιρείας και μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής ή του προσωπικού της, η οποία να προβλέπει την καταβολή αποζημίωσης σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας οιασδήποτε δημόσιας πρότασης.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Πάρις Κοκορότσικος
Α.Δ.Τ. ΑΚ 880014

Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ – ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «Ευρωσύμβουλοι Ανώνυμη Εταιρεία Συμβούλων Ανάπτυξης και Τεχνολογίας»

Έκθεση ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Ευρωσύμβουλοι Ανώνυμη Εταιρεία Συμβούλων Ανάπτυξης και Τεχνολογίας» (Εταιρεία και Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2019, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της εταιρείας «Ευρωσύμβουλοι Ανώνυμη Εταιρεία Συμβούλων Ανάπτυξης και Τεχνολογίας» και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

Επιστούμε την προσοχή σας στη Σημείωση 2.2 επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η οποία περιγράφει ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Επιπλέον, ο Όμιλος και η Εταιρεία πραγματοποιήσαν σημαντικές ζημιές στις προηγούμενες χρήσεις, με αποτέλεσμα η Καθαρή τους Θέση να είναι αρνητική. Όπως αναφέρεται στη Σημείωση 2.2, παρά τη σημαντικά βελτιωμένη χρηματοοικονομική επίδοση και τις βελτιωμένες ταμιακές ροές της κλειόμενης χρήσης, οι ανωτέρω συνθήκες, υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας η οποία ενδεχομένως θα εγείρει σημαντική αμφιβολία σχετικά με τη δυνατότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Η γνώμη μας δεν τροποποιείται σε σχέση με το θέμα αυτό.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Εκτός από το θέμα που περιγράφεται στην παράγραφο της έκθεσής μας «Ουσιώδους αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση δραστηριότητας», έχουμε διαπιστώσει ότι τα θέματα που περιγράφονται κατωτέρω είναι τα σημαντικότερα θέματα του ελέγχου που πρέπει να γνωστοποιούνται στην έκθεσή μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου	Πως αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας
Ανακτησιμότητα εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων (εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις)	
Όπως αναφέρεται στη σημείωση 19 & 20, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, οι εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας Ομίλου ανέρχονται σε € 1.633.240,75 και € 1.517.134,13 αντίστοιχα και οι λοιπές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας ανέρχονται σε € 568.397,18 και € 421.778,82. Στην περίπτωση που οι πελάτες καταστούν αφερέγγυοι και αδυνατούν να καλύψουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις, ο Όμιλος εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο. Στο ανωτέρω πλαίσιο, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά την ανακτησιμότητα των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων για τις οποίες υφίστανται αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης, σε εξατομικευμένη βάση ώστε αυτές να απεικονίζονται στο ανακτήσιμο ποσό τους. Επίσης, εκτιμάται η απαιτούμενη πρόβλεψη απομείωσης και για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές. Οι ανωτέρω εκτιμήσεις, λαμβάνουν υπόψη τυχόν εξασφαλίσεις και εγγυήσεις, το ιστορικό εισπραξιμότητας των απαιτήσεων, την εμπειρία της αναφορικά με τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς, καθώς και μεταγενέστερες εισπράξεις.	Οι ελεγκτικές διαδικασίες που διενεργήθηκαν αφορούν τα εξής: Λάβαμε επιστολές επιβεβαίωσης για αντιπροσωπευτικό δείγμα απαιτήσεων από πελάτες και ελέγξαμε μεταγενέστερες εισπράξεις έναντι υπολοίπων τέλους χρήσης. Αξιολογήσαμε τη διαδικασία που έχει εφαρμόσει η Διοίκηση για τη παρακολούθηση των απαιτήσεων και τους παράγοντες που λαμβάνει υπόψη για τον προσδιορισμό της ανακτησιμότητάς τους. Εξετάσαμε την ενηλικίωση των υπολοίπων των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων. Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία βάσει της οποίας εκτιμήθηκε το ανακτήσιμο ποσό σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 9 και ειδικότερα η μεθοδολογία υπολογισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, με βάση το ιστορικό εισπραξιμότητας των απαιτήσεων. Αξιολογήσαμε τις παραδοχές στις οποίες βασίστηκε η εκτίμηση της Διοίκησης. Επισκοπήσαμε τις απαντητικές επιστολές των συνεργαζόμενων νομικών συμβούλων και εξετάσαμε εάν συμβαδίζουν με την εκτίμηση της Διοίκησης.

Λόγω του σημαντικού ύψους του κονδυλίου των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων αλλά και λόγω των κρίσεων και εκτιμήσεων που απαιτούνται από την πλευρά της Διοίκησης του Ομίλου, θεωρούμε ότι η ανακτησιμότητα των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων αποτελεί περιοχή ιδιαίτερου ελεγκτικού ενδιαφέροντος.	Αξιολογήσαμε τη σημαντικότητα του ύψους των επισφαλών απαιτήσεων οι οποίες δεν καλύπτονται από πρόβλεψη. Ελέγξαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων. Από την εργασία μας δεν εντοπίσαμε ουσιώδεις εξαιρέσεις.
Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες (μη τιμολογημένα έσοδα και σχετικά έξοδα εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις)	
Όπως αναφέρεται στις σημειώσεις 19, και 30, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, οι απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες του Ομίλου και της Εταιρείας ανέρχονται σε € 904.863,15 και € 904.863,15, αντίστοιχα. Επίσης, οι σχετικές δεδουλευμένες μη τιμολογημένες δαπάνες ανέρχονται σε € 235.118,65 και € 235.118,65, αντίστοιχα. Η Διοίκηση του Ομίλου αναγνωρίζει τα έσοδα και τα έξοδα την λογιστική περίοδο την οποία οι υπηρεσίες παρέχονται με τη μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης των αναληφθέντων έργων. Η λογιστική αναγνώριση των εσόδων από την εκτέλεση των αναληφθέντων συμβάσεων, βασίζεται σε σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης, με σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας. Πιθανές μελλοντικές αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις δύναται να οδηγήσουν σε σημαντικές μεταβολές τόσο των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίζονται όσο και των σχετικών αποτελεσμάτων. Ειδικότερα, τα έσοδα από αναληφθέντα έργα αναγνωρίζονται με την πάροδο του χρόνου και καθώς οι δεσμεύσεις εκτέλεσης εκπληρώνονται και η αναγνώρισή τους απαιτεί εκτιμήσεις και κρίσεις σε σχέση με τα ακόλουθα: • την αναγνώριση των δεσμεύσεων εκτέλεσης και του χρονικού σημείου που αυτές εκπληρώνονται, • την κατανομή της τιμής της συναλλαγής (συμβατικού τιμήματος) στις δεσμεύσεις εκτέλεσης, • τον προσδιορισμό των συνολικών εξόδων από την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης έως και την ημερομηνία των εκτιμώμενων παραδόσεων, • τις τυχόν αναθεωρήσεις των προϋπολογισθέντων εξόδων.	Οι ελεγκτικές διαδικασίες που διενεργήθηκαν αφορούν τα εξής: Κατανοήσαμε τη διαδικασία αναγνώρισης εσόδου και των σχετικών εξόδων που εφαρμόζει ο Όμιλος. Επιλέξαμε ένα δείγμα συμβάσεων αναληφθέντων έργων με βάση ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια, για το οποίο: • Επικοινωνήσαμε με τους υπεύθυνους των έργων προς κατανόηση των βασικών όρων των συμβάσεων. • Επιβεβαιώσαμε το ποσοστό ολοκλήρωσης με βάση αναφορές ανθρωποωρών, παραδοτέα, συμβατικά στάδια ολοκλήρωσης, μεταγενέστερες τιμολογήσεις και εισπράξεις. • Ελέγξαμε την πληρότητα των προϋπολογισμένων και καταχωρημένων εξόδων που σχετίζονται με τα έργα αυτά. • Αξιολογήσαμε την ανακτησιμότητα του δεδουλευμένου μη τιμολογημένου εσόδου. Ελέγξαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων. Από την εργασία μας δεν εντοπίσαμε ουσιώδεις εξαιρέσεις.

Η εκτίμηση των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν μέχρι την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με τις συνολικές υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν, σύμφωνα με τους υπεύθυνους των Έργων. Λόγω του σημαντικού ύψους του κονδυλίου αλλά και λόγω των κρίσεων και εκτιμήσεων που απαιτούνται από τη Διοίκηση. Εκτιμούμε ότι ο προσδιορισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών και της σχετικής δαπάνης χαρακτηρίζεται ως περιοχή ιδιαίτερου ελεγκτικού ενδιαφέροντος.	
Ανακτησιμότητα συμμετοχών (εταιρικές οικονομικές καταστάσεις)	
Όπως αναφέρεται στις σημειώσεις 16, και 17, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019, στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις οι επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες ανέρχονται σε € 196.749,32 και 278.055,78, αντίστοιχα. Η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζει σε ετήσια βάση εάν υφίστανται ενδείξεις απομείωσης σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες. Στην περίπτωση που υφίστανται τέτοιες ενδείξεις, πραγματοποιεί έλεγχο απομείωσης και εκτιμά το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτησίμου ποσού (το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένο με τα κόστη διάθεσης) και της λογιστικής αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς. Το ζήτημα της ανακτησιμότητας της αξίας των συμμετοχών θεωρείται περιοχή ιδιαίτερου ελεγκτικού ενδιαφέροντος, λόγω του σημαντικού ύψους του κονδυλίου των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες, αλλά και της χρήσης παραδοχών και εκτιμήσεων από την πλευρά της Διοίκησης.	Οι ελεγκτικές διαδικασίες που διενεργήθηκαν αφορούν τα εξής: Αξιολογήσαμε τις διαδικασίες εντοπισμού από τη Διοίκηση τυχόν ενδείξεων απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης, ελέγξαμε την ορθότητα των απολογιστικών στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν και τη συνάφειά τους με τις εκτιμήσεις της Διοίκησης αναφορικά με τα μελλοντικά αποτελέσματα της θυγατρικής. Αξιολογήσαμε την καταλληλότητα του μοντέλου της αξίας χρήσης και των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν, με έμφαση στα εξής: ■ Μεταβολής μεικτού και καθαρού κέρδους στην πενταετία ■ Προεξοφλητικού επιτοκίου με βάση το κόστος κεφαλαίου, το κόστος δανεισμού και τα δεδομένα της Ελληνικής αγοράς και του κλάδου. Εξετάσαμε τη μαθηματική ακρίβεια των υπολογισμών της Διοίκησης. Ελέγξαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων. Από την εργασία μας δεν εντοπίσαμε ουσιώδεις εξαιρέσεις.

Άλλες πληροφορίες

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην «Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων» στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της Διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες ελέγχου που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθρ. 44 ν.4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύνανται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη

εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επισύρουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 152 του Ν. 4548/2018.

- β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 150 και 153 και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 152 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019.
- γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «Ευρωσύμβουλοι Ανώνυμη Εταιρεία Συμβούλων Ανάπτυξης και Τεχνολογίας» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές του Ομίλου με την από 18 Ιουνίου 2013 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για συνολική περίοδο 7 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

KSi Greece Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία
Ορκωτών Ελεγκτών & Συμβούλων Επιχειρήσεων

Λεωφ. Κηφισίας 62 & Πρεμετής
151 25 Μαρούσι

Φράγκων 6-8, 546 26 Θεσσαλονίκη
Ανδρέα Μάρμορα 2, 491 32 Κέρκυρα
ΑΜ ΣΟΕΛ 171

Αθήνα, 30 Ιουνίου 2020
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Γεώργιος Ν. Νίκου
ΑΜ ΣΟΕΛ 21841

ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2019

**Σύμφωνα με τα
Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς**

Δ1. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Πωλήσεις	6	3.823.200,16	2.495.694,49	3.083.618,19	1.002.994,52
Κόστος πωλήσεων		(2.555.386,88)	(2.871.344,87)	(2.381.030,08)	(1.657.436,59)
Μικτά κέρδη / (ζημίες)		1.267.813,28	(375.650,38)	702.588,11	(654.442,07)
Άλλα έσοδα	7	465.152,23	479.579,83	470.015,31	338.783,75
Έξοδα διαθέσεως		(375.896,42)	(618.703,32)	(274.230,36)	(345.425,59)
Έξοδα διοικήσεως		(596.308,88)	(666.041,65)	(406.605,58)	(333.997,50)
Άλλα έξοδα	8	(180.119,06)	(169.374,41)	(157.948,19)	(91.984,51)
Κέρδη / (Ζημίες) από Λειτουργικές Δραστηριότητες		580.641,16	(1.350.189,93)	333.819,29	(1.087.065,92)
Χρηματοοικονομικό κόστος	11	(196.982,02)	(224.674,03)	(173.306,64)	(200.233,28)
Προβλέψεις απομείωσης θυγατρικών και συγγενών	16 17	(63.884,62)	(1,00)	(60.000,00)	(190.001,00)
Αποτέλεσμα από πώληση συμμετοχών		85.865,58	12.425,92	242.896,95	-
Ζημία απομείωσης υπεραξίας	15	-	(386.744,01)	-	-
Αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις	17	(4.471,62)	(13.777,00)	-	-
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		401.168,47	(1.962.960,05)	343.409,60	(1.477.300,20)
Φόρος εισοδήματος	12	(169.246,05)	114.508,26	(169.180,05)	144.597,99
Καθαρά Κέρδη / (ζημίες) χρήσης		231.922,42	(1.848.451,79)	174.229,55	(1.332.702,21)
Κέρδη / (ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες		43.275,51	(4.505,37)	-	-
Καθαρά Κέρδη / (Ζημίες) χρήσης		275.197,93	(1.852.957,16)	174.229,55	(1.332.702,21)
Αποδιδόμενα σε:					
Μετόχους μητρικής		238.493,39	(1.778.183,86)	174.229,55	(1.332.702,21)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		36.704,54	(74.773,30)	-	-
Κέρδη / (Ζημίες) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής		275.197,93	(1.852.957,16)	174.229,55	(1.332.702,21)
Σταθμισμένος μέσος αριθμός μετοχών		11.125.110,00	11.125.110,00	11.125.110,00	11.125.110,00
Βασικά	13	0,0214	(0,1598)	0,0157	(0,1198)
Μειωμένα	13	0,0214	(0,1598)	0,0157	(0,1198)

Δ2. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Καθαρά Κέρδη / (Ζημίες) μετά από φόρους χρήσης	275.197,93	(1.852.957,16)	174.229,55	(1.332.702,21)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (ζημίες) που θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στα αποτελέσματα				
Κέρδη/Ζημίες από μετατροπή οικονομικών καταστάσεων εξωτερικού	2.388,50	(4.394,42)	-	-
Σύνολο Λοιπών συνολικών εσόδων / (ζημιών) που θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στα αποτελέσματα	2.388,50	(4.394,42)	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα / (ζημίες) που δεν θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στα αποτελέσματα				
Αναπροσαρμογή αξίας οικοπέδων και κτιρίων	14 394.627,96	167.613,54	394.627,96	167.613,26
Αναλογιστικά κέρδη	27 9.778,00	21.945,00	9.778,00	17.226,00
Συμμετοχή στα λοιπά συνολικά έσοδα συγγενών	17 (35,02)	364,24	-	-
Αναλογούν φόρος	(96.954,30)	(39.843,71)	(97.057,43)	(38.572,50)
Επίδραση μεταβολής φορολογικού συντελεστή	3.207,43	-	3.207,43	-
Σύνολο Λοιπών συνολικών εσόδων / (ζημιών) που δεν θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στα αποτελέσματα	310.624,07	150.079,07	310.555,96	146.266,76
Σύνολο λοιπών συνολικών εσόδων / (ζημιών) μετά από φόρο	313.012,57	145.684,65	310.555,96	146.266,76
Σύνολο Συγκεντρωτικών συνολικών κερδών / (ζημιών)	588.210,50	(1.707.272,51)	484.785,50	(1.186.435,45)
Αποδιδόμενο σε:				
Μετόχους μητρικής	550.876,35	(1.632.269,35)	484.785,50	(1.186.435,45)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	37.334,15	(75.003,16)	-	-
	588.210,50	(1.707.272,51)	484.785,50	(1.186.435,45)

Δ3. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
<u>Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία</u>					
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	14	2.141.190,33	3.867.903,93	2.133.051,44	3.808.290,97
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	15	3.328,88	6.308,31	3.156,88	4.616,88
Δικαιώματα χρήσης παγίων	14	2.022.363,25	-	2.022.363,25	-
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες	16	-	-	196.749,32	486.521,88
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες	17	263.628,54	75.116,67	278.055,78	81.255,78
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	12	-	20.541,80	-	10.474,69
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι		22.998,79	162.374,60	11.447,79	1.347,79
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	18	26.142,52	30.078,27	26.142,52	23.784,27
Σύνολο μη Κυκλοφορούντων Περιουσιακών Στοιχείων		4.479.652,31	4.162.323,58	4.670.966,98	4.416.292,26
<u>Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία</u>					
Αποθέματα		-	15.149,60	-	-
Πελάτες και απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	19	1.633.240,75	1.770.541,28	1.517.134,13	865.937,86
Λοιπές απαιτήσεις	20	568.397,18	721.455,29	421.778,82	339.651,93
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	21	317.940,01	554.288,73	50.507,23	26.912,93
Σύνολο Κυκλοφορούντων Περιουσιακών Στοιχείων		2.519.577,94	3.061.434,90	1.989.420,18	1.232.502,72
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		6.999.230,25	7.223.758,48	6.660.387,16	5.648.794,98
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
<u>Καθαρή θέση</u>					
Μετοχικό Κεφάλαιο	22	3.322.541,15	3.322.541,15	3.322.541,15	3.322.541,15
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	22	712.732,07	712.732,07	712.732,07	712.732,07
Αποθεματικά εύλογης αξίας	23	2.012.758,26	1.538.885,56	2.012.758,26	1.709.255,61
Αποθεματικά συν/κων διαφορών μετατροπής Ισολογισμού		(2.479,00)	(4.237,89)	-	-
Λοιπά αποθεματικά	24	379.151,17	473.044,14	378.609,78	378.609,78
Αποτελέσματα εις νέον		(7.500.730,07)	(7.575.974,82)	(7.029.603,41)	(7.210.523,70)
Ίδια Κεφάλαια Αποδιδόμενα στους Ιδιοκτήτες της Μητρικής		(1.076.026,42)	(1.533.009,79)	(602.962,15)	(1.087.385,09)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(65.625,52)	429.553,33	-	-
Σύνολο Καθαρής Θέσης		(1.141.651,94)	(1.103.456,46)	(602.962,15)	(1.087.385,09)
<u>Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις</u>					
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	25	1.297.726,16	643.411,90	1.160.013,16	491.899,90
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	26	1.763.847,43	904.922,37	1.763.847,43	904.922,37
Προβλέψεις για παροχές στους εργαζόμενους	27	98.892,00	143.417,15	98.892,00	99.407,00
Λοιπές προβλέψεις	28	124.103,43	189.643,80	275.005,83	275.005,83
Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	29	271.270,94	296.650,41	271.270,94	296.650,41
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		94.155,07	11.882,84	94.155,07	11.882,84
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	12	252.440,87	37.606,70	252.440,87	-
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων		3.902.435,90	2.227.535,17	3.915.625,30	2.079.768,35
<u>Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις</u>					
Προμηθευτές	30	1.151.313,30	1.542.019,20	948.251,89	926.450,79
Λοιπές υποχρεώσεις	31	1.701.114,44	1.905.216,04	1.428.348,96	1.493.039,15
Φόροι εισοδήματος πληρωτέος		-	22.573,15	-	-
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	32	720.738,40	1.218.269,49	671.023,05	1.167.827,26
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	25	504.201,66	502.692,25	139.021,62	160.184,88
Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	29	24.788,87	24.198,27	24.788,87	24.198,27
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	26	136.289,63	884.711,37	136.289,63	884.711,37
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων		4.238.446,29	6.099.679,77	3.347.724,02	4.656.411,72
Σύνολο Υποχρεώσεων		8.140.882,19	8.327.214,94	7.263.349,32	6.736.180,07
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ		6.999.230,25	7.223.758,48	6.660.387,17	5.648.794,98

Δ4. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΟΜΙΛΟΥ

	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Συναλλαγματικές διαφορές	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Καθαρή θέση αποδιδόμενη στη μητρική	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Καθαρής Θέσης
Υπόλοιπο 1.1.2018	3.322.541,15	712.732,07	1.405.538,30	(2.106,83)	473.044,14	(5.812.489,27)	99.259,56	493.044,39	592.303,95
Ζημίες χρήσης	-	-	-	-	-	(1.778.183,86)	(1.778.183,86)	(74.773,30)	(1.852.957,16)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους	-	-	133.347,26	(2.131,06)	-	14.698,31	145.914,51	(229,86)	145.684,65
Συγκεντρωτικά συνολικά κέρδη / (ζημίες) μετά από φόρους	-	-	133.347,26	(2.131,06)	-	(1.763.485,55)	(1.632.269,35)	(75.003,16)	(1.707.272,51)
Διαγραφή μη ελέγχουσας συμμετοχής λόγω πώλησης θυγατρικής	-	-	-	-	-	-	-	11.512,10	11.512,10
Υπόλοιπο 31.12.2018	3.322.541,15	712.732,07	1.538.885,56	(4.237,89)	473.044,14	(7.575.974,82)	(1.533.009,79)	429.553,33	(1.103.456,46)
Υπόλοιπο 1.1.2019	3.322.541,15	712.732,07	1.538.885,56	(4.237,89)	473.044,14	(7.575.974,82)	(1.533.009,79)	429.553,33	(1.103.456,46)
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	-	238.493,39	238.493,39	36.704,54	513.691,33
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής	-	-	170.370,05	-	-	(170.370,05)	-	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	-	303.502,65	1.758,89	-	7.121,41	312.382,95	629,61	313.012,56
Συγκεντρωτικά συνολικά κέρδη μετά από φόρους	-	-	473.872,70	1.758,89	-	75.244,75	550.876,34	37.334,15	588.210,49
Διαγραφή μη ελέγχουσας συμμετοχής λόγω πώλησης θυγατρικής	-	-	-	-	(93.892,97)	-	(93.892,97)	(532.513,00)	(626.405,97)
Υπόλοιπο 31.12.2019	3.322.541,15	712.732,07	2.012.758,26	(2.479,00)	379.151,17	(7.500.730,07)	(1.076.026,42)	(65.625,52)	(1.141.651,94)

Δ5. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	Μετοχικό Κεφάλαιο	Αποθεματικό Υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο Καθαρής Θέσης
Υπόλοιπο 1.1.2018	3.322.541,15	712.732,07	1.575.908,35	378.609,78	(5.890.740,99)	99.050,36
Ζημίες περιόδου	-	-	-	-	(1.332.702,21)	(1.332.702,21)
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	-	133.347,26	-	12.919,50	146.266,76
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	-	133.347,26	-	(1.319.782,71)	(1.186.435,45)
Υπόλοιπο 31.12.2018	3.322.541,15	712.732,07	1.709.255,61	378.609,78	(7.210.523,70)	(1.087.385,09)
Υπόλοιπο 1.1.2019	3.322.541,15	712.732,07	1.709.255,61	378.609,78	(7.210.523,70)	(1.087.385,09)
Επίδραση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16					(362,56)	(362,56)
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο την 1.1.2019	3.322.541,15	712.732,07	1.709.255,61	378.609,78	(7.210.886,26)	(1.087.747,65)
Κέρδος χρήσης	-	-	-	-	174.229,55	174.229,55
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	-	303.502,65	-	7.053,31	310.555,95
Συγκεντρωτικές συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	-	303.502,65	-	181.282,85	484.785,50
Υπόλοιπο 31.12.2019	3.322.541,15	712.732,07	2.012.758,26	378.609,78	(7.029.603,41)	(602.962,15)

Δ6. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες				
Κέρδη προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	401.168,47	(1.962.960,05)	343.409,60	(1.477.300,20)
Κέρδη προ φόρων από διακοπτόμενες δραστηριότητες	43.275,51	-	-	-
Προσαρμογές για:				
(Κέρδη) πώλησης/διαγραφής ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων		49,99	18.603,33	(49,99)
Καθαρή επίδραση επιχορηγ. & αναλογ. επιχορηγήσεων	29 (24.788,87)	(24.198,27)	(24.788,87)	(24.198,27)
Προβλέψεις χρήσεως	67.094,94	88.907,85	63.710,94	16.331,85
Έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων	-	(1.313,94)	60.000,00	(1.313,94)
Απομείωση αξίας συμμετοχών	16, 17 3.884,62	-	(242.896,95)	190.001,00
Ζημίες από συμβάσεις με πελάτες	19 -	300.358,98		300.358,98
Κέρδος επανεκτίμησης παγίων	14 (23.577,00)	1.241,00	(23.577,00)	1.241,00
Ζημία απομείωσης υπεραξίας	15 -	386.744,01		-
Αποσβέσεις	9 158.187,49	164.312,93	158.007,49	132.678,78
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων		(1.758,89)	(2.131,06)	-
Αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις	17 4.403,51	13.777,00	-	-
Κέρδη πώλησης συμμετοχών	(85.865,58)	-	-	-
Χρεωστικοί τόκοι	11 196.982,02	(224.674,03)	173.306,64	(200.233,28)
	739.006,22	(1.259.885,59)	525.775,18	(1.062.484,07)
(Αύξηση) / Μείωση απαιτήσεων	(684.411,43)	1.334.359,24	(790.129,35)	912.186,48
Αύξηση / (Μείωση) υποχρεώσεων	(109.832,43)	(327.248,46)	6.458,95	(29.138,33)
Ταμειακές ροές από τις λειτουργίες	(55.237,64)	(252.774,81)	(257.895,22)	(179.435,92)
-				
Τόκοι πληρωθέντες	(196.982,02)	224.674,03	(173.306,64)	200.233,28
Φόρος εισοδήματος πληρωθείς	-	-	-	-
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	(252.219,67)	(28.100,78)	(431.201,86)	20.797,36
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες				
Απόκτηση % θυγατρικής / συγγενούς - αύξηση κεφαλαίου σε θυγατρική	-	-	-	10.465,00
Εισπράξεις από πώληση συμμετοχών	294.739,17	-	294.739,17	-
Απόκτηση χρηματοοικονομικών στοιχείων	(10.100,00)	-	(10.100,00)	-
Πώληση ενσώματων παγίων	14 3.880,00	8.817,68	3.880,00	8.916,66
Αγορά ενσώματων παγίων	14 (24.396,27)	(29.286,40)	(21.552,55)	(23.477,94)
Αγορά άυλων περιουσιακών στοιχείων	15 -	(752,97)	-	(400,00)
Εισπραχθέντες τόκοι επενδύσεων	-	-	-	-
Σύνολο (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	264.122,90	(21.221,69)	266.966,62	(4.496,28)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Καθαρή μεταβολή δανείων	430.736,89	58.340,73	422.578,87	(63.203,24)
Αποπληρωμή μισθώσεων	(234.749,33)	-	(234.749,33)	-
Σύνολο (εκροών) / εισροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)	195.987,56	58.340,73	187.829,54	(63.203,24)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (α) + (β) + (γ)	207.890,79	9.018,26	23.594,30	(46.902,16)
Ταμειακά διαθέσιμα στην αρχή της περιόδου	545.270,47	545.270,47	26.912,93	73.815,09
Ταμειακά διαθέσιμα έναρξης μη ενοποιούμενων θυγατρικών	(435.221,25)	-	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα στη λήξη της περιόδου	317.940,01	554.288,73	50.507,23	26.912,93

Δ7. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. Γενικές πληροφορίες

Η Εταιρεία «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.» και οι θυγατρικές της (στο εξής «Όμιλος») δραστηριοποιούνται στον τομέα της Παροχής Επιχειρησιακών και Διαχειριστικών Υπηρεσιών. Οι εγκαταστάσεις της Εταιρείας ευρίσκονται στο Δήμο Πυλαίας στη Θεσσαλονίκη. Η Εταιρεία «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.» έχει τη μορφή της Ανωνύμου Εταιρείας και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Οι μετοχές της Εταιρείας διαπραγματεύονται στον υποκλάδο ICB «υποστηρικτικές υπηρεσίες προς επιχειρήσεις». Έχει την έδρα της στο ιδιόκτητο ακίνητο επί της οδού Αντώνη Τρίτση, αριθμός 21, στον Δήμο Πυλαίας και η διεύθυνσή της στο διαδίκτυο είναι www.euroconsultants.gr.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2019 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την **30^η Ιουνίου 2020**. Οι Οικονομικές Καταστάσεις τελούν υπό την έγκριση της επερχόμενης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

2. Βάση κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων

2.1 Βάση κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι παρούσες ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Σ.Δ.Λ.Π.) καθώς και σύμφωνα με τις σχετικές Διερμηνείες τους, όπως αυτές έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διερμηνειών Προτύπων του Σ.Δ.Λ.Π., όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εφαρμόζονται υποχρεωτικά για τις χρήσεις που έληξαν την 31^η Δεκεμβρίου 2019. Δεν υπάρχουν πρότυπα και διερμηνείες προτύπων που να έχουν εφαρμοσθεί πριν την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής τους.

Οι συνημμένες ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ και έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους με εξαίρεση την αποτίμηση των οικοπέδων, των κτιρίων και των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων στις εύλογες αξίες τους και την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της προηγούμενης χρήσης 2018 έκαναν αναφορά στο θέμα της ομαλής συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου λόγω των προβλημάτων που είχε δημιουργήσει η παρατεταμένη χρηματοπιστωτική κρίση στη χώρα, η μείωση του κύκλου εργασιών, οι πραγματοποιηθείσες ζημιές και τα προβλήματα ρευστότητας που αντιμετώπιζε η Εταιρεία. Προς την κατεύθυνση της αντιμετώπισης των θεμάτων αυτών, η Διοίκηση του Ομίλου είχε σχεδιάσει μια σειρά από ενέργειες για την αντιμετώπισή τους όπως αναλυτικά αναφέρθηκαν στις αντίστοιχες γνωστοποιήσεις των ανωτέρω Οικονομικών Καταστάσεων για την προηγούμενη χρήση.

Οι προσπάθειες της Διοίκησης στη χρήση 2019 αναδεικνύουν σημάδια βελτίωσης καθώς παρουσιάστηκε σημαντική αύξηση του κύκλου εργασιών κυρίως σε επίπεδο Εταιρείας και σε επιστροφή στη κερδοφορία. Ωστόσο, από την προηγούμενη χρήση, η Εταιρεία δεν ήταν σε συμμόρφωση με την παράγραφο 4 του άρθρου 119 του Ν 4548/2018 που είναι σε ισχύ από 01.01.2019.

Οι ανωτέρω συνθήκες υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας η οποία ενδεχομένως να εγείρει σημαντική αμφιβολία σχετικά με τη δυνατότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Ωστόσο, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί από τη Διοίκηση με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τα εξής (συμπεριλαμβανομένων και των δράσεων της Εταιρείας):

- Οι ζημίες των προηγούμενων χρήσεων προέρχονται σε μεγάλο βαθμό από ζημίες απομειώσεων συγγενών, θυγατρικών εταιρειών και υπεραξίας λόγω του μη ευνοϊκού μακροοικονομικού περιβάλλοντος και δεν αντιστοιχούν σε χρηματοροές.
- Τις προσπάθειες της Διοίκησης για την περαιτέρω αναδιάρθρωση του τραπεζικού δανεισμού μέσω της μείωσης των επιτοκίων για όλα τα δάνεια του Ομίλου και την αξιοποίηση των κτιριακών της εγκαταστάσεων που αποφέρουν σημαντικά έσοδα από μισθώσεις.
- Η Εταιρεία έχει ήδη αναδιοργανώσει τα τμήματα και το προσωπικό της και παρουσιάζει σημαντική ευελιξία. Το μέσο έσοδο ανά εργαζόμενο έχει αυξηθεί σημαντικά.
- Κατά τη διάρκεια της χρήσης προέβη σε πώληση της συμμετοχής της στη θυγατρική εταιρεία «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.».
- Τα σημαντικά νέα έργα που ανέλαβε η Εταιρεία στο πρώτο τετράμηνο του 2019, ύψους περίπου € 1 εκ (προστιθέμενα στο ανεκτέλεστο υπόλοιπο έργων).
- Στην αναμενόμενη επαναενεργοποίηση του προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ' οίκον» το οποίο ιστορικά αποτέλεσε σημαντική δεξαμενή εσόδων (από την εκκίνησή του το 2006 έως και σήμερα απέφερε στον Όμιλο συνολικό έσοδο της τάξης των € 12 εκατ. μέσω δραστηριοποίησης του Ομίλου ως τεχνικού συμβούλου υποστήριξης τραπεζικών ιδρυμάτων, τόσο στο επίπεδο του προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ' οίκον», όσο και στα προγράμματα χρηματοδότησης επενδυτικών σχεδίων μικρομεσαίων επιχειρήσεων). Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι τα ενθαρρυντικά σημεία ενίσχυσης του κύκλου εργασιών, η επαναενεργοποίηση του προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ' οίκον» και οι ανωτέρω δράσεις διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα της και ταυτόχρονα προδιαγράφει μια περαιτέρω σημαντική βελτίωση των μεγεθών της από το 2020. Στη βάση αυτή, οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

3.1 Ενοποίηση

(α) Θυγατρικές επιχειρήσεις

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής Εταιρείας και των θυγατρικών εταιρειών στις οποίες ασκεί έλεγχο. Ο Όμιλος ελέγχει μια οντότητα όταν εκτίθεται ή έχει το δικαίωμα σε μεταβλητές αποδόσεις από την συμμετοχή του στην οντότητα και έχει την ικανότητα να επηρεάζει αυτές τις αποδόσεις μέσω της δύναμης του να κατευθύνει τις δραστηριότητες της οικονομικής οντότητας.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις των θυγατρικών καταρτίζονται στην ίδια ημερομηνία και με τις ίδιες λογιστικές αρχές με τις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής.

Οι διεταιρικές συναλλαγές, τα αντίστοιχα διεταιρικά υπόλοιπα απαιτήσεων και υποχρεώσεων, και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται.

Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που ο έλεγχος μεταβιβάζεται εκτός Ομίλου. Τα αποτελέσματα των εξαγοραζόμενων ή πωλούμενων θυγατρικών εντός της χρήσεως, περιλαμβάνονται στην Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος από ή έως την ημερομηνία εξαγοράς ή πώλησης, αντίστοιχα.

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές αντιπροσωπεύουν το ποσοστό των κερδών ή ζημιών και των Ιδίων Κεφαλαίων που δεν ανήκουν στον Όμιλο και παρουσιάζονται ξεχωριστά στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος και στα Ίδια Κεφάλαια στην Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, ξεχωριστά από τα Ίδια Κεφάλαια των μετόχων της Εταιρείας. Τυχόν ζημίες μερίζονται σε μη ελέγχουσες συμμετοχές ακόμα και αν το υπόλοιπο καταστεί αρνητικό.

Συναλλαγές που οδηγούν σε αλλαγές ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρική καταχωρούνται στην καθαρή θέση.

Οι συνενώσεις επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της απόκτησης. Το κόστος κτήσης μιας θυγατρικής είναι η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που δόθηκαν, των μετοχών που εκδόθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν κατά την ημερομηνία της κτήσης. Άμεσα συνδεδεμένα με την απόκτηση κόστη εξοδοποιούνται όταν πραγματοποιούνται.

Η υπεραξία κατά την αρχική αναγνώριση επιμετράται στο κόστος κτήσης το οποίο είναι το ποσό κατά το οποίο το κόστος αγοράς υπερβαίνει την εύλογη αξία των επιμέρους καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν. Αν το συνολικό κόστος της αγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των επιμέρους καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία επιμετράται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης. Η υπεραξία υπόκειται τουλάχιστον ετησίως σε έλεγχο απομείωσης. Για τους σκοπούς διενέργειας του ελέγχου απομείωσης η υπεραξία κατανέμεται κατά την ημερομηνία απόκτησης σε κάθε μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών που προβλέπεται ότι θα επωφεληθεί από τη συνένωση. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται συγκρίνοντας το ανακτήσιμο ποσό της μονάδας με τη λογιστική αξία της κάθε μονάδας συμπεριλαμβανομένης και της υπεραξίας που έχει κατανεμηθεί στη μονάδα αυτή. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και της αξίας χρήσεως της μονάδας. Η αξία χρήσης προσδιορίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών ροών με το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο. Ζημία απομείωσης που καταχωρείται για υπεραξία δεν αναστρέφεται σε επόμενες περιόδους.

Στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής, οι συμμετοχές σε θυγατρικές επιμετρώνται στο κόστος κτήσεως μείον τυχόν ζημίες απομείωσης. Οι ζημίες απομείωσης αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

(β) Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενής είναι η οικονομική μονάδα στην οποία ο Όμιλος έχει την δυνατότητα να ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο ή από κοινού έλεγχο. Η ουσιώδης επιρροή ασκείται μέσω της συμμετοχής στις χρηματοοικονομικές και λειτουργικές αποφάσεις της οικονομικής μονάδας. Στις συγγενείς επιχειρήσεις ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή και τα ποσοστά συμμετοχής κυμαίνονται από 20% - 50% των δικαιωμάτων ψήφου.

Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις με τη μέθοδο της “καθαρής θέσης”. Αρχικά καταχωρούνται στο κόστος κτήσεως. Η λογιστική αξία της συμμετοχής προσαρμόζεται ώστε να ενσωματώσει, το μετά την απόκτηση, μερίδιο του Ομίλου στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος της συγγενούς. Η λογιστική αξία της συγγενούς περιλαμβάνει και την υπεραξία η οποία δεν αποσβένεται και ούτε εξετάζεται ξεχωριστά για απομείωση.

Το μερίδιο του Ομίλου πάνω στα κέρδη ή τις ζημίες των συγγενών επιχειρήσεων μετά την απόκτηση καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μίας συγγενούς επιχείρησης εξισωθεί με το κόστος συμμετοχής στη συγγενή, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημίες, με εξαίρεση την περίπτωση που έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της συγγενούς.

Το μερίδιο του Ομίλου επί των μεταβολών που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα της συγγενούς, μετά την απόκτηση, καταχωρείται απευθείας στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος του Ομίλου.

Μετά την εφαρμογή της μεθόδου της «καθαρής θέσης», ο Όμιλος εξετάζει την αναγκαιότητα αναγνώρισης ζημίας απομείωσης της συγγενούς. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς ο Όμιλος εξετάζει κατά πόσο υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι η επένδυση στη συγγενή Εταιρεία έχει απομειωθεί. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού και της λογιστικής αξίας της συγγενούς.

Στις περιπτώσεις που ο Όμιλος διενεργεί συναλλαγές με μια συγγενή επιχείρηση, τα σχετικά κέρδη και οι ζημίες απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στη συγκεκριμένη συγγενή. Τυχόν ζημίες σε συναλλαγές παρέχουν αποδείξεις απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου στοιχείου του ενεργητικού, περίπτωση στην οποία διενεργείται σχετική πρόβλεψη απομείωσης.

Οι λογιστικές αρχές των συγγενών τροποποιούνται, όπου είναι απαραίτητο, ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Στις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής οι συγγενείς εταιρίες εμφανίζονται στο κόστος απόκτησής τους μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

3.2 Μετατροπή ξένου νομίσματος

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Τα στοιχεία των Οικονομικών Καταστάσεων των Εταιριών του Ομίλου επιμετρούνται με τη χρήση του νομίσματος του οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο κάθε Εταιρεία λειτουργεί (λειτουργικό νόμισμα). Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα της Μητρικής Εταιρείας.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από τον διακανονισμό συναλλαγών σε ξένο νόμισμα καθώς και από την αποτίμηση, στο τέλος της χρήσης, των νομισματικών στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων που είναι εκφρασμένα σε ξένο νόμισμα, καταχωρούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμούνται στην εύλογη αξία τους θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας.

γ) Εταιρίες του Ομίλου

Η μετατροπή των Οικονομικών Καταστάσεων των Εταιριών του Ομίλου, οι οποίες έχουν διαφορετικό λειτουργικό νόμισμα από το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου, γίνεται ως εξής:

- (i) Τα νομισματικά περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις μετατρέπονται με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων.
- (ii) Τα Ίδια Κεφάλαια μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία που προέκυψαν.
- (iii) Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με τις μέσες ισοτιμίες περιόδου, εκτός εάν οι συναλλαγματικές ισοτιμίες έχουν σημαντική διακύμανση, οπότε λαμβάνονται υπόψη οι εκάστοτε ισχύουσες ισοτιμίες.
- (iv) Όλες οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα και μεταφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με την πώληση των επιχειρήσεων αυτών. Κατά τη μερική πώληση θυγατρικών εξωτερικού αποδίδεται στη μη ελέγχουσα συμμετοχή αναλογία των συσσωρευμένων συναλλαγματικών διαφορών.

Η υπεραξία και οι προσαρμογές των εύλογων αξιών των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που προκύπτουν από την απόκτηση οικονομικών μονάδων εξωτερικού θεωρούνται περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της θυγατρικής εξωτερικού και μετατρέπονται με τις ισοτιμίες της ημερομηνίας των Οικονομικών Καταστάσεων.

3.3 Αναγνώριση Εσόδων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδα από μία σύμβαση όταν (ή καθώς) εκπληρώνει μία δέσμευση εκτέλεσης μεταβιβάζοντας ένα υποσχόμενο αγαθό ή μία υπηρεσία σε έναν πελάτη. Ένα στοιχείο του ενεργητικού μεταβιβάζεται όταν (ή καθώς) ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του στοιχείου αυτού. Ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο ενός αγαθού ή μίας υπηρεσίας, όταν μπορεί να κατευθύνει τη χρήση του και να λαμβάνει ουσιαστικά όλα τα υπολειπόμενα οφέλη από αυτό.

Ως έσοδο ορίζεται το ποσό το οποίο ο Όμιλος αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που μεταβίβασε σε έναν πελάτη, εκτός από τα ποσά που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων. Τα μεταβλητά ποσά περιλαμβάνονται στο τίμημα και υπολογίζονται είτε με τη μέθοδο της «αναμενόμενης αξίας» είτε με τη μέθοδο του «πιο πιθανού ποσού».

Η δέσμευση εκτέλεσης της σύμβασης μπορεί να εκπληρωθεί είτε σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή είτε σε βάθος χρόνου.

Η εκπλήρωση μίας δέσμευσης για πώληση ενός αγαθού ή παροχή μιας υπηρεσίας πραγματοποιείται σε βάθος χρόνου όταν:

α) ο πελάτης λαμβάνει και ταυτόχρονα αναλώνει τα οφέλη που απορρέουν από την εκτέλεση από πλευράς του Ομίλου κατά την εκτέλεση από τον Όμιλο,

β) η εκτέλεση από πλευράς του Ομίλου δημιουργεί ή ενισχύει ένα περιουσιακό στοιχείο του οποίου ο έλεγχος ανήκει στον πελάτη, καθώς δημιουργείται ή ενισχύεται το περιουσιακό στοιχείο, ή

γ) η εκτέλεση από πλευράς του Ομίλου δεν συνεπάγεται τη δημιουργία ενός περιουσιακού στοιχείου με εναλλακτική χρήση για τον Όμιλο και ο Όμιλος έχει εκτελεστό δικαίωμα πληρωμής έναντι της εκτέλεσης που έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη δεδομένη ημερομηνία.

Όταν ο Όμιλος εκτελεί τις συμβατικές του υποχρεώσεις μεταβιβάζοντας αγαθά ή υπηρεσίες σε πελάτη προτού ο πελάτης πληρώσει το αντάλλαγμα ή προτού καταστεί απαιτητή η πληρωμή, ο Όμιλος απεικονίζει τη σύμβαση ως συμβατικό περιουσιακό στοιχείο. Συμβατικό περιουσιακό στοιχείο είναι το δικαίωμα της οικονομικής οντότητας σε αντάλλαγμα έναντι αγαθών ή υπηρεσιών τα οποία έχει μεταβιβάσει σε πελάτη όπως για παράδειγμα όταν οι κατασκευαστικές υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα του Ομίλου (ή της Εταιρείας) για την έκδοση τιμολογίου.

Όταν ο πελάτης καταβάλει αντάλλαγμα ή ο Όμιλος διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο πριν την εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης για τη μεταφορά των υπηρεσιών, τότε ο Όμιλος απεικονίζει την σύμβαση ως συμβατική υποχρέωση. Η συμβατική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι υποχρεώσεις της σύμβασης και το έσοδο καταγραφεί στην κατάσταση συνολικών εσόδων.

Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους καταχωρούνται βάσει μιας χρονικής αναλογίας αναφορικά με το ανεξόφλητο κεφάλαιο και το εφαρμόσιμο πραγματικό επιτόκιο, το οποίο είναι το επιτόκιο που ακριβώς προεξοφλεί τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμιακές εισπράξεις, οι οποίες αναμένεται να εισρεύσουν καθ' όλη την διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου, ώστε να εξισώνονται με την καθαρή λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου.

Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν το δικαίωμα είσπραξής τους έχει θεμελιωθεί.

3.4 Ενσώματα Πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, πλην των οικοπέδων και κτιρίων, απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στο κόστος κτήσεως μειωμένο με τις σωρευμένες αποσβέσεις και την τυχόν απομείωση. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτές δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων.

Για τα οικόπεδα και κτίρια ο Όμιλος έχει αποφασίσει να ακολουθεί για την επιμέτρηση τους, τη μέθοδο της αναπροσαρμογής, όπως αυτή προβλέπεται από την παράγραφο 31 του Δ.Λ.Π. 16. Συνεπώς, στις οικονομικές καταστάσεις τα οικόπεδα και κτίρια απεικονίζονται στις εύλογες αξίες τους κατά την ημέρα της αναπροσαρμογής, όπως αυτές προκύπτουν από εκθέσεις εκτίμησης επαγγελματιών εκτιμητών, μειωμένες με τις μεταγενέστερες σωρευμένες αποσβέσεις και τις μεταγενέστερες σωρευμένες ζημίες απομείωσης.

Αναπροσαρμογές γίνονται αρκετά τακτικά ούτως ώστε η λογιστική αξία να μη διαφέρει σημαντικά από την εύλογη αξία κατά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων. Η εκάστοτε θετική διαφορά λόγω επανεκτίμησης καταχωρείται στο «Αποθεματικό Εύλογης Αξίας» των Ιδίων Κεφαλαίων. Το αποθεματικό αυτό αυξάνεται με κάθε μετέπειτα θετική επανεκτίμηση ενώ μειώνεται αντίστοιχα με κάθε αρνητική μέχρι εξαντλήσεώς του. Σε περίπτωση μόνιμης απομείωσης της αξίας του ακινήτου ή αρνητικών διαφορών επανεκτίμησης που οδηγούν στην εξάντληση του σωρευμένου αποθεματικού, οποιαδήποτε περαιτέρω ζημιά επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από τη χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Τα κόστη επισκευών και συντηρήσεων καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης όταν πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των λοιπών στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτιμώμενη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής ανά κατηγορία παγίου έχει ως ακολούθως:

Κτίρια Ιδιόκτητα	62, 50	ΕΤΗ
Κτίρια Τρίτων	10	ΕΤΗ (έτη μίσθωσης)
Αυτοκίνητα	10	ΕΤΗ
Λοιπός εξοπλισμός	2-20	ΕΤΗ

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

3.5 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ κόστους απόκτησης και εύλογης αξίας των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων κατά την απόκτηση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών. Η υπεραξία κατά την απόκτηση των συγγενών εταιρειών, περιλαμβάνεται στο κόστος της επένδυσης.

Η υπεραξία αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης και ελέγχεται τουλάχιστον ετησίως για απομείωση. Μετά την αρχική αναγνώριση η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος κτήσης μείον τις συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης. Η ζημία απομείωσης καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα και δεν αναστρέφεται.

Για τον προσδιορισμό των κερδών και ζημιών κατά την διάθεση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών λαμβάνεται υπόψη και η σχετική υπεραξία που αντιστοιχεί στην πωληθείσα οικονομική μονάδα.

Για σκοπούς ελέγχου της υπεραξίας και προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπάρχει απομείωση, η υπεραξία κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών, οι οποίες αντιπροσωπεύουν τον πρωτεύοντα τύπο πληροφόρησης κατά τομέα.

(β) Λογισμικό – λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία εκτιμάται σε 5 έτη.

Οι δαπάνες που απαιτούνται για την ανάπτυξη και διατήρηση του λογισμικού καταχωρούνται ως έξοδα όταν γίνονται. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την ανάπτυξη συγκεκριμένων λογισμικών που ελέγχονται από τον Όμιλο καταχωρούνται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία όταν ισχύουν οι εξής προϋποθέσεις: α) δημιουργείται ένα συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο η χρήση και διάθεση του οποίου ελέγχεται από τον Όμιλο, β) πιθανολογείται ότι το δημιουργούμενο περιουσιακό στοιχείο θα αποφέρει μελλοντικά οικονομικά οφέλη και γ) το κόστος ανάπτυξης μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα. Το ιδιοπαραγόμενο λογισμικό αποσβένεται στην ωφέλιμη ζωή του η οποία κυμαίνεται από 3-5 έτη.

3.6 Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων

Με την εξαίρεση της υπεραξίας και των άυλων περιουσιακών στοιχείων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή, τα οποία ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστον ετησίως, οι λογιστικές αξίες των λοιπών μακροπρόθεσμων στοιχείων του Ενεργητικού ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη.

Όταν η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του η αντίστοιχη ζημία απομείωσης του καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μείον το κόστος διάθεσης και της αξίας χρήσης. Εύλογη αξία μείον το κόστος διάθεσης είναι το ποσό που μπορεί να ληφθεί από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου στα πλαίσια μίας αμφοτεροβαρούς συναλλαγής στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου, ενώ, αξία χρήσης είναι η καθαρή παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να εισρεύσουν στην επιχείρηση από τη συνεχή χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου και από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του.

Προκειμένου να προσδιορισθεί η ζημία απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές ομάδες δημιουργίας ταμειακών ροών.

3.7 Απαιτήσεις από πελάτες

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων και των ζημιών απομείωσης.

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις για τη μη είσπραξη καθυστερημένων ή επισφαλών απαιτήσεων. Εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης, η ζημία απομείωσης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο. Η λογιστική αξία των απαιτήσεων μειώνεται μέσω της πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων και η σχετική ζημία αναγνωρίζεται ως έξοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Εάν μετά την αναγνώριση της ζημίας απομείωσης προκύψουν μεταγενέστερα γεγονότα τα οποία προσauξάνουν ή μειώνουν το αρχικό ποσό της ζημίας απομείωσης προσαρμόζεται αναλόγως η πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων ώστε να αντανakλά τους εκάστοτε πιθανολογούμενους σχετικούς κινδύνους. Κάθε διαγραφή υπολοίπων πελατών χρεώνεται στην υπάρχουσα πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις

3.8 Χρηματοοικονομικά μέσα

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις καταχωρούνται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου, από τη στιγμή που ο Όμιλος καθίσταται ένα μέρος εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Εμπορικές απαιτήσεις

Οι εμπορικές απαιτήσεις είναι υπόλοιπα οφειλόμενα από τους πελάτες για την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών σε αυτούς από τη συνήθη δραστηριότητα του Ομίλου. Εάν η είσπραξη των υπολοίπων αυτών αναμένεται να πραγματοποιηθεί εντός ενός έτους ή και λιγότερο (ή και περισσότερο εάν αποτελεί το γεγονός αυτό μέρος του κανονικού λειτουργικού κύκλου της επιχειρηματικής δραστηριότητας), τότε οι απαιτήσεις ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Εάν όχι, τότε ταξινομούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Οι εμπορικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και ύστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων και των ζημιών απομείωσης.

Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι

Συμμετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος, χωρίς μεταφορά των κερδών ή ζημιών στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης κατά την από-αναγνώρισή τους. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται μόνο οι συμμετοχικοί τίτλοι, τους οποίους ο Όμιλος (ή η Εταιρία) έχει την πρόθεση να κρατήσει στο προβλεπόμενο μέλλον και έχει αμετάκλητα αποφασίσει να τους ταξινομή κατά τον τρόπο αυτό στην αρχική αναγνώριση τους ή στη μεταβίβαση στο ΔΧΠΑ9. Οι συμμετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος δεν υπόκεινται σε απομείωση. Μερίσματα από τέτοιες επενδύσεις συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός αν αντιπροσωπεύουν ανάκτηση μέρους του κόστους της επένδυσης.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργό αγορά προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές τους. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης, όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών. Οι μη διαπραγματεύσιμοι σε ενεργό αγορά συμμετοχικοί τίτλοι που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία «Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους» και των οποίων η εύλογη αξία δεν είναι δυνατόν να επιμετρηθεί με αξιοπιστία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους.

Τα «Δάνεια και οι απαιτήσεις» και οι «Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις», μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου.

Απομείωση χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος και η Εταιρία αναγνωρίζουν προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός αυτών που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων χρήσης.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών και όλων των ταμειακών ροών που ο Όμιλος (ή η Εταιρία) αναμένει να λάβει. Η διαφορά προεξοφλείται χρησιμοποιώντας μια εκτίμηση του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Για τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις, ο Όμιλος και η Εταιρία εφάρμοσαν την απλοποιημένη προσέγγιση του προτύπου και υπολόγισαν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των στοιχείων αυτών.

Για τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται με βάση τις ζημιές των επόμενων 12 μηνών. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των επόμενων 12 μηνών είναι ένα μέρος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλη τη διάρκεια ζωής των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, που προκύπτει από τη πιθανότητα αθέτησης πληρωμής ενός στοιχείου εντός των επόμενων 12 μηνών από την ημέρα αναφοράς. Πάντως, όταν υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, η πρόβλεψη απομείωσης θα βασίζεται στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές όλης της διάρκειας ζωής του στοιχείου.

Συμψηφισμός απαιτήσεων - υποχρεώσεων

Ο συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με υποχρεώσεις και η απεικόνιση του καθαρού ποσού στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει νόμιμο εκτελεστέο δικαίωμα για συμψηφισμό και υπάρχει πρόθεση για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει από τον συμψηφισμό ή για ταυτόχρονο διακανονισμό. Το νομικά εκτελεστέο δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να ασκείται κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών καθώς και σε περιπτώσεις αθέτησης των υποχρεώσεων, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρίας ή του αντισυμβαλλόμενου.

3.9 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και τις βραχυπρόθεσμες μέχρι 3 μήνες επενδύσεις υψηλής ρευστοποιησιμότητας και χαμηλού ρίσκου.

Για τη σύνταξη της Κατάστασης Ταμειακών Ροών τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες καθώς και χρηματικά διαθέσιμα όπως προσδιορίζονται ανωτέρω.

3.10 Μετοχικό Κεφάλαιο

Άμεσα κόστη για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης. Άμεσα κόστη που σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απόκτηση επιχειρήσεων περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσεως της επιχειρήσεως που αποκτάται.

Το κόστος κτήσεως των ιδίων μετοχών, μειωμένο με το φόρο εισοδήματος (εάν συντρέχει περίπτωση) εμφανίζεται αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου, έως ότου οι ίδιες μετοχές πωληθούν ή ακυρωθούν. Κάθε κέρδος ή ζημία από πώληση ιδίων μετοχών (καθαρό από άμεσα για τη συναλλαγή λοιπά κόστη και φόρο εισοδήματος – εάν συντρέχει περίπτωση) εμφανίζεται ως αποθεματικό στα Ίδια Κεφάλαια.

3.11 Δανειακές υποχρεώσεις

Τα δάνεια αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, το οποίο αντανακλά την εύλογη αξία των εισπρακτέων ποσών μειωμένη με τα σχετικά άμεσα έξοδα έκδοσης, όπου αυτά είναι σημαντικά. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα έντοκα δάνεια αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Ο Όμιλος κεφαλαιοποιεί όλα τα κόστη δανεισμού που μπορεί να κατανεμηθούν άμεσα στην απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή ενός περιουσιακού στοιχείου που πληροί τις προϋποθέσεις και απαιτεί ένα

σημαντικό χρονικό διάστημα προκειμένου να είναι έτοιμο για χρήση ή πώληση. Όλα τα υπόλοιπα κόστη δανεισμού αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με την πραγματοποίησή τους.

3.12 Μισθώσεις (βάσει των οριζόμενων στο ΔΠΧΑ 16)

Μέχρι το 2018, οι μισθώσεις ταξινομούνταν ως χρηματοδοτικές ή ως λειτουργικές μισθώσεις.

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνταν κατά την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία που προκύπτει μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων, καθένα εκ των οποίων προσδιορίζεται κατά την έναρξη της μίσθωσης. Κάθε μίσθωμα επιμεριζόταν μεταξύ της υποχρέωσης και των τόκων.

Οι πληρωμές των λειτουργικών μισθώσεων (καθαρές από τυχόν κίνητρα που λαμβάνει ο μισθωτής) καταχωρούνταν με σταθερή μέθοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

Από την 1 η Ιανουαρίου 2019, οι μισθώσεις αναγνωρίζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ως ένα δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού και μία υποχρέωση μίσθωσης, την ημερομηνία που το μισθωμένο πάγιο καθίσταται διαθέσιμο για χρήση. Κάθε μίσθωμα κατανέμεται ανάμεσα στην υποχρέωση μίσθωσης και τον τόκο, ο οποίος χρεώνεται στα αποτελέσματα σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης, ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο για το υπόλοιπο της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης σε κάθε περίοδο.

Ο Όμιλος παρουσιάζει τα δικαιώματα χρήσης των περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού σε ιδιαίτερο λογαριασμό της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης. Το δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου του ενεργητικού αποσβένεται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής του στοιχείου ή της διάρκειας μίσθωσής του, με σταθερή μέθοδο. Τα δικαιώματα χρήσης στοιχείων του ενεργητικού αρχικά επιμετρούνται στο κόστος τους, και στη συνέχεια μειώνονται κατά το ποσό της συσσωρευμένης απόσβεσης και της απομείωσης. Τέλος, προσαρμόζονται σε συγκεκριμένες επαναμετρήσεις της αντίστοιχης υποχρέωσης μίσθωσης.

Η αρχική επιμέτρηση των δικαιωμάτων χρήσης στοιχείων του ενεργητικού αποτελείται από το ποσό της αρχικής επιμέτρησης της υποχρέωσης μίσθωσης, τις πληρωμές μισθώσεων που έγιναν την ημερομηνία έναρξης ή πριν από αυτήν, μειωμένες κατά το ποσό των προσφερόμενων εκπτώσεων ή άλλων κινήτρων, τις αρχικές δαπάνες, που είναι άμεσα συνδεδεμένες με το μίσθιο και τα τυχόν κόστη αποκατάστασης.

Οι υποχρεώσεις μίσθωσης υπολογίζονται αρχικά στην παρούσα αξία των μισθωμάτων, που δεν καταβλήθηκαν στην έναρξη της μίσθωσης. Μετά την αρχική τους επιμέτρηση, οι υποχρεώσεις μίσθωσης αυξάνονται από το χρηματοοικονομικό κόστος τους και μειώνονται από την πληρωμή των μισθωμάτων. Τέλος, επανεκτιμώνται όταν υπάρχει αλλαγή: α) στα μισθώματα εξαιτίας αλλαγής κάποιου δείκτη, β) στην εκτίμηση του ποσού της υπολειμματικής αξίας, που αναμένεται να πληρωθεί, ή γ) στην αξιολόγηση ενός δικαιώματος επιλογής αγοράς ή επέκτασης, που είναι σχετικά βέβαιο ότι θα εξασκηθεί ή ενός δικαιώματος επιλογής λήξης της σύμβασης, που είναι σχετικά βέβαιο ότι δεν θα εξασκηθεί.

3.13 Κρατικές επιχορηγήσεις

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις κρατικές επιχορηγήσεις οι οποίες ικανοποιούν αθροιστικά τα εξής κριτήρια:

- Υπάρχει τεκμαιρόμενη βεβαιότητα ότι η επιχείρηση έχει συμμορφωθεί ή πρόκειται να συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης και
- Υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι το ποσό της επιχορήγησης θα εισπραχθεί.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα αναγνωρίζονται με συστηματικό τρόπο στα αποτελέσματα με βάση την αρχή του συσχετισμού των επιχορηγήσεων με τα αντίστοιχα έξοδα τα οποία επιχορηγούν.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν σε περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται στις «Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις» ως έσοδο επομένων χρήσεων και μεταφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με βάση την αναμενόμενη ωφέλιμη διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου που επιχορηγήθηκε.

3.14 Παροχές στο προσωπικό

α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δουλευμένες.

β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους. Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για παροχές συνταξιοδότησης αφορούν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών από κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών

Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αφορούν την καταβολή εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς (π.χ. Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων), με αποτέλεσμα να μην ανακύπτει νομική υποχρέωση του Ομίλου σε περίπτωση που το Κρατικό Ταμείο αδυνατεί να καταβάλλει σύνταξη στον ασφαλιζόμενο. Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών στα Ταμεία. Η πληρωτέα εισφορά από τον Όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών

Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπμένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method).

Ο υπολογισμός λαμβάνει υπόψη διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν τη χρήση περιλαμβάνονται στο κόστος προσωπικού και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις.

Τα αναλογιστικά κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από τις προσαρμογές με βάση τα ιστορικά δεδομένα αναγνωρίζονται στο σύνολο τους στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα.

γ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές λόγω λήξης της εργασιακής σχέσης καταβάλλονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Όταν οι παροχές αυτές καθίστανται πληρωτέες σε περιόδους πέραν των 12 μηνών από την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων, προεξοφλούνται.

3.15 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος :

- έχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος
- είναι πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης
- το απαιτούμενο, για τη διευθέτηση της υποχρέωσης, ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα

Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και προσαρμόζονται έτσι ώστε να απεικονίζουν την παρούσα αξία του εξόδου που αναμένεται να απαιτηθεί για το διακανονισμό της υποχρέωσης. Αν η επίδραση της χρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, οι προβλέψεις υπολογίζονται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές με ένα συντελεστή προ φόρων, ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη χρονική αξία του χρήματος, και όπου κρίνεται απαραίτητο, τους κινδύνους που σχετίζονται συγκεκριμένα με την υποχρέωση.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός εάν η πιθανότητα μίας εκροής πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται όταν μία εισροή οικονομικών ωφελειών είναι πιθανή.

3.16 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αποτελείται από τον τρέχων φόρο και τον αναβαλλόμενο φόρο, δηλαδή τον φόρο ή τις φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν στην περίοδο αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές περιόδους. Ο φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης, εκτός του φόρου εκείνου που αφορά συναλλαγές που καταχωρήθηκαν απευθείας στα ίδια κεφάλαια, στην οποία περίπτωση καταχωρείται απευθείας, κατά ανάλογο τρόπο, στα ίδια κεφάλαια.

Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος περιλαμβάνουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ή και απαιτήσεις προς τις δημοσιονομικές αρχές που σχετίζονται με τους πληρωτέους φόρους επί του φορολογητέου εισοδήματος της χρήσης και τους τυχόν πρόσθετους φόρους εισοδήματος που αφορούν προηγούμενες χρήσεις.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία.

Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί μέχρι την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων και αναμένεται να εφαρμοστούν όταν το σχετικό στοιχείο Ενεργητικού θα ανακτηθεί ή η υποχρέωση θα διακανονιστεί. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας αναφοράς.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από τον Όμιλο και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον.

3.17 Κέρδη / (Ζημίες) ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη/(ζημίες) που αναλογούν στους μετόχους της Μητρικής Εταιρείας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια κάθε έτους, εξαιρώντας το μέσο όρο των κοινών μετοχών που αποκτήθηκαν από τον Όμιλο ως ίδιες μετοχές.

Τα απομειωμένα κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος / (ζημία) που αποδίδεται στους μετόχους της Μητρικής (αφού αυτό προσαρμόσεται με τις επιδράσεις όλων των δυνητικών τίτλων μετατρέψιμων σε μετοχές) με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του έτους (προσαρμοσμένο για την επίδραση όλων των δυνητικών τίτλων μετατρέψιμων σε μετοχές).

3.18 Μερίσματα

Η διανομή των μερισμάτων στους μετόχους της Μητρικής αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις όταν η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοικήσεως

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. απαιτεί όπως η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει στη διενέργεια εκτιμήσεων, κρίσεων και παραδοχών που επηρεάζουν τα ποσά των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων καθώς και τα παρουσιαζόμενα έσοδα και έξοδα κατά την υπό εξέταση χρήση. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στη βέλτιστη γνώση της Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και περιστάσεις, τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς.

Οι εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα.

Σημαντικές κρίσεις στην εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών

Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

Η χρήση εκτιμήσεων και παραδοχών της Διοίκησης συνοψίζεται στις ακόλουθες περιοχές:

α) Αναπροσαρμογή αξίας οικοπέδων και κτιρίων

Ο Όμιλος αποτιμά τα οικοπέδα και κτίρια στην εύλογη αξία τους. Η όποια μεταβολή στην εύλογη αξία καταχωρείται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα (αποθεματικό αναπροσαρμογής ακινήτων). Ο Όμιλος προσέλαβε ανεξάρτητους εξειδικευμένους εκτιμητές για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2019. Η εύλογη αξία των οικοπέδων και κτιρίων προσδιορίστηκε με τη μέθοδο των συγκριτικών στοιχείων χρησιμοποιώντας στοιχεία αντίστοιχων συναλλαγών προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες των οικοπέδων και κτιρίων του Ομίλου και με τη μέθοδο του εισοδήματος.

β) Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Θέμα απομείωσης υφίσταται όταν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, η οποία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μείον το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και της αξίας χρήσεως του περιουσιακού στοιχείου. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας μείον το απαιτούμενο για την πώληση κόστος γίνεται με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα από δεσμευτικές πράξεις πώλησης σε συναλλαγές σε καθαρά εμπορική βάση παρόμοιων περιουσιακών στοιχείων ή διαθέσιμες τιμές στην αγορά μειωμένες με το κόστος της διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου.

Ο υπολογισμός της αξίας χρήσης βασίζεται σε μια μέθοδο προεξόφλησης ταμειακών ροών. Οι ταμειακές ροές προκύπτουν από τον προϋπολογισμό για τα επόμενα πέντε χρόνια και δεν περιλαμβάνουν τυχόν έξοδα αναδιάρθρωσης για τα οποία ο Όμιλος δεν έχει ακόμη δεσμευθεί ή σημαντικές μελλοντικές επενδύσεις που θα ενισχύσουν την απόδοση του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου. Το ανακτήσιμο ποσό επηρεάζεται από το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την προεξόφληση των ταμειακών ροών, τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές και τον ρυθμό ανάπτυξης που χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς του προϋπολογισμού.

γ) Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Ο Όμιλος διενεργεί σε ετήσια βάση έλεγχο για τυχόν απομείωση της υπεραξίας και ενδιάμεσα, όταν τα γεγονότα ή οι συνθήκες καθιστούν πιθανή την ύπαρξη απομείωσης. Προκειμένου να γίνει ο έλεγχος απομείωσης γίνεται προσδιορισμός της αξίας χρήσης των μονάδων παραγωγής ταμειακών ροών στις οποίες έχει κατανομηθεί η αξία. Ο εν λόγω προσδιορισμός της αξίας χρήσης απαιτεί να γίνει μια εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών της κάθε σημαντικής μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών και να επιλεγεί το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης

δ) Φόροι

Υπάρχει σχετική αβεβαιότητα όσον αφορά την ερμηνεία των πολύπλοκων φορολογικών ρυθμίσεων, τις αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία καθώς και το ποσό των μελλοντικών φορολογητέων κερδών. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, οι διαφορές που προκύπτουν μεταξύ των πραγματικών αποτελεσμάτων και των παραδοχών που έγιναν, ή οι μελλοντικές μεταβολές σε υποθέσεις και παραδοχές θα μπορούσαν να απαιτήσουν μελλοντικές αναπροσαρμογές στο φόρο εισοδήματος και το σχετικό έξοδο που ήδη έχει αναγνωρισθεί. Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις που βασίζονται σε εύλογες εκτιμήσεις, για τις πιθανές συνέπειες των ελέγχων από τις φορολογικές αρχές των αντίστοιχων χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται. Το ύψος των εν λόγω προβλέψεων βασίζεται σε διάφορους παράγοντες, όπως η εμπειρία των προηγούμενων φορολογικών ελέγχων και διάφορες ερμηνείες των φορολογικών ρυθμίσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για όλες τις διαθέσιμες φορολογικές ζημιές κατά την έκταση που είναι πιθανό ότι φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα έναντι των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ζημιές αυτές. Σημαντικές εκτιμήσεις είναι απαραίτητες για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωρισθεί, με βάση το πιθανό χρονοδιάγραμμα και το ύψος των μελλοντικών φορολογητέων κερδών.

Περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τους φόρους παρουσιάζονται στη σημείωση 13.

ε) Πορεία εκτέλεσης των έργων

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις σχετικές με την πορεία εκτέλεσης των έργων που έχει αναλάβει, σε εφαρμογή των προβλέψεων των ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες», επί τη βάση των οποίων διαμορφώνεται το ύψος των εσόδων. Η εκτίμηση της φάσης ολοκλήρωσης των αναληφθέντων έργων γίνεται από τους Υπευθύνους των έργων οι οποίοι χρησιμοποιούν ως σταθερά το παραχθέν έργο (ανθρωποώρες και συμβατικά στάδια ολοκλήρωσης του έργου) σε σχέση με τις αναληφθείσες συμβατικές υποχρεώσεις. Η ίδια μεθοδολογία και διαδικασία ακολουθείται και στον προσδιορισμό των δαπανών τυχόν υπεργολάβων των διαφόρων έργων. Το ποσοστό ολοκλήρωσης των έργων που έχει χρησιμοποιηθεί στον προσδιορισμό των εσόδων χρησιμοποιείται και στον προσδιορισμό των εξόδων των υπεργολάβων αυτών, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων που αυτό πρέπει να αιτιολογείται.

Οι παραπάνω εκτιμήσεις των Υπευθύνων των έργων παρακολουθούνται, ελέγχονται και επικυρώνονται από τη Διοίκηση της Εταιρείας και των θυγατρικών πριν λάβουν την οριστική μορφή τους στις Οικονομικές Καταστάσεις.

στ) Προβλέψεις για εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, ο Όμιλος διενεργεί ανάλυση με βάση το ιστορικό της εισπραξιμότητας των απαιτήσεων αλλά και με βάση προβλέψεις για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των πελατών, των συνθηκών της αγοράς αλλά και του ευρύτερου του οικονομικού περιβάλλοντος. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, γίνεται επικαιροποίηση των βασικών παραμέτρων υπολογισμού. Η αξιολόγηση των ιστορικών στοιχείων αλλά και της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης των πελατών εμπεριέχει σημαντικές εκτιμήσεις. Ως εκ τούτου, το τελικό ύψος των πιστωτικών ζημιών ενδέχεται να διαφέρει από τον υπολογισμού του ύψους της αθέτησης των υποχρεώσεων των πελατών.

5. Νέα πρότυπα, ερμηνείες και τροποποίηση υφιστάμενων προτύπων

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες: Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα και έχουν εφαρμογή στον Όμιλο. Η εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με την επίδραση από την υιοθέτηση των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες για την τρέχουσα οικονομική χρήση

ΔΠΧΑ 16: Μισθώσεις

Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων για αμφότερα τα μέρη της σύμβασης, ήτοι για τον πελάτη («μισθωτή») και τον προμηθευτή («εκμισθωτή»). Το νέο πρότυπο απαιτεί οι μισθωτές να αναγνωρίζουν τις περισσότερες μισθώσεις στις οικονομικές τους καταστάσεις. Οι μισθωτές έχουν ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, με ορισμένες εξαιρέσεις. Η λογιστική των εκμισθωτών παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη. Η επίδραση από την εφαρμογή του προτύπου στον Όμιλο και την Εταιρία περιγράφεται παρακάτω.

Ο Όμιλος εφάρμοσε, για πρώτη φορά το ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» το οποίο αντικαθιστά τις πρόνοιες του ΔΛΠ 17 και ορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, την επιμέτρηση, την παρουσίαση και τις γνωστοποιήσεις σχετικά με τις μισθώσεις. Το πρότυπο είναι υποχρεωτικό για τις λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την 1 Ιανουαρίου 2019 ή μεταγενέστερα. Το ΔΠΧΑ 16 έχει σημαντική επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, ιδιαίτερα στο σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, στα αποτελέσματα, στις καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες, στις καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες, και στην παρουσίαση της χρηματοοικονομικής θέσης.

Οι νέες απαιτήσεις επηρεάζουν τον Όμιλο και την Εταιρία ως μισθωτή, κυρίως αναφορικά με τις μισθώσεις κτιρίων, τεχνολογικού εξοπλισμού και οχημάτων.

Ο Όμιλος δεν έχει υιοθετήσει το νέο πρότυπο αναδρομικά σε κάθε προηγούμενη περίοδο, αλλά έχει εφαρμόσει την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, η συγκριτική πληροφορία δεν αναδιατυπώνεται. Κατά τη μετάβαση στο ΔΠΧΑ 16, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις υφιστάμενες λειτουργικές μισθώσεις προεξοφλούνται χρησιμοποιώντας το σχετικό επιτόκιο προεξόφλησης (incremental borrowing rate) και αναγνωρίζονται ως υποχρεώσεις από μισθώσεις. Τα δικαιώματα χρήσης των περιουσιακών στοιχείων, κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, αναγνωρίζονται σε ποσό που ισούται με την υποχρέωση από μισθώσεις, προσαρμοσμένο κατά το ποσό προπληρωμένων ή δεδουλευμένων μισθωμάτων. Οι σημαντικότερες πολιτικές και πρακτικές διευκολύνσεις που εφαρμόστηκαν έχουν ως εξής:

- Τα περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης και οι υποχρεώσεις από μισθώσεις παρουσιάζονται χωριστά στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.
- Οι απαιτήσεις αναγνώρισης, επιμέτρησης και γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 16 εφαρμόστηκαν εξ' ολοκλήρου στις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις «μικρής αξίας».
- Ο Όμιλος χρησιμοποίησε την πρακτική διευκόλυνση να μη διαχωρίσει τα μέρη της σύμβασης που δεν αποτελούν μίσθωση (non-lease components) από τα στοιχεία της μίσθωσης (lease components) και επομένως αντιμετωπίζει κάθε στοιχείο της μίσθωσης και οποιαδήποτε συναφή μέρη που δεν αποτελούν μίσθωση ως μία ενιαία μίσθωση.

Η μετάβαση στο νέο πρότυπο κατά την 1 Ιανουαρίου 2019 είχε ως αποτέλεσμα μια σωρευτική θετική επίδραση στο υπόλοιπο κερδών εις νέο του Ομίλου και της Εταιρίας ποσού € 363,00. Η προσαρμογή στο υπόλοιπο κερδών εις νέο περιλαμβάνει και την επίδραση από αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις.

Ο Όμιλος και η Εταιρία αναγνώρισαν δικαιώματα χρήσης παγίων και υποχρεώσεις για τις μισθώσεις αυτές που προηγουμένως ταξινομούνταν ως λειτουργικές, εκτός των εξαιρέσεων του προτύπου για τα συμβόλαια μίσθωσης με εναπομένουσα διάρκεια μικρότερη των δώδεκα μηνών κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του προτύπου, για τα συμβόλαια που το μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο είναι χαμηλής αξίας, καθώς και για τα βραχυπρόθεσμα συμβόλαια.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνώρισε:

α) υποχρέωση για μισθώσεις, η οποία επιμετρήθηκε ως η παρούσα αξία μέσω της προεξόφλησης των μελλοντικών μισθωμάτων με το διαφορικό επιτόκιο δανεισμού (incremental borrowing rate) που ίσχυε κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής του προτύπου, και

β) δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου (“right-of-use asset”), το οποίο αναγνωρίστηκε σε ένα ποσό που ισούται με την αντίστοιχη υποχρέωση για μισθώσεις, αναπροσαρμοσμένο για τις προπληρωμές και δεδουλευμένες πληρωμές μισθωμάτων που είχαν αναγνωριστεί στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης στις 31/12/2018.

Κατά το οικονομικό έτος 2019 προέκυψε θετική επίδραση στο EBITDA του Ομίλου και της Εταιρίας που ανήλθε σε € 26.494, καθώς με βάση το ΔΛΠ 17 οι πληρωμές από λειτουργικές μισθώσεις συμπεριλαμβάνονταν στο EBITDA, αλλά μετά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 οι αποσβέσεις των δικαιωμάτων χρήσης περιουσιακών στοιχείων και οι τόκοι των υποχρεώσεων από μισθώσεις δεν συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του EBITDA. Οι ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρίας από λειτουργικές δραστηριότητες αυξήθηκαν το οικονομικό έτος 2019, και αντίστοιχα οι ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες μειώθηκαν κατά € 24.755 καθώς οι πληρωμές του κεφαλαίου των υποχρεώσεων από μισθώσεις ταξινομήθηκαν ως ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις αναπροσαρμογές που έγιναν για κάθε ξεχωριστή γραμμή της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Τυχόν κονδύλια τα οποία δεν επηρεάστηκαν από τις αλλαγές που επέφερε το νέο πρότυπο δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα.

Όμιλος	31 Δεκεμβρίου 2018 όπως δημοσιεύτηκε	ΔΠΧΑ 16	1/1/2019 μετά την επίδραση του ΔΠΧΑ 16
Μη Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Δικαιώματα χρήσης παγίων	-	1.901.402	1.901.402
Ενσώματα πάγια	4.831.493	(1.815.700)	3.015.793
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	10.475	114	10.589
Σύνολο υποχρεώσεων			
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	-	(86.179)	(86.179)
Κεφάλαια και αποθεματικά			
Κέρδη εις νέο	7.210.524	363	7.210.886
Εταιρεία			
	31 Δεκεμβρίου 2018 όπως δημοσιεύτηκε	ΔΠΧΑ 16	1/1/2019 μετά την επίδραση του ΔΠΧΑ 16
Μη Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Δικαιώματα χρήσης παγίων	-	1.901.402	1.901.402
Ενσώματα πάγια	4.831.493	(1.815.700)	3.015.793
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	10.475	114	10.589
Σύνολο υποχρεώσεων			
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	-	(86.179)	(86.179)
Κεφάλαια και αποθεματικά			
Κέρδη εις νέο	7.210.524	363	7.210.886

Μετά την αρχική αναγνώριση ο Όμιλος και η Εταιρεία επιμετρά τα δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και τα αποσβένει με σταθερό ρυθμό καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης. Αντίστοιχα, ο Όμιλος επιμετρά τις παραπάνω υποχρεώσεις από μισθώσεις και τις αυξομειώνει με βάση την αναγνώριση των σχετικών τόκων και των πληρωμών μισθωμάτων.

Η μεταβολή στα δικαιώματα χρήσης παγίων (Right-of-Use Assets) για το οικονομικό έτος 2019 αναλύεται ως εξής:

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΙ ΟΜΙΛΟΣ		
<u>Αξία χρήσης</u>	Οικόπεδα	Κτίρια	Σύνολο
Ιδιοχρησιμοποιούμενα πάγια με χρηματοδοτική μίσθωση	162.554,00	1.653.146,00	1.815.700,00
Αρχική αναγνώριση κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16	0,00	102.331,38	102.331,38
Διακοπή/λήξη συμβολαίων	0,00	(44.346,02)	(44.346,02)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	23.577,00	136.923,00	160.500,00
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2019	186.131,00	1.848.054,36	1.873.685,36
<u>Αποσβέσεις</u>			
Αρχική αναγνώριση κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16	0,00	16.629,76	16.629,76
Προσθήκες	0,00	75.206,60	75.206,60
Διακοπή/λήξη συμβολαίων	0,00	(31.411,76)	(31.411,76)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	0,00	(48.602,48)	(48.602,48)
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2019	0,00	11.822,11	11.822,11
Αναπόσβεστη Αξία την 31η Δεκεμβρίου 2019	186.131,00	1.836.232,25	2.022.363,25

ΔΠΧΑ 9: Δικαίωμα Προπληρωμής με Αρνητική Αποζημίωση (Τροποποίηση):

Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα προπληρωμής που επιτρέπουν ή απαιτούν από ένα συμβαλλόμενο μέρος είτε να καταβάλει είτε να λάβει εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη της σύμβασης (υπό την έννοια ότι από την πλευρά του κατόχου του περιουσιακού στοιχείου ενδέχεται να υπάρχει επιβάρυνση λόγω πρόωρης εξόφλησης) επιτρέπεται να επιμετρηθούν στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων.

ΔΛΠ 28: Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες (Τροποποιήσεις):

Οι τροποποιήσεις σχετίζονται με το κατά πόσο η επιμέτρηση (και κυρίως η απομείωση) των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, οι οποίες στην ουσία, αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη συγγενή επιχείρηση ή στην κοινοπραξία, διέπονται από το ΔΠΧΠ 9, ΔΛΠ 28 ή ένα συνδυασμό των δύο προτύπων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 9, προτού εφαρμόσει το ΔΛΠ 28, σε αυτές τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 η οικονομική οντότητα δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή του ΔΛΠ 28.

ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 23:

Αβεβαιότητα σχετικά με τις Θεωρήσεις Φόρου Εισοδήματος: Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας που εμπεριέχεται σε φορολογικούς χειρισμούς, κατά το λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η διερμηνεία παρέχει πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με την εξέταση αβέβαιων φορολογικών θεωρήσεων μεμονωμένα ή από κοινού, την εξέταση των φορολογικών θεωρήσεων από τις φορολογικές αρχές, την κατάλληλη μέθοδο ώστε να αντικατοπτρίζεται η αβεβαιότητα της αποδοχής της θεώρησης από τις φορολογικές αρχές καθώς και την εξέταση των συνεπειών των αλλαγών στα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις.

ΔΛΠ 19:

Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών (Τροποποιήσεις): Οι τροποποιήσεις απαιτούν τις οντότητες να χρησιμοποιούν επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας απασχόλησης και του καθαρού τόκου για το υπόλοιπο της ετήσιας περιόδου αναφοράς, μετά την πραγματοποίηση μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν επίσης, πως επηρεάζεται η εφαρμογή των απαιτήσεων του ανώτατου ορίου του περιουσιακού στοιχείου, από το λογιστικό χειρισμό μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών.

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2015 -2017, το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Η βελτίωση δεν είχε σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2019.

- ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις επιχειρήσεων και ΔΠΧΑ 11 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο:

Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή. Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά από κοινού έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα δεν επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή.

- **ΔΛΠ 12 Φόροι εισοδήματος:**

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι φορολογικές συνέπειες των πληρωμών για χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, θα πρέπει να αναγνωρίζονται ανάλογα με το που οι συναλλαγές ή τα γεγονότα του παρελθόντος που δημιουργήσαν τα διανεμητέα κέρδη έχουν αναγνωρισθεί.

- **ΔΛΠ 23 Κόστος δανεισμού:**

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την παράγραφο 14 του προτύπου ώστε, όταν ένα περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για πώληση και μέρος δανείου που λήφθηκε ειδικά για αυτό το περιουσιακό στοιχείο παραμένει ως ανοικτό υπόλοιπο κατά τη στιγμή εκείνη, το κόστος δανεισμού αυτό πρέπει να συμπεριληφθεί στα κεφάλαια που προέρχονται από γενικό δανεισμό.

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ και δεν υιοθετήθηκαν νωρίτερα από τον Όμιλο και την Εταιρία

Ο Όμιλος δεν έχει υιοθετήσει κάποιο από τα παρακάτω πρότυπα, διερμηνείες ή τροποποιήσεις τα οποία έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο. Επιπλέον, ο Όμιλος αξιολόγησε όλα τα πρότυπα και τις διερμηνείες ή τροποποιήσεις που έχουν εκδοθεί αλλά δεν είχαν εφαρμογή στην παρούσα περίοδο και κατέληξε ότι δεν θα υπάρξει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις από την εφαρμογή τους.

ΔΠΧΑ 10 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες - Τροποποίηση: Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του:

Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι ένα πλήρες κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (είτε στεγάζεται σε μια θυγατρική είτε όχι). Ένα μερικό κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν επιχείρηση, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά στεγάζονται σε θυγατρική. Το Δεκέμβριο του 2015 το ΣΔΛΠ ανέβαλε επ' αόριστο την ημερομηνία εφαρμογής της τροποποίησης αυτής, αναμένοντας το αποτέλεσμα του έργου του για τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εννοιολογικό πλαίσιο Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς:

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε το αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση στις 29 Μαρτίου 2018. Το εννοιολογικό πλαίσιο καθορίζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο εννοιών για τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Οι έννοιες αυτές συμβάλλουν στον καθορισμό προτύπων, την καθοδήγηση των συντακτών για την ανάπτυξη συνεπών λογιστικών πολιτικών και την υποστήριξη στην προσπάθεια τους να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν τα πρότυπα. Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων εξέδωσε επίσης ένα συνοδευτικό έγγραφο, Τροποποιήσεις στις παραπομπές του εννοιολογικού πλαισίου, το οποίο καθορίζει τις τροποποιήσεις των προτύπων που επηρεάζονται προκειμένου να επικαιροποιηθούν οι αναφορές στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο. Στόχος του εγγράφου είναι η υποστήριξη της μετάβασης στο αναθεωρημένο εννοιολογικό πλαίσιο ΔΠΧΑ για τις εταιρείες που υιοθετούν το εννοιολογικό πλαίσιο για να αναπτύξουν λογιστικές πολιτικές όταν κανένα πρότυπο ΔΠΧΑ δεν κάνει αναφορά. Για τους συντάκτες που αναπτύσσουν λογιστικές πολιτικές βάσει του εννοιολογικού πλαισίου, ισχύει για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020.

ΔΠΧΑ 3: Συνενώσεις Επιχειρήσεων (Τροποποιήσεις):

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε τροποποιήσεις αναφορικά με τον ορισμό μιας Επιχείρησης (τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3) με σκοπό την επίλυση των δυσκολιών που προκύπτουν όταν μια οικονομική οντότητα προσδιορίζει εάν έχει αποκτήσει μια επιχείρηση ή μια ομάδα περιουσιακών στοιχείων. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για συνενώσεις επιχειρήσεων για τις οποίες η ημερομηνία απόκτησης προσδιορίζεται στην πρώτη ετήσια λογιστική περίοδο που αρχίζει την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 και για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που συμβαίνουν την ή μετά την έναρξη αυτής της περιόδου, ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων και ΔΛΠ 8 Λογιστικές πολιτικές, αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις και λάθη: Ορισμός της σημαντικότητας (Τροποποιήσεις):

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον ορισμό της σημαντικότητας και τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να εφαρμοστεί. Ο νέος ορισμός αναφέρει πως «πληροφόρηση θεωρείται σημαντική εφόσον όταν παραλείπεται, αποκρύπτεται ή είναι ανακριβής, εύλογα αναμένεται να επηρεάσει τις αποφάσεις των κύριων χρηστών των οικονομικών καταστάσεων, που λαμβάνουν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες παρέχουν οικονομική πληροφόρηση για τη συγκεκριμένη οντότητα». Επιπλέον, βελτιώθηκαν οι εξηγήσεις που συνοδεύουν τον ορισμό της σημαντικότητας. Οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός της σημαντικότητας είναι συνεπής σε όλα τα πρότυπα των ΔΠΧΑ.

Αναμόρφωση Επιτοκίου Αναφοράς – ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39, ΔΠΧΑ 7 (Τροποποιήσεις):

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται, αναδρομικά, για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020, ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Τον Σεπτέμβριο του 2019, το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) εξέδωσε τροποποιήσεις στα πρότυπα ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 39 και ΔΠΧΑ 7, με τις οποίες ολοκληρώνεται η πρώτη φάση των εργασιών του αναφορικά με τις επιπτώσεις της αναμόρφωσης των διατραπεζικών επιτοκίων δανεισμού στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Η δεύτερη φάση επικεντρώνεται σε θέματα που επηρεάζουν τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση όταν ένα υφιστάμενο επιτόκιο αναφοράς αντικατασταθεί από ένα επιτόκιο μηδενικού κινδύνου. Οι τροποποιήσεις αναφέρονται σε θέματα που προκύπτουν στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση σε περιόδους που προηγούνται της αντικατάστασης ενός υφιστάμενου επιτοκίου αναφοράς με ένα εναλλακτικό επιτόκιο, και αντιμετωπίζουν τις επιπτώσεις σε συγκεκριμένες απαιτήσεις λογιστικής αντιστάθμισης του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» και του ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση». Οι τροποποιήσεις προβλέπουν προσωρινές διευκολύνσεις εφαρμόσιμες σε υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης που επηρεάζονται από την αναμόρφωση των επιτοκίων αναφοράς, επιτρέποντας τη συνέχιση της λογιστικής αντιστάθμισης κατά την περίοδο της αβεβαιότητας πριν από την αντικατάσταση ενός υφιστάμενου επιτοκίου αναφοράς με ένα εναλλακτικό επιτόκιο σχεδόν μηδενικού κινδύνου. Επίσης, οι τροποποιήσεις εισάγουν στο ΔΠΧΑ 7 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις» πρόσθετες γνωστοποιήσεις γύρω από την αβεβαιότητα που προκύπτει από την αναμόρφωση των επιτοκίων αναφοράς.

ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων: Ταξινόμηση των Υποχρεώσεων ως Βραχυπρόθεσμες ή Μακροπρόθεσμες (Τροποποιήσεις):

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2022 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις έχουν στόχο την επίτευξη συνέπειας στην εφαρμογή των απαιτήσεων του προτύπου, βοηθώντας τις εταιρείες να καθορίσουν κατά πόσο ο δανεισμός και οι λοιπές υποχρεώσεις με αβέβαιη ημερομηνία διακανονισμού ταξινομούνται ως βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης. Οι τροποποιήσεις επηρεάζουν την παρουσίαση των υποχρεώσεων στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, ενώ δεν τροποποιούν τις υφιστάμενες απαιτήσεις αναφορικά με την επιμέτρηση ή το χρόνο αναγνώρισης ενός περιουσιακού στοιχείου, υποχρέωσης, εσόδου ή εξόδου ή τις γνωστοποιήσεις επί των στοιχείων αυτών. Επίσης, οι τροποποιήσεις

διευκρινίζουν τις απαιτήσεις ταξινόμησης για το δανεισμό, τον οποίο μπορεί να διακανονίσει μία εταιρεία εκδίδοντας συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

6. Πληροφόρηση κατά τομέα

Ένας λειτουργικός τομέας είναι συστατικό μέρος μίας οικονομικής οντότητας ο οποίος διεξάγει επιχειρηματικές δραστηριότητες από τις οποίες πραγματοποιούνται έσοδα και έξοδα. Τα λειτουργικά αποτελέσματά του εξετάζονται τακτικά από τη Διοίκηση του Ομίλου για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Η πληροφόρηση που γνωστοποιείται είναι αυτή που χρησιμοποιεί η Διοίκηση εσωτερικά για την αξιολόγηση της απόδοσης των λειτουργικών τομέων και για την κατανομή πόρων. Η απόδοση των τομέων αξιολογείται με βάση τα αποτελέσματα προ φόρων.

Ο Όμιλος είναι οργανωμένος σε λειτουργικούς τομείς με βάση κυρίως τις υπηρεσίες που παρέχει, ως εξής:

- **Συμβουλευτικές υπηρεσίες**

- **Θερμοκοιτίδα επιχειρήσεων** που περιλαμβάνει τα έσοδα και έξοδα της Μητρικής από την παροχή υπηρεσιών στήριξης των θερμοκοιτιζόμενων επιχειρήσεων, την εταιρεία διαχείρισης και τις συμμετοχές που αποκτήθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος «ΕΛΕΥΘΩ».

- **Ευρυζωνικά δίκτυα επικοινωνίας** που αποτελείται από την εταιρεία του Ομίλου που αναπτύσσει, εγκαθιστά και εκμεταλλεύεται τηλεοπτικές εφαρμογές κατά προσωπική ζήτηση σε ξενοδοχεία και νοσοκομεία.

- **Δίκτυο επιχειρήσεων συμβούλων εξωτερικού.** Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει τις επιχειρήσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών που έχουν δημιουργηθεί στο εξωτερικό μέσω της θυγατρικής Εταιρείας συμμετοχών στο Λουξεμβούργο.

- **Λοιπές συμμετοχές.** Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις στις οποίες έχει επενδύσει η μητρική Εταιρεία και αφορούν κυρίως εταιρίες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό.

Η πληροφόρηση κατά τομέα του Ομίλου για την κλειόμενη χρήση 01.01 – 31.12.2019 παρουσιάζεται παρακάτω:

	Συμβουλευτικές υπηρεσίες	Θερμοκοιτίδα επιχειρήσεων	Υπηρεσίες πληροφορικής / διακοπτόμενη δραστηριότητα	Ευρυζωνικά δίκτυα επικοινωνίας	Δίκτυο επιχειρήσεων συμβούλων εξωτερικού	Λοιπές συμμετοχές / διακοπτόμενη δραστηριότητα	Σύνολο Τομέων	Προσαρμογές και Απαλοιφές	Μεταφορά σε διακοπτόμενη δραστηριότητα	Ενοποιημένο σύνολο
01.01.-31.12.2019										
Έσοδα										
Προς εξωτερικούς πελάτες	2.750.810,63	-	253.615,15	15.000,00	1.057.389,53	-	4.076.815,31		(253.615,15)	3.823.200,16
Ενδοεταιρικά	332.807,56	-	-	-	-	-	332.807,56	(332.807,56)		-
	3.083.618,19	-	253.615,15	15.000,00	1.057.389,53	-	4.409.622,87	(332.807,56)	(253.615,15)	3.823.200,16
Κέρδη / (Ζημίες) προ φόρου	343.409,60	(4.449,09)	68.016,86	(25.376,76)	265.510,20	(16.986,96)	630.123,85	(24.741,35)	(24.741,35)	580.641,15

Οι αντίστοιχες πληροφορίες της συγκριτικής χρήσης 01.01 – 31.12.2018 παρουσιάζονται παρακάτω:

	Συμβουλευτικές υπηρεσίες	Θερμοκοιτίδα επιχειρήσεων	Υπηρεσίες πληροφορικής / διακοπτόμενη δραστηριότητα	Ευρυζωνικά δίκτυα επικοινωνίας	Δίκτυο επιχειρήσεων συμβούλων εξωτερικού	Λοιπές συμμετοχές / διακοπτόμενη δραστηριότητα	Σύνολο Τομέων	Προσαρμογές και Απαλοιφές	Ενοποιημένο σύνολο
01.01.-31.12.2018									
Έσοδα									
Προς εξωτερικούς πελάτες	966.768,32	-	959.373,99	-	214.352,68	355.199,50	2.495.694,49		2.495.694,49
Ενδοεταιρικά	36.226,20	-	126.921,57	-	47.910,00	-	211.057,77	(211.057,77)	-
	1.002.994,52	-	1.086.295,56	-	262.262,68	355.199,50	2.706.752,26	(211.057,77)	2.495.694,49
Κέρδη / (Ζημίες) προ φόρου	(1.325.913,52)	46.250,43	19.260,87	(42.570,42)	(274.715,68)	(385.271,73)	(1.962.960,05)	-	(1.962.960,05)

Τα έσοδα μεταξύ τομέων απαλείφονται κατά την ενοποίηση και περιλαμβάνονται στη στήλη «προσαρμογές και οι απαλοιφές».

Γεωγραφική Πληροφόρηση:

Πωλήσεις προς εξωτερικούς πελάτες

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Πωλήσεις εσωτερικού	1.551.601,93	1.248.133,35	1.536.601,93	704.642,06
Πωλήσεις εξωτερικού	2.271.598,23	1.247.561,14	1.547.016,26	298.352,46
ΣΥΝΟΛΟ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	3.823.200,16	2.495.694,49	3.083.618,19	1.002.994,52

Μη κυκλοφορούντα στοιχεία Ενεργητικού:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2019	31.12.2018
Εσωτερικού	4.459.791,03	3.866.976,83
Εξωτερικού	19.861,27	274.804,95
Σύνολο	4.479.652,30	4.141.781,78
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	0,00	20.541,80
Ενοποιημένο Σύνολο μη Κυκλοφορούντων Περιουσιακών Στοιχείων	4.479.652,30	4.162.323,58

Στα μη κυκλοφορούντα στοιχεία Ενεργητικού περιλαμβάνονται τα ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία, οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

7. Άλλα Έσοδα

Τα Άλλα Έσοδα που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Επιχορηγήσεις δαπανών	-	154.310,81	-	-
Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	97.363,01	41.967,83	102.163,01	34.283,27
Έσοδα ενοικίων	112.845,34	104.983,25	113.445,34	125.994,25
Έσοδα απόσβεσης επιχορηγήσεων	71.979,87	24.368,36	71.979,87	24.198,27
Αχρησιμοποίητες προβλέψεις	39.908,31	138.949,24	39.908,31	138.949,24
Κέρδη πώλησης παγίων	252,12	49,99	252,12	49,99
Λοιπά έσοδα	142.803,58	14.950,35	142.266,66	15.308,73
	465.152,23	479.579,83	470.015,31	338.783,75

8. Άλλα Έξοδα

Τα Άλλα Έξοδα που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Πρόστιμα και προσαυξήσεις	(36.343,01)	(47.576,35)	(36.242,18)	(46.496,74)
Διαγραφή απαιτήσεων	-	(25.444,79)	-	(5.000,00)
Ζημία επανεκτίμησης παγίων	-	(1.241,00)	-	(1.241,00)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(382,05)	-	(382,05)
Πρόβλεψη επισφαλών λοιπών απαιτήσεων	(94.356,25)	(69.117,55)	(94.356,25)	(18.219,55)
Λοιπά έξοδα	(49.419,80)	(25.612,67)	(27.349,76)	(20.645,17)
	(180.119,06)	(169.374,41)	(157.948,19)	(91.984,51)

9. Αποσβέσεις

Οι αποσβέσεις που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων (σημείωση 14)	81.340,89	154.895,94	81.340,89	126.405,12
Αποσβέσεις δικαιωμάτων χρήσεως παγίων (σημείωση 14)	75.206,60	-	75.206,60	-
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων (σημείωση 15)	1.640,00	9.416,99	1.460,00	6.273,66
	158.187,49	164.312,93	158.007,49	132.678,78

Οι παραπάνω αποσβέσεις μερίζονται στις λειτουργίες του Ομίλου και της Εταιρείας ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Κόστος πωλήσεων	94.912,49	76.799,05	94.804,49	55.161,20
Έξοδα διάθεσης	39.546,87	69.811,18	39.501,87	64.499,59
Έξοδα διοίκησης	23.728,12	17.702,70	23.701,12	13.017,99
	158.187,49	164.312,93	158.007,49	132.678,78

10. Κόστος μισθοδοσίας

Το κόστος μισθοδοσίας που περιλαμβάνεται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Μισθοί	668.562,12	854.881,02	496.997,44	436.877,42
Εργοδοτικές εισφορές	165.981,55	208.233,35	149.941,01	124.205,39
Παρεπόμενες παροχές	32.505,32	57.989,44	32.505,32	40.927,93
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού - Σημείωση 29	98.892,00	47.733,58	98.892,00	9.798,00
Σύνολο	965.940,99	1.168.837,40	778.335,77	611.808,74

Το κόστος μισθοδοσίας έχει επιβαρύνει την Κατάσταση Αποτελεσμάτων ως εξής:

	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Κόστος πωλήσεων	637.299,96	748.632,78	516.941,81	422.705,61
Έξοδα Διοίκησης	194.406,96	199.072,17	162.402,01	70.645,91
Έξοδα Διάθεσης	132.683,32	219.207,45	97.441,21	117.175,22
Χρηματοοικονομικό κόστος	1.550,74	1.925,00	1.550,74	1.282,00
Σύνολο	965.940,99	1.168.837,40	778.335,77	611.808,74

Οι αμοιβές των ελεγκτών για τον έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας για τη χρήση 2019 ανήλθαν σε €6.700.

Πέραν των ανωτέρω ελεγκτικών υπηρεσιών, οι ελεγκτές παρείχαν επιτρεπόμενες (βάσει του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014) υπηρεσίες προσυμφωνημένων διαδικασιών αναφορικά με την πιστοποίηση κατάστασης δαπανών.

11. Χρηματοοικονομικό κόστος

Το χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό) που περιλαμβάνεται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Πιστωτικοί τόκοι	-	1.050,65	-	-
Χρεωστικοί τόκοι	(121.486,98)	(145.205,95)	(97.811,60)	(128.917,86)
Προμήθειες και έξοδα τραπεζών	(36.799,75)	(35.646,85)	(36.799,75)	(27.086,54)
Χρηματοοικονομικό κόστος υποχρέωσης παροχών προσωπικού	(1.207,03)	(1.925,00)	(1.207,03)	(1.282,00)
Χρηματοοικονομικό κόστος μισθώσεων	(37.488,27)	(42.946,88)	(37.488,27)	(42.946,88)
ΣΥΝΟΛΑ	(196.982,03)	(224.674,03)	(173.306,65)	(200.233,28)

12. Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Τρέχων φόρος εισοδήματος	(66,00)	(25.368,53)	-	-
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	(169.180,05)	139.876,79	(169.180,05)	144.597,99
	(169.246,05)	114.508,26	(169.180,05)	144.597,99

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται συμφωνία μεταξύ του πραγματικού εξόδου φόρου και των κερδών προ φόρου πολλαπλασιαζόμενα με τον τρέχοντα συντελεστή φόρου εισοδήματος, 24% (2018: 29%). Να σημειωθεί ότι με βάση το νέο φορολογικό τα νομικά πρόσωπα φορολογούνται με συντελεστή 24% για το έτος 2019 και έπειτα.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01 - 31.12.2019	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2019	01.01 - 31.12.2018
Αποτελέσματα προ φόρων	401.168,47	(1.962.960,05)	343.409,60	(1.477.300,20)
Συντελεστής φόρου	24%	29%	24%	29%
Αναμενόμενο έξοδο φόρου	96.280,43	(569.258,41)	82.418,30	(428.417,06)
Προσαρμογές για έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	111.041,28	60.156,95	111.041,28	39.057,49
Προσαρμογές για έσοδα που δεν φορολογούνται		-		-
Λοιποί φόροι	66,00	4.700,00		-
Επίδραση από αλλαγή φορολογικών συντελεστών	(2.442,14)	592,23	(2.442,14)	5.542,16
Επίδραση από θυγατρικές εξωτερικού που φορολογούνται με διαφορετικό συντελεστή		42.040,85		-
Φορολογική επίδραση ζημίας έτους για την οποία δεν αναγνωρίσθηκε αναβαλλόμενος φόρος		349.409,43		239.219,42
Χρήση φορολογικών ζημιών για τις οποίες δεν είχε αναγνωρισθεί αναβαλλόμενη φορολογία	(35.699,52)	(2.149,31)	(21.837,39)	-
Πραγματικό έξοδο φόρου	169.246,05	(114.508,26)	169.180,05	(144.597,99)
Πραγματικός συντελεστής φόρου	42,19%	5,83%	49,26%	9,79%

Η Εταιρεία κάνοντας χρήση των διατάξεων του Ν.3888/2010 περαίωσε τις εκκρεμείς φορολογικά χρήσεις 2005 έως 2009. Συγκεκριμένα, με το Νόμο 4002/18.08.2011 (Φ.Ε.Κ. Α'180/22.08.2011) άρθρο 18 §4, επεκτάθηκε το δικαίωμα υπαγωγής στις διατάξεις του Ν.3888/2010, περί φορολογικής περαίωσης των ανέλεγκτων χρήσεων, και στις εισηγμένες στο Χ.Α. εταιρίες με κύκλο εργασιών έως 40.000.000 €. Με βάση τα παραπάνω η Διοίκηση της Εταιρείας προέβη σε χρήση των προβλέψεων του ως άνω νόμου για τις χρήσεις 2005 έως 2009, στις αρχές Φεβρουαρίου 2012 και πλήρωσε τον αναλογούντα φόρο.

Μετά τα παραπάνω, για την Εταιρεία παραμένει ανέλεγκτη η χρήση 2012 (η οποία σημειωτέο θεωρείται παραγεγραμμένη μετά και από τις πρόσφατες αποφάσεις του ΣΤΕ) ενώ δεν έχει αποδεχθεί τη διενέργεια φορολογικού ελέγχου από ορκωτό - ελεγκτή λογιστή για τις χρήσεις 2011 και 2012 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 82 παρ. 5 του Ν.2238/1994. Το ποσό του προστίμου που αντιστοιχεί στη μη αποδοχή του φορολογικού ελέγχου της χρήσης 2011 έχει βεβαιωθεί σε προηγούμενη χρήση.

Για τις χρήσεις 2013 – 2017 η μητρική Εταιρεία καθώς και οι θυγατρικές εταιρείες «Βέλλουμ Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Α.Ε.» και «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.» είχαν υπαχθεί στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2238/1994 και Ν. 4172/2013 και έλαβαν Πιστοποιητικό Φορολογικής Συμμόρφωσης χωρίς να προκύψουν διαφορές.

Για την χρήση 2018, η Εταιρεία καθώς και οι θυγατρικές εταιρείες «Βέλλουμ Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Α.Ε.» και «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.» είχαν υπαχθεί προαιρετικά στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών και έλαβαν Πιστοποιητικό Φορολογικής Συμμόρφωσης χωρίς να προκύψουν διαφορές.

Αναφορικά με τη χρήση 2019, η Εταιρεία έχει υπαχθεί στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών. Ο φορολογικός έλεγχος βρίσκεται σε εξέλιξη και το σχετικό φορολογικό πιστοποιητικό αναμένεται να χορηγηθεί μετά την έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2019. Αν μέχρι την ολοκλήρωση

του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις, εκτιμάται ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας.

Αναφορικά με τις θυγατρικές εταιρείες, οι ανέλεγκτες χρήσεις παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Επωνυμία εταιρίας	Χώρα Έδρας	Ανέλεγκτες Χρήσεις	Σημ.
1	- ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.	Ελλάδα	4	
2	- Ε.Ι. ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Λ.τ.δ.	Κύπρος	0	(1)
3	- EUROCONSULTANTS INTERNATIONAL S.A.	Λουξεμβούργο	0	(1)
4	- FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS Ltd	Κύπρος	0	(1)
5	- CHOICE XS Plc	Μεγάλη Βρετανία	0	(1)
6	- ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	10	
7	- EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. J.S.C.	Βουλγαρία	11	
8	- EUROCONSULTANTS D.O.O. SERAJEVO	Βοσνία- Ερζεγοβίνη	10	
9	- Κ/Ξ ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ-ΒΑΣ.ΣΥΣΜ Α.Ε. - Ε	Ελλάδα	10	

(1) Στις χώρες αυτές δεν υφίσταται η έννοια της ανέλεγκτης φορολογικά χρήσης.

Σε έναν μελλοντικό φορολογικό έλεγχο των σχετικών ανέλεγκτων χρήσεων είναι πιθανόν να επιβληθούν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις. Ο Όμιλος και η Εταιρεία θεωρούν ότι έχουν σχηματίσει επαρκείς προβλέψεις έναντι των πρόσθετων φόρων που πιθανόν να προκύψουν κατά τους μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους, βάσει των ευρημάτων των φορολογικών ελέγχων προηγούμενων ετών και προγενέστερων διερμηνειών των φορολογικών νόμων.

Το ποσό των προβλέψεων που έχει σχηματισθεί για πιθανούς πρόσθετους φόρους που θα προκύψουν από τον οριστικό φορολογικό έλεγχο των ανέλεγκτων χρήσεων ανέρχεται την 31^η Δεκεμβρίου 2019 σε € 124.103,43 για τον Όμιλο και την Εταιρεία.

Αναβαλλόμενη φορολογία

Αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος υπολογίζονται σε όλες τις προσωρινές φορολογικές διαφορές, χρησιμοποιώντας τον φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά τη χρήση που μία απαίτηση πραγματοποιείται ή μία υποχρέωση διακανονίζεται και λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές που έχουν θεσπιστεί μέχρι την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις συμψηφίζονται με τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις όταν υπάρχει ένα δυνάμενο να ασκηθεί νόμιμα δικαίωμα για συμψηφισμό και υπόκεινται και τα δύο στην ίδια φορολογική αρχή.

Στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις η αναβαλλόμενη φορολογία εμφανίζεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	-	20.541,80	-	10.474,69
		-		
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	(252.440,87)	37.606,70	(252.440,87)	
		-		
	(252.440,87)	17.064,90	(252.440,87)	10.474,69

Η Εταιρεία έχει αναγνωρίσει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για φορολογικές ζημίες, ύψους € 104.922,29 (31.12.2018: € 109.294,05) ενώ αντίστοιχα ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει € 104.922,29 (31.12.2018: € 114.549,86), καθώς η Διοίκηση εκτιμά βάσιμα, με βάση το Επιχειρηματικό σχέδιο της Εταιρείας για τις χρήσεις 2019 – 2023, ότι θα υπάρξουν διαθέσιμα κέρδη έναντι των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ζημίες αυτές. και από την αλλαγή του φορολογικού συντελεστή από 29% σε 24%

Οι φορολογικές αυτές ζημίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν έως το έτος 2023.

Την 31^η Δεκεμβρίου 2019 δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση για σωρευμένες μεταφερόμενες φορολογικές ζημίες, συνολικού ύψους € 2.559.942,06 (31.12.2018: € 2.777.130,86) για την Εταιρεία, καθώς η Διοίκηση δεν μπορεί να προβλέψει με σχετική ακρίβεια το χρόνο και το ποσό των μελλοντικών φορολογικών κερδών έναντι των οποίων θα συμψηφιστούν οι άνω ζημίες ή μέρος αυτών.

Η κίνηση της αναβαλλόμενης φορολογίας της Εταιρείας αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

	Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Αποτελέσματα	Μεταβολή φορολογικού συντελεστή στα Αποτελέσματα	(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	Μεταβολή φορολογικού συντελεστή στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2018
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	1.204,84	(292,06)	(166,18)	-	-	746,60
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	(702.031,79)	6.257,32	89.194,74	(41.903,39)	7.637,10	(640.846,02)
Χρηματοδοτική υποχρέωση	430.336,58	(47.938,22)	(59.356,77)	-	-	323.041,59
Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίων	21.067,35	1.437,92	(2.905,84)	-	-	19.599,43
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	28.015,33	1.788,87	(3.864,18)	-	-	25.940,02
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	30.982,15	2.449,50	(4.273,40)	(4.306,50)	-	24.851,75
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ	157.760,36	-	(21.760,05)	-	-	136.000,31
Φορολογικές ζημιές	126.781,10	-	(17.487,05)	-	-	109.294,05
Δεδουλευμένα έργα	(332.029,28)	242.315,11	45.797,14	-	-	(43.917,03)
Δεδουλευμένες δαπάνες	129.960,84	(66.962,60)	(17.925,63)	-	-	45.072,61
Λοιπά	12.402,00	-	(1.710,62)	-	-	10.691,38
Σύνολο	(95.550,52)	139.055,84	5.542,16	(46.209,89)	7.637,10	10.474,69

	Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2019	(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Αποτελέσματα	Μεταβολή φορολογικού συντελεστή στα Αποτελέσματα	(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	Μεταβολή φορολογικού συντελεστή στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2019
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	746,60	(174,78)	(29,86)			541,96
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	(640.846,02)	9.850,11	22.048,43	(96.610,98)	5.485,69	(700.072,77)
Χρηματοδοτική υποχρέωση	323.041,59	(63.074,01)	(12.921,66)			247.045,92
Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίων	19.599,43	1.238,66	(783,98)			20.054,11
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	25.940,02	975,53	(1.037,60)			25.877,94
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	24.851,75	2.223,12	(616,09)	(2.724,70)		23.734,08
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ	136.000,31		(5.440,01)			130.560,30
Φορολογικές ζημιές	109.294,05		(4.371,76)			104.922,29
Δεδουλευμένα έργα	(43.917,03)	(128.855,52)	1.756,68			(171.015,87)
Δεδουλευμένες δαπάνες	45.072,61	11.193,46	(1.802,90)			54.463,17
Λοιπά	10.691,38		756,62			11.448,00
Σύνολο	10.474,69	(166.623,44)	(2.442,14)	(99.335,68)	5.485,69	(252.440,87)

Η κίνηση της αναβαλλόμενης φορολογίας του Ομίλου αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

	Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2018	(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Αποτελέσματα	Μεταβολή φορολογικού συντελεστή στα Αποτελέσματα	(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	Μεταβολή φορολογικού συντελεστή στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2018
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	592,90	217,03	(81,79)	0,01	-	728,15
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	(714.812,09)	10.764,77	90.957,55	(41.903,22)	7.637,10	(647.355,89)
Χρηματοδοτική υποχρέωση	430.336,58	(47.938,22)	(59.356,78)	-	-	323.041,58
Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίων	21.067,35	1.437,92	(2.905,85)	(1.243,00)	-	18.356,42
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	54.574,90	1.788,87	(7.527,57)	-	-	48.836,20
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	46.527,95	1.293,25	(6.417,66)	(4.243,25)	-	37.160,29
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ	157.760,37	-	(21.760,06)	-	-	136.000,31
Φορολογικές ζημιές	142.781,31	(10.744,39)	(17.487,06)	-	-	114.549,86
Δεδουλευμένα έργα	(458.555,99)	221.906,56	63.249,09	-	-	(173.400,34)
Δεδουλευμένες δαπάνες	186.698,91	(49.582,73)	(25.751,58)	-	-	111.364,60
Λοιπά	15.838,64	-	(2.184,65)	-	-	13.653,99
Σύνολο	(117.189,17)	129.143,06	10.733,64	(47.389,46)	7.637,10	(17.064,83)

	Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2019	(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Αποτελέσματα	Μεταβολή φορολογικού συντελεστή στα Αποτελέσματα	(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	Μεταβολή φορολογικού συντελεστή στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	Πώληση θυγατρικής	Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2019
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	728,15	(174,78)	(29,86)			18,45	541,96
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	(647.355,89)	9.850,11	22.048,43	(96.610,98)	5.485,69	6.509,87	(700.072,77)
Χρηματοδοτική υποχρέωση	323.041,58	(63.074,01)	(12.921,66)			0,01	247.045,92
Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίων	18.356,42	1.238,66	(783,98)			1.243,01	20.054,11
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	48.836,20	975,53	(1.037,60)			(22.896,18)	25.877,94
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	37.160,29	2.223,12	(616,09)	(2.724,70)		(12.308,54)	23.734,08
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ	136.000,31		(5.440,01)			-	130.560,30
Φορολογικές ζημιές	114.549,86		(4.371,76)			(5.255,81)	104.922,29
Δεδουλευμένα έργα	(173.400,34)	(128.855,52)	1.756,68			129.483,31	(171.015,87)
Δεδουλευμένες δαπάνες	111.364,60	11.193,46	(1.802,90)			(66.291,99)	54.463,17
Λοιπά	13.653,99		756,62			(2.962,61)	11.448,00
Σύνολο	(17.064,83)	(166.623,44)	(2.442,14)	(99.335,68)	5.485,69	27.539,52	(252.440,87)

13. Κέρδη / (Ζημίες) ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή υπολογίζονται με διαίρεση του κέρδους ή της ζημίας, μετά από φόρους και μη ελέγχουσες συμμετοχές, που αναλογεί στους κατόχους κοινών μετοχών της Μητρικής Εταιρείας με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της χρήσης. Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019, ο συνολικός αριθμός των κοινών μετοχών της Εταιρείας ανέρχεται σε 11.125.110 μετοχές.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Καθαρά κέρδη / (ζημία) αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής Σταθμισμένος μέσος αριθμός μετοχών	238.493,39 11.125.110	(1.778.183,86) 11.125.110	174.229,55 11.125.110	(1.332.702,21) 11.125.110
Κέρδη / (Ζημία) ανά μετοχή	0,0214	(0,1598)	0,0157	(0,1198)

Η Εταιρεία έχει θεσπίσει πρόγραμμα διάθεσης μετοχών προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό της καθώς και των συνδεδεμένων με αυτή εταιριών – Σημείωση 24. Το πρώτο μέρος της διάθεσης των δικαιωμάτων αγοράς μετοχών δόθηκε στη χρήση 2016, ενώ το δεύτερο μέρος τον Δεκέμβριο του 2017.

14. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία του **Ομίλου** αναλύονται ως ακολούθως:

	Κίνηση 1.1. - 31.12.2019				Σύνολο
	Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	
Αξίες κτήσης					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2019	327.590,00	3.446.332,66	135.205,88	1.356.597,15	5.265.725,69
Επίδραση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16	(162.554,00)	(1.653.146,00)	-	-	(1.815.700,00)
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο - 01.01.2019	165.036,00	1.793.186,66	135.205,88	1.356.597,15	3.450.025,69
Προσθήκες	-	-	13.396,98	10.999,29	24.396,27
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Αποτελέσματα	23.577,00	-	-	-	23.577,00
Πώληση θυγατρικής	-	(142.522,66)	(27.234,50)	(152.620,94)	(322.378,10)
Μεταφορές	(2.482,00)	2.482,00	-	-	-
Μειώσεις	-	-	(18.140,09)	-	(18.140,09)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	136.923,00	-	-	136.923,00
Υπόλοιπο την 31.12.2019	186.131,00	1.790.069,00	103.228,27	1.214.975,50	3.294.403,77
Αποσβέσεις					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2019	-	131.275,18	68.836,37	1.197.710,21	1.397.821,76
Αποσβέσεις χρήσης	-	48.602,48	11.355,11	21.383,30	81.340,89
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(48.602,48)	-	-	(48.602,48)
Αποσβέσεις μειώσεων	-	-	(9.286,42)	-	(9.286,42)
Πώληση θυγατρικής	-	(131.275,18)	(15.775,57)	(121.009,56)	(268.060,31)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2019	-	-	55.129,49	1.098.083,95	1.153.213,44
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2019	186.131,00	1.790.069,00	48.098,78	116.891,55	2.141.190,33

Κίνηση 1.1. - 31.12.2018

	Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Αξίες κτήσης	-				
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	327.590,00	3.372.332,66	125.405,88	1.346.810,75	5.172.139,29
Προσθήκες	-	-	19.500,00	9.786,40	29.286,40
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Αποτελέσματα	(1.241,00)	74.000,00	-	-	72.759,00
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	1.241,00	-	-	-	1.241,00
Μειώσεις	-	-	(9.700,00)	-	(9.700,00)
Υπόλοιπο την 31.12.2018	327.590,00	3.446.332,66	135.205,88	1.356.597,15	5.265.725,69
Αποσβέσεις					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	-	121.643,59	55.203,07	1.159.285,03	1.336.131,69
Αποσβέσεις χρήσης	-	102.004,13	14.466,63	38.425,18	154.895,94
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(92.372,54)	-	-	(92.372,54)
Αποσβέσεις μειώσεων	-	-	(833,33)	-	(833,33)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2018	-	131.275,18	68.836,37	1.197.710,21	1.397.821,76
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2018	327.590,00	3.315.057,48	66.369,51	158.886,94	3.867.903,93

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία της **Εταιρείας** αναλύονται ως ακολούθως:

	Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Αξίες κτήσης	-				
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2019	327.590,00	3.303.810,00	107.971,36	1.092.121,88	4.831.493,24
Επίδραση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16	(162.554,00)	(1.653.146,00)	-	-	(1.815.700,00)
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο - 01.01.2019	165.036,00	1.650.664,00	107.971,36	1.092.121,88	3.015.793,24
Προσθήκες	-	-	13.396,98	8.155,57	21.552,55
Μειώσεις	-	-	(18.140,09)	-	(18.140,09)
Μεταφορές	(2.482,00)	2.482,00	-	-	-
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Αποτελέσματα	23.577,00	-	-	-	23.577,00
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	136.923,00	-	-	136.923,00
Υπόλοιπο την 31.12.2019	186.131,00	1.790.069,00	103.228,25	1.100.277,45	3.179.705,70
Αποσβέσεις					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2019	-	-	53.060,81	970.141,46	1.023.202,27
Αποσβέσεις χρήσης	-	48.602,48	11.355,11	21.383,30	81.340,89
Αποσβέσεις μειώσεων	-	-	(9.286,42)	-	(9.286,42)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(48.602,48)	-	-	(48.602,48)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2019	-	-	55.129,50	991.524,76	1.046.654,26
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2019	186.131,00	1.790.069,00	48.098,75	108.752,69	2.133.051,44

Κίνηση 1.1. - 31.12.2018

	Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Αξίες κτήσης					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	327.590,00	3.229.810,00	98.171,36	1.088.143,94	4.743.715,30
Προσθήκες	-	-	19.500,00	3.977,94	23.477,94
Μειώσεις	-	-	(9.700,00)	-	(9.700,00)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Αποτελέσματα	(1.241,00)	74.000,00	-	-	72.759,00
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	1.241,00	-	-	-	1.241,00
Υπόλοιπο την 31.12.2018	327.590,00	3.303.810,00	107.971,36	1.092.121,88	4.831.493,24
Αποσβέσεις					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	-	-	42.108,96	947.894,06	990.003,02
Αποσβέσεις χρήσης	-	92.372,54	11.785,18	22.247,40	126.405,12
Αποσβέσεις μειώσεων	-	-	(833,33)	-	(833,33)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(92.372,54)	-	-	(92.372,54)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2018	-	-	53.060,81	970.141,46	1.023.202,27
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2018	327.590,00	3.303.810,00	54.910,55	121.980,42	3.808.290,97

Η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που είχαν προηγουμένως ταξινομηθεί ως χρηματοδοτικές μισθώσεις ποσού € 1.815.700,00 αναταξινομήθηκε από τις «Ενσώματες ακινητοποιήσεις». Οι «υποχρεώσεις από μισθώσεις» δεν επηρεάστηκαν καθώς η Εταιρεία και ο Όμιλος απεικόνιζαν ήδη τις σχετικές υποχρεώσεις σε αντίστοιχο κονδύλι «υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις».

Η Εταιρεία αποτιμά τα οικόπεδα και κτίρια στην εύλογη αξία τους. Η Εταιρεία προσέλαβε ανεξάρτητους εξειδικευμένους εκτιμητές για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019. Η εύλογη αξία των οικοπέδων και κτιρίων προσδιορίστηκε με τη μέθοδο των συγκριτικών στοιχείων χρησιμοποιώντας στοιχεία αντίστοιχων συναλλαγών, προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες των οικοπέδων και κτιρίων της Εταιρείας και τη μέθοδο του εισοδήματος. Δεν υπάρχει μεταβολή της μεθόδου εκτίμησης σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Σύμφωνα με την εκτίμηση η εύλογη αξία των οικοπέδων ανέρχεται σε € 372.263,00 (31.12.2018: € 325.108) και των κτιρίων σε € 3.580.137,00 (31.12.2018: € 3.306.291). Οι διαφορές από την επιμέτρηση σε εύλογη αξία ανήλθαν σε € 321.000,00 (31.12.2018: € 166.372,54) οι οποίες συμπεριλήφθηκαν στο αποθεματικό εύλογης αξίας μετά τον αναλογούν αναβαλλόμενο φόρο που υπολογίστηκε. Σημειώνεται, ότι οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των κτιρίων μηδενίστηκαν και η καθαρή λογιστική αξία τους επαναπροσδιορίστηκε στην εύλογη αξία.

Η επιμέτρηση της εύλογης αξίας του οικοπέδου και των κτιρίων εντάσσεται στο Επίπεδο 2 της ιεραρχίας εύλογης αξίας καθώς προσδιορίζεται με τη χρήση παρατηρήσιμων δεδομένων της αγοράς.

Δεν υπάρχουν πάγια σε αδράνεια καθώς και πάγια που αποσύρθηκαν από την εκμετάλλευση.

Επί των ακινήτων της Εταιρείας έχουν εγγραφεί προσημειώσεις υποθήκης, συνολικού ύψους € 1.230.000 (31.12.2018 : € 1.230.000), για εξασφάλιση τραπεζικών δανείων.

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019 η Εταιρεία και ο Όμιλος δεν είχαν δεσμεύσεις για αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων.

15. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία του **Ομίλου** αναλύονται ως ακολούθως:

Κίνηση 1.1. - 31.12.2019			
	Υπεραξία	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολο
Αξίες κτήσης			
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2019	-	1.258.947,23	1.258.947,23
Προσθήκες	-	-	-
Μειώσεις	-	-	-
Πώληση θυγατρικής	-	(246.084,16)	(246.084,16)
Υπόλοιπο την 31.12.2019	-	1.012.863,07	1.012.863,07
Αποσβέσεις και απομειώσεις			
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2019	-	1.252.638,92	1.252.638,92
Αποσβέσεις χρήσης	-	1.640,00	1.640,00
Ζημία απομείωσης	-	-	-
Πώληση θυγατρικής	-	(244.744,73)	(244.744,73)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2019	-	1.009.534,19	1.009.534,19
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2019	-	3.328,88	3.328,88

Κίνηση 1.1. - 31.12.2018			
	Υπεραξία	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολο
Αξίες κτήσης			
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	-	1.258.194,26	1.814.939,27
Προσθήκες	556.745,01	752,97	752,97
Μειώσεις	-	-	-
Υπόλοιπο την 31.12.2018	556.745,01	1.258.947,23	1.815.692,24
Αποσβέσεις και απομειώσεις			
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	170.000,00	1.243.221,93	1.413.221,93
Αποσβέσεις χρήσης	-	9.416,99	9.416,99
Ζημία απομείωσης	386.745,01	-	386.745,01
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2018	556.745,01	1.252.638,92	1.809.383,93
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2018	-	6.308,31	6.308,31

Δεν υπήρξαν ενδείξεις απομείωσης των λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία της **Εταιρείας** αναλύονται ως ακολούθως:

<u>Κίνηση 1.1. - 31.12.2019</u>	-
	Λογισμικά Προγράμματα
<u>Αξίες κτήσης</u>	
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2019	1.012.510,10
Προσθήκες	-
Μειώσεις	-
Υπόλοιπο την 31.12.2019	1.012.510,10
<u>Αποσβέσεις</u>	
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2019	1.007.893,22
Αποσβέσεις χρήσης	1.460,00
Αποσβέσεις μειώσεων	-
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2019	1.009.353,22
<u>Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2019</u>	3.156,88

<u>Κίνηση 1.1. - 31.12.2018</u>	-
	Λογισμικά Προγράμματα
<u>Αξίες κτήσης</u>	
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	1.012.110,10
Προσθήκες	400,00
Μειώσεις	-
Υπόλοιπο την 31.12.2018	1.012.510,10
<u>Αποσβέσεις</u>	
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	1.001.619,56
Αποσβέσεις χρήσης	6.273,66
Αποσβέσεις μειώσεων	-
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2018	1.007.893,22
<u>Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2018</u>	4.616,88

16. Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες

Οι επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες την 31^η Δεκεμβρίου 2019 παρουσιάζονται παρακάτω:

31.12.2019

	Επωνυμία εταιρίας	Χώρα δραστηριο-ποίησης	Άμεσο ποσοστό συμμετοχής	Έμμεσο ποσοστό συμμετοχής	Συνολικό ποσοστό ελέγχου	Πραγματικό ποσοστό συμμετοχής μητρικής	Μέθοδος Ενοποίησης
1.	ChoiceXS Plc	Μεγάλη Βρετανία	73,64%	0,00%	73,64%	73,64%	Πλήρης ενοποίηση
2.	ICTV Hellas - Ευρυζωνικά Δίκτυα Επικοινωνίας Α.Ε.	Ελλάδα	19,58%	59,22%	78,80%	78,80%	Πλήρης ενοποίηση
3.	EUROCONSULTANTS INTERNATIONAL S.A.	Λουξεμβούργο	100,00%	0,00%	100,00%	100,00%	Πλήρης ενοποίηση
4.	E.I. Ευρωσύμβουλοι Λτδ	Κύπρος	100,00%	0,00%	100,00%	100,00%	Πλήρης ενοποίηση
5.	First Element Euroconsultants Ltd	Κύπρος	70,00%	0,00%	70,00%	0,00%	Πλήρης ενοποίηση
6.	Euroconsultants Bulgaria J.S.C.	Βουλγαρία	51,00%	0,00%	51,00%	0,00%	Πλήρης ενοποίηση

Η Εταιρεία E.I. Ευρωσύμβουλοι Ltd έχει τερματίσει την δραστηριότητα της και διόρισε εκκαθαριστή την 23^η Ιουνίου 2014. Μέχρι τη στιγμή της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων δεν είχε ολοκληρωθεί η διαδικασία εκκαθάρισης.

Η μεταβολή του υπολοίπου των θυγατρικών εταιρειών κατά τη διάρκεια της χρήσης έχει ως ακολούθως:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Υπόλοιπο έναρξης	486.521,88	423.781,07
Αύξηση κεφαλαίου / εξαγορά % σε θυγατρική	-	10.465,00
Μεταφορά θυγατρικών από υπόμυλο σε μητρική	-	202.275,81
Πώληση συμμετοχών	(51.842,22)	-
Μεταφορά θυγατρικής σε συγγενή	(196.800,00)	-
Έξοδα κτήσης θυγατρικών	18.869,66	-
Προβλέψεις απομείωσης	(60.000,00)	(150.000,00)
Υπόλοιπο λήξης	196.749,32	486.521,88

Κατά την **κλειόμενη χρήση** 01.01 - 31.12.2019 υπήρξαν οι εξής μεταβολές :

- Πώληση του συνόλου των μετοχών στην Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.
- Λόγω της ανωτέρω πώλησης η συμμετοχή στη VELLUM ΑΕ αναταξινομήθηκε από τις θυγατρικές στις συγγενείς εταιρείες.

Κατά την **προηγούμενη χρήση** 01.01 - 31.12.2018 υπήρξαν οι εξής μεταβολές :

- Οι θυγατρικές εταιρείες First Elements και Euroconsultants Bulgaria μεταφέρθηκαν από την Euroconsultants International S.A. στην Ευρωσύμβουλοι Α.Ε.

- Η συμμετοχή της θυγατρικής ICTV Α.Ε. στην Εταιρεία Βέλλουμ Α.Ε. μεταφέρθηκε στην Ευρωσύμβουλοι Α.Ε.

Δεν υπήρξε μεταβολή στη σύνθεση του Ομίλου σε τελικό επίπεδο από τα ανωτέρω.

Επιπλέον, στην προηγούμενη χρήση, η Μητρική Εταιρεία απομείωσε τη συμμετοχή της στη θυγατρική εταιρεία «Euroconsultants International S.A.» κατά € 150.000. Η ζημία απομείωσης καταχωρήθηκε στις «Προβλέψεις απομείωσης θυγατρικών & συγγενών» στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Το ανακτήσιμο ποσό προσδιορίστηκε βάσει του υπολογισμού των καθαρών προεξοφλημένων ταμειακών χρηματοροών που αναμένεται να προκύψουν από τη δραστηριότητα της εν λόγω συμμετοχής («value in use»). Για την εκτίμηση αυτή, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές βασίστηκαν σε οικονομικές προβλέψεις εγκεκριμένες από τη Διοίκηση που καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο στο οποίο βασίστηκε ο υπολογισμός των καθαρών προεξοφλημένων ταμειακών χρηματοροών είναι 13,00%, ενώ το ποσοστό ανάπτυξης στο διηνεκές, μετά την πενταετία, που λήφθηκε υπόψη είναι 0%.

Στις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής, οι θυγατρικές εταιρείες εμφανίζονται στο κόστος απόκτησής τους μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Δεν υπάρχουν σημαντικοί περιορισμοί στην ικανότητα του Ομίλου να έχει πρόσβαση και να χρησιμοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία και να διακανονίζει τις υποχρεώσεις του Ομίλου.

Μεταβίβαση συμμετοχής στη Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.

Εντός του 2019, και συγκεκριμένα την 25/2/2019 και την 15/4/2019 μεταβιβάστηκε το σύνολο των μετοχών που κατείχε η Εταιρεία στην Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε., σε τρία φυσικά πρόσωπα, αντί συνολικού τιμήματος 294.739,17 €. Από τη μεταβίβαση της συμμετοχής προέκυψε κέρδος € 242.896,95 σε επίπεδο Εταιρείας και € 85.865,58 σε επίπεδο Ομίλου.

17. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες

Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες

Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες περιλαμβάνουν τις συμμετοχές σε εταιρείες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί σημαντική επιρροή χωρίς όμως να έχει τον έλεγχο ή από κοινού έλεγχο. Συνήθως, η συμμετοχή σε αυτές τις εταιρείες είναι της τάξεως του 20% έως 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι εταιρείες αυτές στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της Μητρικής εμφανίζονται στην αξία κτήσης τους μείον τις ζημίες απομείωσης και στην ενοποιημένη με τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης.

Παρακάτω παρουσιάζεται η κίνηση του κονδυλίου «Επενδύσεις σε συγγενείς» τόσο σε επίπεδο Ομίλου (λογιστικοποίηση με τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης) όσο και σε επίπεδο Εταιρείας (λογιστικοποίηση με τη μέθοδο της αξίας κτήσεως μείον τυχόν απομειώσεις) :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Υπόλοιπο έναρξης	75.116,67	88.621,61	81.255,78	121.256,78
Απομείωση αξίας συγγενών	(3.884,62)	(1,00)		(40.001,00)
Μεταφορά από θυγατρικές σε συγγενείς	196.800,00	-	196.800,00	-
Κέρδη / (Ζημίες) από συγγενείς	(4.403,51)	(13.777,00)		-
Λοιπά Συνολικά Έσοδα από συγγενείς	-	273,06		-
Υπόλοιπο λήξης	263.628,54	75.116,67	278.055,78	81.255,78

Κατά την κλειόμενη χρήση 01.01 - 31.12.2019 υπήρξαν οι εξής κινήσεις:

Σχηματίστηκαν πρόσθετες προβλέψεις απομείωσης στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις όπως φαίνεται και στον πίνακα ανωτέρω. Η απομείωση αφορά την εταιρεία S.I.L.K. Capital Partners ΑΕΡΕΥ.

Κατά την προηγούμενη χρήση 01.01 - 31.12.2018 υπήρξαν οι εξής κινήσεις :

Σχηματίσθηκαν πρόσθετες προβλέψεις απομείωσης στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις όπως φαίνεται και στον πίνακα ανωτέρω. Η απομείωση αφορά την εταιρεία ΛΟΚΟΥΣ Α.Ε..

Στον επόμενο πίνακα παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία ανά συγγενή εταιρεία – σε επίπεδο Εταιρείας και Ομίλου την 31^η Δεκεμβρίου 2019:

Κατάσταση Συγγενών Επιχειρήσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2019							
	Χώρα Έδρας	Αξία Μητρικής	Ενοποιημένη αξία	Ποσοστό Άμεσης Συμμετοχής	Ποσοστό Έμμεσης Συμμετοχής	Συνολικό Ποσοστό Συμμετοχής	Πραγματικό ποσοστό έμμεσης συμμετοχής
LOCUS Σύμβουλοι Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	16.351,64	48.767,50	40,00%	-	40,00%	40,00%
Euroconsultants S.R.O.	Τσεχία	1,00	1,00	40,00%	-	40,00%	40,00%
Eucons Group Limited Liability Company	Σερβία	15.152,14	15.560,34	33,00%	-	33,00%	33,00%
I 4 G A.E.	Ελλάδα	49.750,00	9.736,97	19,90%	-	19,90%	19,90%
VELLUM AE	Ελλάδα	196.800,00	189.562,74	40,00%	-	40,00%	40,00%
S.I.L.K. Capital Partners AEPEY	Ελλάδα	1,00	0,00	15,00%		15,00%	15,00%
ΣΥΝΟΛΑ άμεσων συμμετοχών		278.055,78	263.628,54				
KMEΣ Μονάδα Εργασιακών Συμβούλων	Κύπρος	3.805,00	-	-	25,00%	25,00%	16,65%
ΣΥΝΟΛΑ έμμεσων συμμετοχών		3.805,00	0,00				
ΣΥΝΟΛΑ άμεσων & έμμεσων συμμετοχών		281.860,78	263.628,54				

Τα αντίστοιχα συγκριτικά στοιχεία της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018 παρουσιάζονται παρακάτω:

Κατάσταση Συγγενών Επιχειρήσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2018							
	Χώρα Έδρας	Αξία Μητρικής	Ενοποιημένη αξία	Ποσοστό Άμεσης Συμμετοχής	Ποσοστό Έμμεσης Συμμετοχής	Συνολικό Ποσοστό Συμμετοχής	Πραγματικό ποσοστό έμμεσης συμμετοχής
LOCUS Σύμβουλοι Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	16.351,64	41.685,46	40,00%	-	40,00%	40,00%
Euroconsultants S.R.O.	Τσεχία	1,00	1,00	40,00%	-	40,00%	40,00%
Eucons Group Limited Liability Company	Σερβία	15.152,14	15.560,34	33,00%	-	33,00%	33,00%
I 4 G A.E.	Ελλάδα	49.750,00	13.985,25	19,90%	-	19,90%	19,90%
Έλιξ Α.Ε.	Ελλάδα	0,00	0,00	0,00%	-	0,00%	0,00%
S.I.L.K. Capital Partners ΑΕΡΕΥ	Ελλάδα	1,00	3.884,62	15,00%		15,00%	15,00%
ΣΥΝΟΛΑ άμεσων συμμετοχών		81.255,78	75.116,67				
ΚΜΕΣ Μονάδα Εργασιακών Συμβούλων	Κύπρος	3.805,00	-	-	25,00%	25,00%	16,65%
ΣΥΝΟΛΑ έμμεσων συμμετοχών		3.805,00	-				
ΣΥΝΟΛΑ άμεσων & έμμεσων συμμετοχών		85.060,78	75.116,67				

Συγκεντρωτικές οικονομικές πληροφορίες για τις συγγενείς εταιρείες παρουσιάζονται παρακάτω:

	31.12.2019	31.12.2018
Περιουσιακά στοιχεία	725.484,45	604.170,93
Υποχρεώσεις	(291.632,15)	(299.344,88)
Έσοδα	965.114,58	607.313,64
Ζημίες μετά φόρων	(127.063,28)	(56.030,43)
Συγκεντρωτικά συνολικά έξοδα	(127.063,28)	(95.542,68)

Στην κλειόμενη χρήση δεν υπήρξε αναλογία ζημιών που δεν αναγνωρίστηκε.

Ο Όμιλος, κατά την προηγούμενη χρήση 2018, δεν αναγνώρισε την αναλογία ζημιών συγγενών εταιρειών, ύψους 10.703,64 € καθώς έχει σταματήσει να αναγνωρίζει το μέρος των ζημιών που του αναλογεί με την εφαρμογή της μεθόδου της Καθαρής Θέσης.

Σημειώνεται, ότι δεν υπάρχουν περιορισμοί στην ικανότητα των συγγενών εταιρειών να μεταφέρουν κεφάλαια στη Μητρική με τη μορφή μερισμάτων ή να αποπληρώσουν τυχόν δάνεια ή προκαταβολές που έχουν δοθεί από τη Μητρική. Επίσης, δεν υπάρχουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις αναφορικά με τη συμμετοχή του Ομίλου σε συγγενείς εταιρείες.

18. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

Οι Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	15.010,30	15.010,30	15.010,30	15.010,30
Εγγυήσεις	11.132,22	15.067,97	11.132,22	8.773,97
	26.142,52	30.078,27	26.142,52	23.784,27

Η κίνηση των λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Υπόλοιπο έναρξης	30.078,27	36.078,27	23.784,27	93.855,44
Χορηγήσεις δανείων σε θυγατρικές	-	-	-	3.696,00
Μείωση δανείου	-	-	-	(67.767,17)
Από πώληση θυγατρικής	(6.294,00)	-	-	-
Λοιπές μακρ/σμες απαιτήσεις	2.358,25	(6.000,00)	2.358,25	(6.000,00)
Υπόλοιπο λήξης	26.142,52	30.078,27	26.142,52	23.784,27

Στις Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις περιλαμβάνονται δοθείσες προκαταβολές & εγγυήσεις για τη σύνδεση με τα δίκτυα ηλεκτρισμού, τηλεπικοινωνιών, ύδρευσης όπως επίσης και εγγυήσεις μισθώσεων ακινήτων & μεταφορικών μέσων.

19. Πελάτες και απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες

Το κονδύλι περιλαμβάνει μόνο τις εμπορικές απαιτήσεις της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019. Οι απαιτήσεις από πελάτες είναι βραχυπρόθεσμες και δεν απαιτείται προεξόφληση κατά την ημερομηνία αναφοράς. Στον επόμενο πίνακα παρατίθεται ανάλυση των απαιτήσεων :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Πελάτες - τιμολογημένες απαιτήσεις	611.485,86	1.304.379,97	473.969,24	623.870,24
Ζημία απομείωσης	(154.129,77)	(364.549,43)	(132.719,77)	(128.655,09)
	457.356,09	939.830,54	341.249,47	495.215,15
Επιταγές εισπρακτέες	2.000,00	13.732,00	2.000,00	-
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	904.863,15	816.978,74	904.863,15	370.722,71
Εξοδα συμβάσεων με πελάτες	269.021,51	-	269.021,51	-
	1.633.240,75	1.770.541,28	1.517.134,13	865.937,86

Στο κονδύλι «Πελάτες» περιλαμβάνονται και οι απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες στα πλαίσια του ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες», δηλαδή τόσο το τιμολογημένο τμήμα των έργων όσο και το δεδουλευμένο μη τιμολογημένο τμήμα αυτών που προσδιορίζεται με βάση την εφαρμογή της ποσοστιαίας μεθόδου ολοκλήρωσης σύμφωνα με την οποία το έσοδο καταχωρείται στις λογιστικές περιόδους στις οποίες παρέχονται οι υπηρεσίες. Αντίστοιχα, καταχωρούνται και τα σχετικά έξοδα (δεδουλευμένα – μη τιμολογημένα από τους προμηθευτές) στις λογιστικές περιόδους στις οποίες λαμβάνονται οι υπηρεσίες (βλέπε σχετικό κονδύλι στη Σημείωση 32 «Προμηθευτές»).

Η αναγνώριση των εσόδων και των εξόδων γίνεται με τη μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης του έργου με βάση τις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν μέχρι την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με τις συνολικές υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν.

Η εκτίμηση της φάσης ολοκλήρωσης των αναληφθέντων έργων γίνεται από τους Υπεύθυνους Έργων οι οποίοι χρησιμοποιούν ως σταθερά το παραχθέν έργο (ανθρωποώρες και συμβατικά στάδια ολοκλήρωσης του έργου) σε σχέση με τις αναληφθείσες συμβατικές υποχρεώσεις.

Οι σχετικές γνωστοποιήσεις, έχουν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Συμβατικό έσοδο που λογίστηκε στην περίοδο / χρήση	3.823.200,16	1.834.878,24	3.083.618,2	1.002.994,52
Προκαταβολές εισπραχθείσες	333.911,34	388.803,63	333.911,3	358.746,07
Παρακρατήσεις πελατών καλής εκτέλεσης		0,00		0,00
Δεδουλευμένο - μη τιμολογημένο έσοδο	904.863,15	816.978,74	904.863,2	370.722,71
Τιμολογημένο - μη δεδουλευμένο έσοδο	(42.225,00)	(6.702,35)	(42.225,0)	-
Συσσωρευμένο κόστος έργων				
Πλέον:Συσσωρευμένα καταχωρημένα κέρδη				
Μείον: Συσσωρευμένες καταχωρημένες ζημιές	6.373.187,12	8.244.011,42	6.373.187,1	5.959.487,71
Εκ των οποίων τιμολογηθέντα	(5.510.548,97)	(7.433.735,03)	(5.510.549,0)	(5.588.765,00)
	862.638,15	810.276,39	862.638,2	370.722,71

Η χρονική ενηλικίωση του κονδυλίου «Πελάτες – τιμολογημένες απαιτήσεις» της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019 και 31^η Δεκεμβρίου 2018 παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
0 - 90 ημέρες	19.910,86	386.635,39	72.804,50	71.274,41
91 - 180 ημέρες	27.607,83	59.157,10	4.753,48	12.765,42
181 - 360 ημέρες	116.718,45	48.243,18	32.538,19	20.796,52
360 - 720 ημέρες	94.971,40	17.860,43	26.379,75	17.395,01
> 720 ημέρες	352.277,32	439.434,44	337.493,32	372.983,79
	611.485,86	951.330,54	473.969,24	495.215,15

Ανάλυση των ζημιών απομειώσεων παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Ζημία απομείωσης τιμολογημένων πελατών	154.129,77	364.549,43	132.719,77	128.655,09
ΣΥΝΟΛΟ	154.129,77	364.549,43	132.719,77	128.655,09

Η κίνηση των ζημιών απομειώσεων παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Υπόλοιπο έναρξης	364.549,43	322.495,94	128.655,09	121.499,60
Μείον: Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	(11.045,05)	(660,36)	(11.045,05)	(660,36)
Πλέον: Πρόσθετη πρόβλεψη στην περίοδο / χρήση	18.493,73	42.713,85	15.109,73	7.815,85
Μείον: Προβλέψεις θυγατρικής που πουλήθηκε	(217.868,34)	-	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	154.129,77	364.549,43	132.719,77	128.655,09

Μετά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 την 1.1.2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη μέθοδο του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η οποία χρησιμοποιεί την πρόβλεψη της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας για όλη τη διάρκεια ζωής των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων.

Για τον έλεγχο της απομείωσης που πραγματοποιήθηκε στις 31.12.2019 σύμφωνα με την παραπάνω μέθοδο, χρησιμοποιήθηκαν προϋπολογιστικά ποσοστά. Τα ποσοστά αυτά βασίζονται στις ημέρες καθυστέρησης πληρωμών για ομάδες πελατών με παρόμοια χαρακτηριστικά. Ο υπολογισμός αντανακλά ένα σταθμισμένο με πιθανότητες αποτέλεσμα, τη χρονική αξία του χρήματος, λογικές και βάσιμες πληροφορίες που είναι διαθέσιμες την ημερομηνία του ισολογισμού για γεγονότα του παρελθόντος, τις τρέχουσες συνθήκες, τις προβλέψεις για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και συγκεκριμένες πληροφορίες για ορισμένες απαιτήσεις.

Οι σωρευμένες ζημιές απομείωσης κρίνονται επαρκείς τόσο για την Εταιρεία όσο και για τον Όμιλο. Η Διοίκηση προβαίνει σε αξιολόγηση των σχετικών απομειώσεων λαμβάνοντας υπόψη τη φύση σημαντικού μέρους του πελατολογίου (κρατικοκεντρικό) και το χρόνο καθυστέρησης στην είσπραξη των απαιτήσεων. Να σημειωθεί επίσης ότι κατά την εκτίμηση του αξιόχρεου της απαίτησης λαμβάνεται υπόψη το γεγονός της επιστροφής των εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης των έργων, γεγονός που συνιστά την αναγνώριση του υπολοίπου από την πλευρά του πελάτη και συνεπώς ενδυνάμωση της θέσης του Ομίλου σε τυχόν νομική διεκδίκηση του ποσού.

Ο πιστωτικός κίνδυνος των πελατών αξιολογείται από κάθε εταιρεία του Ομίλου με βάση την καθιερωμένη πολιτική και τις σχετικές διαδικασίες. Η ενηλικίωση των υπολοίπων των πελατών και η χρηματοοικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται από τους Υπευθύνους Έργων και τη Διοίκηση / Νομικούς Συμβούλους, αντίστοιχα.

Δεν λαμβάνονται εμπράγματα εξασφαλίσεις από τους πελάτες με βάση την καθιερωμένη πρακτική της ελληνικής αγοράς.

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου: Λόγω της ευρείας πελατειακής βάσης δεν υπάρχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου για την Εταιρεία και τον Όμιλο. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς είναι η εύλογη αξία των εμπορικών απαιτήσεων όπως παρουσιάζεται ανωτέρω και των λοιπών απαιτήσεων.

20. Λοιπές απαιτήσεις

Οι λοιπές απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Χρεώστες Διάφοροι	240.370,12	329.841,59	223.958,76	192.321,55
Γραμμάτια Εισπρακτέα	225.000,00	225.000,00	225.000,00	225.000,00
Λογαριασμοί προκαταβολών & πιστώσεων	241.477,10	180.416,51	173.140,10	35.726,64
Έξοδα επομένων χρήσεων	62.124,10	27.788,63	17.515,10	10.931,83
Προκαταβολές σε προμηθευτές / πιστωτές	85.321,78	277.047,87	85.321,78	192.701,60
Προκαταβλημένοι φόροι εισοδήματος	80.121,37	21.584,05	62.860,37	21.584,05
Φ.Π.Α. εισπρακτέο	22.979,71	16.339,86	22.979,71	-
	957.394,18	1.078.018,51	810.775,82	678.265,67
Μείον :				
Ζημία απομείωσης	(388.997,00)	(356.563,22)	(388.997,00)	(338.613,74)
	568.397,18	721.455,29	421.778,82	339.651,93

Η κίνηση των ζημιών απομειώσεων παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Υπόλοιπο έναρξης	356.563,22	357.216,80	338.613,74	339.267,32
Πλέον: Πρόσθετη απομείωση στην περίοδο / χρήση	50.383,26	-	50.383,26	-
Μείον: Αναστροφή απομείωσης	(17.949,48)	(653,58)	-	(653,58)
ΣΥΝΟΛΟ	388.997,00	356.563,22	388.997,00	338.613,74

21. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Ταμείο	48,86	47,95	48,86	16,13
Καταθέσεις όψεως	317.891,15	554.240,78	50.458,37	26.896,80
ΣΥΝΟΛΟ	317.940,01	554.288,73	50.507,23	26.912,93

22. Μετοχικό κεφάλαιο, υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές

Το μετοχικό κεφάλαιο και το αποθεματικό υπέρ το άρτιο της Εταιρείας παρουσιάζονται κατωτέρω:

	Αριθμός μετοχών - τεμάχια	Ονομαστική αξία	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο
1.1.2016	7.959.900	0,60	4.775.940,00	390.593,39
Έκδοση νέων μετοχών	663.325	0,60	397.995,00	322.138,68
31.12.2016	8.623.225	0,60	5.173.935,00	712.732,07
Μείωση με συμψηφισμό ζημιών	-	(0,30)	(2.586.967,50)	-
Έκδοση νέων μετοχών	2.501.885	0,30	750.565,50	-
31.12.2017	11.125.110	0,30	3.337.533,00	712.732,07
Έξοδα αύξησης	-	-	(14.991,85)	-
Υπόλοιπο 31.12.2018 & 31.12.2019	-	-	3.322.541,15	712.732,07

Σημειώνεται, ότι η Εταιρεία δεν κατέχει ίδιες μετοχές. Δεν υπήρξαν μεταβολές στην κλειόμενη χρήση 2019.

Μετοχικό κεφάλαιο – αύξηση στη χρήση 2017

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της 19.6.2017 αποφάσισε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας κατά 2.586.967,50€, με ισόποσο συμψηφισμό ζημιών, με μείωση της ονομαστικής αξίας της μετοχής κατά τριάντα λεπτά του ευρώ (0,30€), δηλαδή από τα εξήντα λεπτά του ευρώ (0,60€) σε τριάντα λεπτά του ευρώ (0,30).

Μετά την ως άνω μείωση της ονομαστικής αξίας της μετοχής, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται πλέον σε 2.586.967,50€ ολοσχερώς καταβεβλημένο, διαιρούμενο σε 8.623.225 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας τριάντα λεπτών του ευρώ (0,30€) εκάστης.

Επίσης, η ίδια Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας κατά 862.322,40€ με την καταβολή μετρητών και την έκδοση νέων κοινών μετοχών, με δικαίωμα προτίμησης υπέρ των παλαιών μετόχων, ανάλογα με την συμμετοχή τους στο υφιστάμενο κεφάλαιο. Συγκεκριμένα αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί αύξηση με την έκδοση 2.874.408 νέων κοινών μετοχών, ονομαστικής αξίας τριάντα λεπτών του ευρώ εκάστη, σε τιμή διάθεσης για την οποία εξουσιοδοτήθηκε να αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 6 του κ.ν.2190/1920. Επίσης είχε αποφασιστεί ότι η τιμή έκδοσης δύναται να είναι ανώτερη της χρηματιστηριακής τιμής κατά το χρόνο αποκοπής του δικαιώματος προτίμησης, ενώ το Δ.Σ. δικαιούται να διαθέσει τυχόν αδιάθετες μετοχές, σε παλαιούς ή και νέους μετόχους.

Η αύξηση που αποφασίστηκε με την ανωτέρω απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, καλύφθηκε μερικώς κατά 750.565,50 με την έκδοση 2.501.885 νέων μετοχών, ονομαστικής αξίας 0,30€ εκάστη και πιστοποιήθηκε με την από 01.12.2017 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας. Κατόπιν της αύξησης αυτής, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται πλέον σε 3.337.533,00€ ολοσχερώς καταβεβλημένο, διαιρούμενο σε 11.125.110 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,30€ εκάστης.

Τα άμεσα κόστη για την έκδοση των μετοχών ανήλθαν σε 21.115,28 € τα οποία, μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος ύψους 6.123,43 €, χρεώθηκαν στο «Μετοχικό Κεφάλαιο». Συνεπώς, το καθαρό ποσό της πίστωσης στο «Μετοχικό Κεφάλαιο» ανήλθε σε 735.573,65 €.

23. Αποθεματικά εύλογης αξίας

Τα αποθεματικά εύλογης αξίας περιλαμβάνουν το αποθεματικό από αναπροσαρμογή των οικοπέδων & κτιρίων στην εύλογη αξία και το αποθεματικό από την επιμέτρηση των «Διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων - ΧΣΔΠ».

Αναλυτικά η κίνηση του εν λόγω κονδυλίου του **Ομίλου** παρουσιάζεται παρακάτω :

Υπόλοιπο 01.01.2019

Επανεκτίμηση αξίας οικοπέδων και κτιρίων μετά από αναβαλλόμενο φόρο

Αλλαγή λογιστικής πολιτικής

Υπόλοιπο 31.12.2019

ΟΜΙΛΟΣ		
Οικόπεδα - Κτίρια	ΧΣΔΠ	Σύνολο
1.709.255,61	(170.370,05)	1.538.885,56
303.502,65	-	303.502,65
-	170.370,05	170.370,05
2.012.758,26	-	2.012.758,26

Υπόλοιπο 01.01.2018

Επανεκτίμηση αξίας οικοπέδων και κτιρίων μετά από αναβαλλόμενο φόρο

Υπόλοιπο 31.12.2018

ΟΜΙΛΟΣ		
Οικόπεδα - Κτίρια	ΧΣΔΠ	Σύνολο
1.575.908,35	(170.370,05)	1.405.538,30
133.347,26	-	133.347,26
1.709.255,61	(170.370,05)	1.538.885,56

Αντίστοιχα, η κίνηση του εν λόγω κονδυλίου της **Εταιρείας** παρουσιάζεται παρακάτω :

Υπόλοιπο 01.01.2019

Επανεκτίμηση αξίας οικοπέδων και κτιρίων μετά από αναβαλλόμενο φόρο

Υπόλοιπο 31.12.2019

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Οικόπεδα - Κτίρια	
1.709.255,61	
303.502,65	
2.012.758,26	

Υπόλοιπο 01.01.2018

Επανεκτίμηση αξίας οικοπέδων και κτιρίων μετά από αναβαλλόμενο φόρο

Υπόλοιπο 31.12.2018

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Οικόπεδα - Κτίρια	
1.575.908,35	
133.347,26	
1.709.255,61	

Κατά την κλειόμενη χρήση 01.01 - 31.12.2019:

Την 31^η Δεκεμβρίου 2019 η Εταιρεία προέβη σε αναπροσαρμογή της αξίας των οικοπέδων και κτιρίων της σε εύλογη αξία. Οι διαφορές από την επιμέτρηση σε εύλογη αξία ανήλθαν σε € 321.000,00 και συμπεριλήφθηκαν στο αποθεματικό εύλογης αξίας μετά τον αναλογούν αναβαλλόμενο φόρο που υπολογίστηκε.

Κατά την προηγούμενη χρήση 01.01 - 31.12.2018:

Την 31^η Δεκεμβρίου 2018 η Εταιρεία προέβη σε αναπροσαρμογή της αξίας των οικοπέδων και κτιρίων της σε εύλογη αξία. Μέρος της διαφοράς (κέρδος) ύψους 167.613,54 €, μετά από αναβαλλόμενη φορολογία ύψους 34.266,282€, πιστώθηκε στο Αποθεματικό εύλογης αξίας (μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων).

24. Λοιπά αποθεματικά

Τα λοιπά αποθεματικά της Εταιρείας και του Ομίλου αναλύονται ως ακολούθως:

	Νόμος	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Τακτικό αποθεματικό	2190 / 1920	356.326,06	365.429,43	356.326,06	356.326,06
Ειδικά αποθεματικά επενδύσεων	ICT4GROWTH	-	84.789,60	-	-
Αποθεματικά από μερίσματα συμμετοχών	3697 / 2008	22.283,72	22.283,72	22.283,72	22.283,72
Λοιπά αποθεματικά		541,39	541,39	-	-
ΣΥΝΟΛΟ		379.151,17	473.044,14	378.609,78	378.609,78

25. Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις

Οι μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις παρουσιάζονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	1.297.726,16	643.411,90	1.160.013,16	491.899,90
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	504.201,66	502.692,25	139.021,62	160.184,88
	1.801.927,82	1.146.104,15	1.299.034,78	652.084,78

Η ληκτότητα του μακροπρόθεσμου δανείου της Εταιρείας είναι η ακόλουθη:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ - 31.12.2019				
	Έως 1 έτος	Από 2-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο ανεξόφλητου δανείου	Λήξη
Δάνειο	62.767,00	868.461,51		931.228,51	26.11.2024
Δάνειο	80.000,00	148.784,65		228.784,65	30.11.2023
	142.767,00	1.017.246,16	-	1.160.013,16	

Το μέσο σταθμικό επιτόκιο των μακροπρόθεσμων δανείων του Ομίλου ανέρχεται σε 4,1% (2018: 5,4%) και της Εταιρείας σε 4,1% (2018: 6%).

Σε προηγούμενη χρήση (01.01-31.12.2010) η θυγατρική εταιρεία, ICTV Hellas A.E., σύναψε μετατρέψιμο έντοκο ομολογιακό δάνειο αξίας € 500.000,00. Η μετατροπή του δανείου σε μετοχές ήταν στην ευχέρεια του δανειοδότη και μπορούσε να ενεργοποιηθεί μόνο μετά την ολοκλήρωση της χορήγησης του δανείου. Με μεταγενέστερη πρόσθετη πράξη περιορίστηκε το ποσό του Ομολογιακού δανείου, στο ήδη εισπραχθέν ποσό, των € 300.000,00.

Για το δάνειο αυτό η Μητρική εταιρεία έχει παράσχει πλήρη εγγύηση στον δανειοδότη υπέρ της θυγατρικής της. Με την προαναφερθείσα πρόσθετη πράξη και λόγω αδυναμίας της θυγατρικής να αποπληρώσει το δάνειο, η εγγυήτρια Μητρική εταιρεία εκχωρεί συμβάσεις ενοικίου έναντι της οφειλής αυτής, ποσού

4.588,86€ / μήνα. Το δάνειο θα αποπληρωθεί πλήρως έως τον Ιούνιο του 2018. Κατά τη χρήση 1.1.-31.12.2017 η Μητρική δεν αποπλήρωσε κάποιο ποσό (Τη χρήση 1.1.-31.12.2016 αποπλήρωσε συνολικό ποσό 11.481,60 €). Η Μητρική εταιρεία, κατά τα προηγούμενα έτη, έχει σχηματίσει ισόποση πρόβλεψη για την κάλυψη από μέρους της του ποσού αυτού (Σημείωση 30).

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019 και την 31^η Δεκεμβρίου 2018 δεν υπήρχαν μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σε ξένο νόμισμα.

Η εύλογη αξία του δανεισμού προσεγγίζει τη λογιστική του αξία.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019 και την 31^η Δεκεμβρίου 2018 έχουν χρησιμοποιήσει το σύνολο των εγκεκριμένων διαθέσιμων πιστωτικών ορίων.

26. Υποχρεώσεις από μισθώσεις

Οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις παρουσιάζονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018
Μακροπρόθεσμα μισθώματα	1.763.847,43	904.922,37
Βραχυπρόθεσμα μισθώματα	136.289,63	884.711,37
	1.900.137,06	1.789.633,74

Η Εταιρεία τον Μάιο του 2007 προέβη στη σύναψη σύμβασης πώλησης και επαναμίσθωσης, με δικαίωμα επαναγοράς έναντι 50€, του 50% των κτιριακών της εγκαταστάσεων (με αναλογία στο οικόπεδο 46%). Το τίμημα το οποίο εισέπραξε η Εταιρεία από την πώληση ήταν € 2.668.596,76. Η διάρκεια της σύμβασης μίσθωσης είναι 15ετής με μηνιαία μισθώματα τα οποία, έως την 31^η Δεκεμβρίου 2013, υπολογιζόταν με Euribor 1 μήνα + περιθώριο 2%.

Η Διοίκηση έπειτα από διαπραγματεύσεις με την εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης για τη συνολική διευθέτηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων ποσού € 822.714,80, συμφώνησε στις 13/11/2019 να καταβάλει έντοκα μέχρι την εξόφληση κάθε δόσης, σε ογδόντα τέσσερις μηνιαίες δόσεις το υπόλοιπο της ληξιπρόθεσμης αυτής οφειλής.

Τα ελάχιστα μελλοντικά χρηματοδοτικά μισθώματα καθώς και η παρούσα αξία των καθαρών ελάχιστων μισθωμάτων της Εταιρείας και του Ομίλου την 31^η Δεκεμβρίου 2019 και την 31^η Δεκεμβρίου 2018 έχουν ως εξής:

31.12.2019	Έως 1 έτος	Από 2-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Τοκοχρεωλυτική Δόση	176.535,50	747.008,32	1.344.652,92	2.268.196,74
Μείον : Τόκοι	(40.245,87)	(145.833,63)	(181.980,18)	(368.059,68)
Υπόλοιπο 31.12.2019	136.289,63	601.174,69	1.162.672,74	1.900.137,06

31.12.2018	Έως 1 έτος	Από 2-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Τοκοχρεωλυτική Δόση	402.040,44	938.094,35	-	1.340.134,79
Μείον : Τόκοι	(33.169,27)	(33.171,98)	-	(66.341,25)
Δόση κεφαλαίου	368.871,17	904.922,37	-	1.273.793,54
Συν : Ληξιπρόθεσμη οφειλή	515.840,20	-	-	515.840,20
Υπόλοιπο 31.12.2018	884.711,37	904.922,37	-	1.789.633,74

27. Προβλέψεις για παροχές στους εργαζομένους

Η σχηματισμένη πρόβλεψη, σε Όμιλο και Εταιρεία € 98.892,24, για αποζημίωση του προσωπικού λόγω εξόδου του από την υπηρεσία είναι αυτή που προκύπτει με βάση την αντίστοιχη αναλογιστική μελέτη. Η Εταιρεία και ο Όμιλος δεν έχουν κάποιο πρόγραμμα αμοιβών για τους εργαζόμενους πέραν των προβλέψεων της νομοθεσίας για αποζημιώσεις απόλυσης και αποζημιώσεις λόγω εξόδου για συνταξιοδότηση.

Η κίνηση της καθαρής υποχρέωσης στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Υπόλοιπο έναρξης	143.417,06	160.441,24	99.407,00	106.835,00
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	7.712,21	46.194,00	7.712,21	8.516,00
Τόκος στην υποχρέωση	1.550,74	1.925,00	1.550,74	1.282,00
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημίες	(9.777,71)	(22.451,00)	(9.777,71)	(17.226,00)
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	-	(42.692,09)	-	-
Πώληση θυγατρικής	(44.010,06)	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης	98.892,24	143.417,15	98.892,24	99.407,00

Τα αναλογιστικά κέρδη της προηγούμενης χρήσης αφορούν κατά κύριο λόγο την αποχώρηση μεγάλου αριθμού υπαλλήλων οικειοθελώς χωρίς την καταβολή αποζημίωσης.

Οι αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2019	01.01- 31.12.2018
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,78%	1,56%	0,78%	1,56%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0% έως 2020 2% μετά	0% έως 2020 2% μετά	0% έως 2020 2% μετά	0% έως 2020 2% μετά
Αύξηση δείκτη τιμών καταναλωτή	1,70%	1,90%	1,70%	1,90%
Μέσος όρος μελλοντικής εργασιακής ζωής	23,18	25,81	24,10	25,12

28. Λοιπές προβλέψεις

Στις Λοιπές Προβλέψεις περιλαμβάνονται οι προβλέψεις της Εταιρείας και του Ομίλου για τους πιθανούς πρόσθετους φόρους που θα προκύψουν από τον οριστικό φορολογικό έλεγχο των ανέλεγκτων χρήσεων (Σημείωση 12) καθώς και από την πιθανότητα κατάπτωσης εγγύησης που έχει δοθεί από την Εταιρεία υπέρ της θυγατρικής ICTV Hellas A.E.

29. Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων

Στο κονδύλι αυτό περιλαμβάνεται το αναπόσβεστο υπόλοιπο των επιχορηγήσεων που έχει λάβει η Εταιρεία από την Γ.Γ.Ε.Τ. για το πρόγραμμα «ΕΛΕΥΘΩ». Το συγκεκριμένο πρόγραμμα αφορά τη λειτουργία θερμοκοιτίδας νέων επιχειρήσεων – εντάσεως γνώσης – για την οποία επιχορηγήθηκε η κατασκευή εγκαταστάσεων, οι δαπάνες λειτουργίας της, οι συμβουλευτικές υπηρεσίες προς τις θερμοκοιτιζόμενες επιχειρήσεις καθώς και η συμμετοχή στο κεφάλαιο ορισμένων από αυτές. Το σύνολο των εν λόγω επιχορηγήσεων έχει εισπραχθεί.

Οι επιχορηγήσεις στον **Όμιλο** και την **Εταιρεία** παρουσιάζονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις ως ακολούθως:

	31.12.2019	31.12.2018
Μακροπρόθεσμες επιχορηγήσεις	296.650,41	296.650,41
Βραχυπρόθεσμες επιχορηγήσεις	24.198,27	24.198,27
	320.848,68	320.848,68

Η κίνηση του κονδυλίου στον **Όμιλο** και την **Εταιρεία** παρουσιάζεται παρακάτω :

	Παγίων	
	01.01-31.12.2019	01.01-31.12.2018
Υπόλοιπο έναρξης	320.848,68	345.046,95
Αποσβέσεις χρήσης	(24.788,87)	(24.198,27)
Προσθήκες χρήσης	-	-
Υπόλοιπο λήξης	296.059,81	320.848,68

30. Προμηθευτές

Το υπόλοιπο των προμηθευτών αναλύεται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Προμηθευτές	845.079,67	813.662,96	642.018,26	601.343,53
Συναλλαγματικές πληρωτέες	16.934,28	28.726,38	16.934,28	28.726,38
Επιταγές πληρωτέες	54.180,70	78.740,04	54.180,70	78.740,04
Έξοδα χρήσεως δουλευμένα μη τιμολογημένα	235.118,65	620.889,82	235.118,65	217.640,84
	1.151.313,30	1.542.019,20	948.251,89	926.450,79

Το κονδύλι αυτό περιέχει τις εμπορικές υποχρεώσεις της Εταιρείας και του Ομίλου. Κατά την εκτίμηση της Διοίκησης της Εταιρείας η λογιστική αξία των υποχρεώσεων συμπίπτει με την εύλογη αξία αυτών.

31. Λοιπές υποχρεώσεις

Οι λοιπές υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	333.911,34	388.803,63	333.911,34	358.746,07
Τιμολογημένο μη δουλευμένο τμήμα έργων	-	-	-	-
Μερίσματα Πληρωτέα	185.709,53	185.709,53	185.709,53	185.709,53
Πιστωτές διάφοροι	693.375,79	650.249,53	438.187,00	371.829,12
Υποχρεώσεις από φόρους τέλη (εκτός εισοδήματος)	307.544,44	373.212,24	291.987,00	331.721,49
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	180.573,33	262.619,62	178.554,09	245.032,94
Έσοδα επομένων χρήσεων		44.621,49		-
Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα		-		-
ΣΥΝΟΛΑ	1.701.114,43	1.905.216,04	1.428.348,96	1.493.039,15

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019 και 2018 στο κονδύλι «Πιστωτές διάφοροι» περιλαμβάνονται ποσά € 209.958,84. (2018: € 254.955), που αφορούν ταμειακή διευκόλυνση της Εταιρείας από τους βασικούς μετόχους της.

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019, οι υποχρεώσεις προς ασφαλιστικούς οργανισμούς και μέρος των υποχρεώσεων από φόρους – τέλη έχουν υπαχθεί σε ρυθμίσεις οι οποίες αποπληρώνονται κανονικά.

Κατά την εκτίμηση της Διοίκησης της Εταιρείας η λογιστική αξία των υποχρεώσεων συμπίπτει με την εύλογη αξία αυτών.

32. Βραχυπρόθεσμα δάνεια

Οι βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, ύψους € 720.738,40 (31/12/2018: € 1.218.269,49) και € 671.023,05 (31/12/2018: € 1.167.827,26) για τον Όμιλο και την Εταιρεία αντίστοιχα, χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για κεφάλαια κίνησης. Η εύλογη αξία των δανειακών υποχρεώσεων προσεγγίζει τα λογιστικά υπόλοιπα λόγω των κυμαινόμενων επιτοκίων και της βραχυπρόθεσμης λήξης τους.

Το μέσο σταθμικό επιτόκιο των βραχυπρόθεσμων δανείων του Ομίλου την 31^η Δεκεμβρίου 2019 ήταν 4,1% (5,6% την 31^η Δεκεμβρίου 2018) και της Εταιρείας 4,1% (5,6% την 31^η Δεκεμβρίου 2018).

33. Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών

Τα ποσά των πωλήσεων και αγορών σωρευτικά από την έναρξη της οικονομικής χρήσεως και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου στη λήξη της χρήσης, που έχουν προκύψει από συναλλαγές τους με τα συνδεδεμένα, κατά την έννοια του Δ.Λ.Π. 24, προς αυτά μέρη παρουσιάζονται παρακάτω :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1- 31.12.2019	1.1- 31.12.2018	1.1- 31.12.2019	1.1- 31.12.2018
Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη				
- Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	33.293,88	61.282,77	326.561,44	131.298,85
- Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	35.515,21	11.239,70	80.455,21	186.071,27
- Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών Διοίκησης	176.503,03	247.500,54	176.503,03	138.000,54
	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1- 31.12.2019	1.1- 31.12.2018	1.1- 31.12.2019	1.1- 31.12.2018
Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη				
- Απαιτήσεις	15.316,64	39.074,06	119.929,44	114.582,98
- Υποχρεώσεις	15.562,91	28.351,53	26.187,91	87.279,32
- Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη Διοίκησης	32.875,15	26.346,90	7.938,99	-
- Υποχρεώσεις προς διευθυντικά στελέχη και μέλη Διοίκησης	17.958,93	87.918,24	15.983,30	16.295,88
- Υποχρεώσεις προς διευθυντικά στελέχη από ταμειακή διευκόλυνση	209.958,84	254.955,00	209.958,84	254.955,00

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, για τη χρήση 1.1 – 31.12.2019, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

31/12/2019	Πωλήσεις / Έσοδα	Αγορές / Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Θυγατρικές				
EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. G.S.C.	287.867,56	-	72.894,50	10.625,00
ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ Α.Ε.	600,00	-	3.264,60	-
FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS L.t.d.	4.800,00	44.940,00	28.453,70	-
	293.267,56	44.940,00	104.612,80	10.625,00
Συγγενείς				
ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.	33.293,88	24.293,21	5.033,44	140,61
LOCUS ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Ε.Π.Ε.	-	11.222,00	10.283,20	-
EUCONS GROUP L.L.C.	-	-	-	15.422,30
	33.293,88	35.515,21	15.316,64	15.562,91
ΣΥΝΟΛΟ	326.561,44	80.455,21	119.929,44	26.187,91

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, για τη συγκριτική χρήση 1.1 – 31.12.2018, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

31/12/2018	Πωλήσεις / Έσοδα	Αγορές / Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Θυγατρικές				
EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. G.S.C.	-	-	90,00	10.625,00
ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ Α.Ε.	600,00	-	-	-
FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS L.t.d.	9.191,00	47.910,00	23.653,70	-
EUROCONSULTANTS HRVATSKA D.O.O. Croatia	-	-	6.500,00	-
ΓΝΩΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.	60.641,12	126.921,57	44.235,59	48.302,79
	70.432,12	174.831,57	74.479,29	58.927,79
Συγγενείς				
ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.	60.866,73	3.639,70	28.274,97	4.513,23
LOCUS ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Ε.Π.Ε.	-	7.600,00	10.283,20	8.416,00
EUCONS GROUP L.L.C.	-	-	-	15.422,30
	60.866,73	11.239,70	38.558,17	28.351,53
Κοινοπραξίες				
Κ/Ξ ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΒΑΣ. ΣΥΣΜ. Α.Ε.	-	-	1.545,52	-
	-	-	1.545,52	-
ΣΥΝΟΛΟ	131.298,85	186.071,27	114.582,98	87.279,32

Τα ανοιχτά υπόλοιπα τέλους χρήσεως είναι χωρίς εξασφαλίσεις. Δεν έχουν παρασχεθεί ή ληφθεί εγγυήσεις για τις παραπάνω απαιτήσεις.

Οι πωλήσεις και αγορές που εμφανίζονται στους ανωτέρω πίνακες αφορούν την παροχή υπηρεσιών από και προς τις θυγατρικές και λοιπές εταιρείες του Ομίλου. Οι συναλλαγές της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνηθείς όρους της αγοράς και δεν υφίστανται μεταξύ της Μητρικής Εταιρείας και των θυγατρικών εταιριών ειδικές συμφωνίες ή συνεργασίες.

34. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο Όμιλος εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως κινδύνους αγοράς (μεταβολές σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, επιτόκια, τιμές αγοράς), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στη μη προβλεψιμότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών και επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει την ενδεχόμενη αρνητική τους επίδραση στη χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου.

(α) Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς δημιουργείται από το ενδεχόμενο οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς, όπως σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, επιτόκια και τιμές μετοχών, να επηρεάσουν την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει η Εταιρεία.

(i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Συναλλαγματικός είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εξαιτίας των αλλαγών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Δεδομένου ότι η πλειοψηφία των συναλλαγών, των υπολοίπων αλλά και των δανειακών υποχρεώσεων του Ομίλου είναι σε ευρώ, η έκθεση σε συναλλαγματικούς κινδύνους κρίνεται ασήμαντη.

(ii) Κίνδυνος επιτοκίου

Ο Όμιλος επιδιώκει την επίτευξη της βέλτιστης σχέσης μεταξύ του κόστους δανεισμού και των πιθανών επιπτώσεων στα κέρδη και τις ταμειακές ροές που μπορεί να επιφέρουν οι μεταβολές των επιτοκίων. Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων καθώς και τις χρηματοδοτικές του ανάγκες. Όλες οι συμβάσεις των δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας έχουν συναφθεί σε Ευρώ και υπόκεινται σε κυμαινόμενο επιτόκιο. Σε κάθε περίπτωση ενόψει του ότι ο δανεισμός της Εταιρείας είναι συνδεδεμένος με το Euribor, η μείωση ή αύξησή του έχει άμεσο θετικό ή αρνητικό αντίκτυπο στις χρηματοοικονομικές δαπάνες της Εταιρείας και του Ομίλου.

(β) Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει στην Εταιρεία οικονομική ζημία εξαιτίας της αθέτησης των συμβατικών του υποχρεώσεων.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, κατά την ημερομηνία αναφοράς, είναι η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας.

Ο Όμιλος δεν έχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου έναντι των συμβαλλόμενων μερών λόγω της ευρείας πελατειακής βάσης. Ο πιστωτικός κίνδυνος των πελατών αξιολογείται από κάθε Εταιρεία του Ομίλου με βάση την καθιερωμένη πολιτική και τις σχετικές διαδικασίες. Η ενηλικίωση των υπολοίπων των πελατών και η χρηματοοικονομική τους κατάσταση παρακολουθείται από τους Υπευθύνους των έργων και τη Διοίκηση / Νομικούς Συμβούλους αντίστοιχα. Στην παρούσα φάση ο Πιστωτικός κίνδυνος έχει ελαχιστοποιηθεί. Η συντριπτική πλειοψηφία των έργων που υλοποιούνται είναι ενταγμένα στο ΕΣΠΑ, με απολύτως διασφαλισμένους πόρους, και ο όποιος κίνδυνος δημιουργείται από την καθυστέρηση στην υλοποίηση, παραλαβή και πληρωμή τους λόγω της γραφειοκρατίας του Ελληνικού Δημοσίου. Και στον τομέα όμως αυτό η ανάγκη για ταχύτερη απορρόφηση των σχετικών κονδυλίων του ΕΣΠΑ λόγω της επικείμενης λήξης του προγράμματος έχει οδηγήσει στην ελαχιστοποίηση των προαναφερθέντων καθυστερήσεων. Αύξηση ή μείωση κατά 1% του Euribor αυξάνει ή μειώνει το χρηματοοικονομικό κόστος του Ομίλου και της Εταιρείας ως ακολούθως:

Επίδραση στα αποτελέσματα προ φόρων

Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
2019	2018	2019	2018
44.228,03	41.540,07	38.701,95	36.095,46

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Η παρατεταμένη οικονομική κρίση που οδήγησε σε σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών και η δύσκολη θέση που έχουν βρεθεί τα τραπεζικά ιδρύματα στην Ελλάδα έχει ως αποτέλεσμα τη δυσκολία πρόσβασης σε νέες πιστώσεις για τον Όμιλο.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση και σε κυλιόμενη περίοδο ενός, δυο και τριών μηνών. Η Διοίκηση του Ομίλου αναγνωρίζοντας την ύπαρξη του κινδύνου ρευστότητας έλαβε και λαμβάνει πρόσθετα μέτρα για την ελαχιστοποίηση του. Συγκεκριμένα:

α) Αναδιοργάνωση τμημάτων, μείωση προσωπικού και εξόδων.

β) Η Εταιρεία μετά από διαπραγματεύσεις με τις συνεργαζόμενες τράπεζες αναδιάρθρωσε υφιστάμενα δάνεια μειώνοντας σημαντικά το μηνιαίο χρεολύσιο και τα περιθώρια επιτοκίων καθώς και τις προμήθειες με στόχο την βελτίωση της ταμειακής της ρευστότητας.

γ) Η Εταιρεία στα πλαίσια της στρατηγικής της να απεμπλακεί από συμμετοχές σε εταιρείες που δεν συνάδουν με το βασικό αντικείμενο της, θα αξιοποιήσει αυτά τα στοιχεία του ενεργητικού της για την αντιμετώπιση και βελτίωση της ταμειακής της ρευστότητας.

δ) Αν και τα ανωτέρω επαρκούν για την κάλυψη των κινδύνων ρευστότητας, η μητρική Εταιρεία δύναται περαιτέρω να προβεί σε κάλυψη ρευστότητας με την εκχώρηση σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συμβάσεων πελατών της.

Αναφορικά με τη ρευστότητα, αξίζει να σημειωθεί ότι οι περισσότεροι πελάτες εξυπηρετούν τα υπόλοιπά τους με ρυθμό πολύ καλύτερο από αυτόν του παρελθόντος λόγω της ανάγκης για αυξημένη απορρόφηση στο ΕΣΠΑ.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι με βάση την ιστορική πορεία του στην ελληνική και εξωτερική αγορά, ο Όμιλος χαίρει μεγάλης αξιοπιστίας έναντι των τραπεζών, συνεργατών και προμηθευτών.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου, ταξινομημένες σε ομαδοποιημένες ημερομηνίες λήξης, με βάση την υπολειπόμενη περίοδο από την ημερομηνία του ισολογισμού μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης. Τα ποσά που εμφανίζονται στον πίνακα είναι οι μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές.

ΟΜΙΛΟΣ

31/12/2019	Έως 3 μήνες	4-12 μήνες	1-2 έτη	3-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις μισθώσεων	33.938,77	102.350,86	253.774,69	229.800,00	1.280.272,74	1.900.137,06
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	561.947,65	634.407,79	316.210,20	1.010.100,58	-	2.522.666,22
Προμηθευτές	211.269,92	422.539,84	211.269,92	-	-	845.079,67
Λοιπές Υποχρεώσεις	687.974,98	704.424,91	614.948,17	-	-	2.007.348,06
Λοιπές Μακ/σμες Υποχ/σεις				94.155,07		94.155,07
ΣΥΝΟΛΟ	1.495.131,32	1.863.723,39	1.396.202,98	1.334.055,65	1.280.272,74	7.369.386,08

31/12/2018	Έως 3 μήνες	4-12 μήνες	1-2 έτη	3-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις μισθώσεων	616.350,11	301.530,33	402.040,44	536.053,91	-	1.855.974,79
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	404.943,91	117.136,74	324.900,04	356.777,83	-	1.203.758,53
Προμηθευτές	407.049,59	756.646,41	378.323,21	-	-	1.542.019,20
Λοιπές Υποχρεώσεις	97.537,43	325.124,77	413.296,87	-	-	835.959,06
Λοιπές Μακ/σμες Υποχ/σεις	-	-	11.882,84	-	-	11.882,84
ΣΥΝΟΛΟ	1.525.881,04	1.500.438,25	1.530.443,38	892.831,75	-	5.449.594,42

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

31/12/2019	Έως 3 μήνες	4-12 μήνες	1-2 έτη	3-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις μισθώσεων	33.938,77	102.350,86	253.774,69	229.800,00	1.280.272,74	1.900.137,06
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	191.651,76	589.808,29	261.125,00	927.472,78	-	1.970.057,83
Προμηθευτές	160.504,57	321.009,13	160.504,57	-	-	642.018,26
Λοιπές Υποχρεώσεις	636.009,34	574.496,90	524.076,35	-	-	1.734.582,59
Λοιπές Μακ/σμες Υποχ/σεις	-	-	-	94.155,07	-	94.155,07
ΣΥΝΟΛΟ	1.022.104,44	1.587.665,18	1.199.480,61	1.251.427,85	1.280.272,74	6.340.950,81

31/12/2018	Έως 3 μήνες	4-12 μήνες	1-2 έτη	3-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Υποχρεώσεις μισθώσεων	616.350,11	301.530,33	402.040,44	536.053,91	-	1.855.974,79
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	32.384,49	109.182,36	278.988,04	240.677,83	-	661.232,73
Προμηθευτές	253.157,48	448.862,21	224.431,10	-	-	926.450,79
Λοιπές Υποχρεώσεις	55.774,37	185.914,56	315.849,72	-	-	557.538,65
Λοιπές Μακ/σμες Υποχ/σεις	-	-	11.882,84	-	-	11.882,84
ΣΥΝΟΛΟ	957.666,45	1.045.489,46	1.233.192,14	776.731,75	-	4.013.079,80

35. Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις

Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν αναμένονται ουσιώδεις επιβαρύνσεις από τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τράπεζες και λοιπές εγγυήσεις.

Κίνδυνος από έκδοση εγγυητικών επιστολών

Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν υπάρχει κίνδυνος από τις εγγυητικές επιστολές που έχουν εκδοθεί υπέρ τρίτων ή υπέρ της ίδιας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι στην πολυετή λειτουργία της υλοποιεί έργα με την έκδοση εγγυητικών επιστολών χωρίς να έχει εκπέσει καμία μέχρι σήμερα. Όσον αφορά τις εγγυητικές υπέρ τρίτων που έχουν εκδοθεί από τα πιστωτικά όρια της ίδιας, η Εταιρεία εκτιμά ότι δεν συντρέχει ο παραμικρός κίνδυνος διότι ελέγχει άμεσα την υλοποίηση των έργων και αρκετές φορές συμμετέχει υπερβολικά. Άλλωστε πρόκειται για οικονομικά εύρωστες εταιρείες με χαμηλό δανεισμό.

Οι εγγυητικές επιστολές που υφίστανται κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2019 παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

σ

		Μητρική			
			Υπέρ	Υπέρ τρίτων	Σύνολο
31.12.2019	Όμιλος	Μητρικής	Συνδεδεμένων Επιχειρήσεων	επιχειρήσεων	Μητρικής
Αλλου τύπου	155.000,00	-	155.000,00		155.000,00
Καλής Εκτέλεσης	137.195,25	135.394,15	-	1.801,10	137.195,25
Καλής Πληρωμής	0,00	-	-	-	0,00
Προκαταβολής	462.659,00	462.659,00	-	-	462.659,00
Συμμετοχής	6.188,00	6.188,00	-	-	6.188,00
	761.042,25	604.241,15	155.000,00	1.801,10	761.042,25

Αντίστοιχα, οι εγγυητικές επιστολές που υφίστανται κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

		Μητρική			
			Υπέρ	Υπέρ τρίτων	Σύνολο
31.12.2018	Όμιλος	Μητρικής	Συνδεδεμένων Επιχειρήσεων	επιχειρήσεων	Μητρικής
Αλλου τύπου	155.000,00	-	155.000,00	-	155.000,00
Καλής Εκτέλεσης	243.797,83	236.475,83	-	0,00	236.475,83
Καλής Πληρωμής	50.000,00	50.000,00	0,00	-	50.000,00
Προκαταβολής	48.398,00	48.398,00	-	-	48.398,00
Συμμετοχής	27.026,94	26.494,94	-	-	26.494,94
	524.222,77	361.368,77	155.000,00	0,00	516.368,77

Υποχρεώσεις σε σχέση με θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες

Η μητρική Εταιρεία έχει εγγυηθεί το ομολογιακό δάνειο, ύψους 300.000 €, της θυγατρικής Εταιρείας «ICTV Hellas A.E.». Αναλυτικές πληροφορίες παρέχονται στη σημείωση 25.

Επίδικες διαφορές

Κατά της Εταιρείας υπάρχουν δύο επίδικες απαιτήσεις, συνολικού ύψους € 231.860. Η Διοίκηση της Εταιρείας εκτιμά ότι η έκβαση τους θα είναι θετική για την Εταιρεία.

Επίσης, η Εταιρεία έχει προσεπικληθεί από συνεργαζόμενη Τράπεζα σε δυο αστικές δίκες οι οποίες εκκρεμούν, κατόπιν αγωγών οι οποίες έχουν ασκηθεί από πελάτες της Τράπεζας κατά της Τράπεζας. Η προσεπίκληση της Εταιρείας από την Τράπεζα, οφείλεται στο γεγονός ότι η Εταιρεία προσέφερε υπηρεσίες προς την Τράπεζα, υπηρεσίες οι οποίες συνδέονται με τις υπηρεσίες της Τράπεζας προς τους πελάτες της. Η Τράπεζα θεωρεί ότι εφόσον χάσει, πρέπει να αποζημιωθεί από την Εταιρεία. Το συνολικό διεκδικούμενο ποσό είναι 559.500 €. Βάσιμα εκτιμάται ότι οι αγωγές κατά της Τράπεζας θα απορριφτούν από τα αρμόδια Δικαστήρια ως νόμω και ουσία αβάσιμες και σε κάθε περίπτωση ως αόριστες.

Η Εταιρεία έχει επίδικες απαιτήσεις από πελάτες της, ύψους € 267.000. Για το μέρος των απαιτήσεων αυτών για το οποίο η Εταιρεία εκτιμά ότι δεν είναι ανακτήσιμο έχει αναγνωρίσει ζημία απομείωσης.

Πέραν των παραπάνω, δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές δικαστικού ή διαιτητικών οργάνων που να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της Εταιρείας και του Ομίλου.

36. Μέρισματα

Στην ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας δεν αναμένεται να προταθεί μέρισμα για τη χρήση του 2019, ως αποτέλεσμα των συσσωρευμένων ζημιών από προηγούμενες χρήσεις.

37. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Η ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε. από τις πρώτες στιγμές της εμφάνισης του COVID19, παρακολουθεί στενά όλες τις εξελίξεις σε εθνικό αλλά και διεθνές επίπεδο, πλήρως ευθυγραμμισμένη με όλα τα πρωτόκολλα και τις οδηγίες της ελληνικής κυβέρνησης και του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, έχει διασφαλίσει την ασφάλεια και υγεία του προσωπικού μας αλλά και την εύρυθμη επιχειρησιακή λειτουργία όλων των δραστηριοτήτων μας.

Αναφορικά με την ασφάλεια των ανθρώπων μας, από την πρώτη στιγμή δεσμευτήκαμε να μειώσουμε την εξάπλωση του ιού. Όλοι οι εργαζόμενοι που μπορούν να εργαστούν από το σπίτι εφαρμόζουν ήδη την τηλεργασία, ενώ τα ταξίδια έχουν σταματήσει. Έχουμε ήδη εφαρμόσει ολοκληρωμένα σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας για την παρακολούθηση και την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στις δραστηριότητές μας, ενώ έχει ήδη δημιουργηθεί μία εφεδρική ομάδα εργαζομένων για τυχόν έκτακτες ανάγκες. Η ομάδα ασφαλείας που εργάζεται στις εγκαταστάσεις λειτουργεί "σε κατάσταση κοινωνικής αποστασιοποίησης" σύμφωνα με όλα τα πρωτόκολλα ασφαλείας και τα νέα μέτρα πρόληψης και ασφαλείας που απαιτούνται.

Διανύοντας με σθένος αυτήν την παγκοσμίως πρωτόγνωρη περίοδο, οι όποιες επιπτώσεις στα αποτελέσματα θα εξαρτηθούν από τις αναδυόμενες εξελίξεις, οι οποίες είναι προφανώς πέρα από τον έλεγχο οποιουδήποτε οργανισμού, και δεν μπορούν να εκτιμηθούν εύλογα επί του παρόντος.

Η ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε., με αίσθημα ευθύνης και σεβασμό στην κοινωνία αλλά και στο κύρος της, θέτει ως απόλυτη προτεραιότητα την ασφάλεια και υγεία του προσωπικού, παρακολουθεί διαρκώς τα νέα δεδομένα και εφαρμόζει τις απαιτούμενες ενέργειες ώστε να διασφαλίζει τη λειτουργία και τη δυναμική του Ομίλου μας.

Σημειώνεται ότι οι ενδεχόμενες επιπτώσεις του COVID -19 δεν έχουν ληφθεί υπόψη καθώς το γεγονός αυτό αποτελεί μεταγενέστερο μη διορθωτικό γεγονός σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΔΛΠ 10 «Γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς».

Υπογραφές νέων συμβάσεων έργων

Στο πρώτο τετράμηνο του 2020 υπεγράφησαν νέες συμβάσεις έργων αξίας περίπου € 0,5 εκ. και είναι προς υπογραφή σύμβαση ύψους € 1 εκ. καθώς και έχουν υποβληθεί προτάσεις σε διαγωνισμούς και προσφορές υπηρεσιών ύψους € 700 εκ.

Δεν υπήρξαν γεγονότα μεταγενέστερα των Οικονομικών Καταστάσεων που να αφορούν είτε τον Όμιλο είτε την Εταιρεία, για τα οποία να επιβάλλεται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς είτε αναφορά είτε διαφοροποίηση στα κονδύλια των δημοσιευμένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
& ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

**Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
& ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

ΠΑΡΙΣ Σ. ΚΟΚΟΡΟΤΣΙΚΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 880014

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ Γ. ΤΑΥΡΙΔΗΣ
Α.Δ.Τ. ΑΗ 177920

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΠΑΠΑΜΙΧΟΣ
Α.Δ.Τ. ΑΚ 942339
Αριθμός Αδείας Λογιστή Α΄ Τάξης 50389

Ε. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΟΥ Ν. 3401/2005

Κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου (α) του άρθρου 1 της απόφασης 7/448/11.10.2007 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, παραθέτουμε παρακάτω τις πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν.3401/2005 τις οποίες η εταιρία μας, «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.», δημοσίευσε και κατέστησε διαθέσιμες στο κοινό, στο διαδικτυακό της τόπο (www.euroconsultants.gr) και στο διαδικτυακό τόπο του Ομίλου Ελληνικά Χρηματιστήρια (www.helex.gr), κατά τη διάρκεια της χρήσης του 2019.

Οι εν λόγω πληροφορίες αποτελούν μέρος της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 4 του Ν.3556/2007.

	Ημερομηνία Δημοσίευσης	Θέμα	Χώρος Διαδικτύου
1	28/1/2019	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
2	27/2/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΜΕΤΟΧΩΝ ΘΥΓΑΤΡΙΚΗΣ «ΓΝΩΜΩΝ Α.Ε.»	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
3	10/4/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
4	16/4/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΜΕΤΟΧΩΝ ΘΥΓΑΤΡΙΚΗΣ «ΓΝΩΜΩΝ Α.Ε.»	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
5	5/6/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Γενικές Συνελεύσεις
6	7/6/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ (Ορθή Επανάληψη)	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Γνωστοποίηση Συναλλαγών
7	28/6/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Γνωστοποίηση Συναλλαγών
8	28/6/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών (Ορθή Επανάληψη)	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Γνωστοποίηση Συναλλαγών
9	28/6/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Γενικές Συνελεύσεις
10	3/7/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Γνωστοποίηση Συναλλαγών

	Ημερομηνία Δημοσίευσης	Θέμα	Χώρος Διαδικτύου
11	11/7/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Γνωστοποίηση Συναλλαγών
12	12/7/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Γενικές Συνελεύσεις
13	23/7/2019	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
14	23/7/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΑΛΛΩΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
15	31/10/2019	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
16	1/11/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
17	15/11/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Γενικές Συνελεύσεις
18	9/12/2019	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Γενικές Συνελεύσεις
19	9/12/2019	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις